

JUANĚAN 'A UPÍ BANA

Nucĕn Papa Diosan Bana uni 'iá

¹ Nucĕn Papa Diosan ñu unioisama pain 'aínbi ca aín Bana 'iacĕxa. Aín Bana ax ca Nucĕn Papa Diosbĕ 'iacĕxa, ax ca Nucĕn Papa Diosbi 'iacĕxa.

² Usa 'ain ca ñu uniocĕma pain 'ain aín Bana, ax Nucĕn Papa Diosbĕ 'iacĕxa.

³ Aín Banáinshi ca camabi ñu uniacĕxa. Nucĕn Papa Diosan Bana 'aíma 'ia 'ain ca ñu 'aíma 'ianan ñancáishi 'itsíanxa.

⁴ A bana anúan Nucĕn Papa Diosan nĕtĕ 'inan 'aish ca camabi ñu 'imainun uníxribi ěnĕ nĕtĕnu bucuia. Usai 'i ca an 'imicĕx unicama sinánñu 'icĕn.

⁵ Ñunshin 'atimanĕn 'imicĕxun unin 'aisama 'iti sinaniabi ca Nucĕn Papa Diosan Bana ax upíira 'ixun uni upí 'inun 'imia. Usaquian 'imia ca ñunshin 'atimanĕn a cuati uni upí 'iaxma 'inun quixun Nucĕn Papa Diosan bana a nĕtĕnima.

⁶ Uni achúshi ca 'iacĕxa Juan caquin anĕcĕ. A ca Nucĕn Papa Diosan ěnĕ menua unun xuacĕxa.

⁷ Ax ca Nucĕn Papa Diosan Bana, an 'uchañuira 'icĕbi uni aín nuitu upí 'imiti, ax ucĕbĕa ami catamĕnun camabi uni a ñuixuni uacĕxa.

⁸ Juan, ax ca an uni aín nuitu upí 'imiti ama 'iacĕxa. Usa 'aíshbi ca axa uti ainra uni aín nuitu upí 'imiti, a unicama ñuixunuan Nucĕn Papa Diosan ěnĕ menu xucĕ 'iacĕxa.

⁹ An aín sinan upíira 'ixun uni upí 'imiti axa uti ñuiquin ca Juanĕn unicama ñuixuancĕxa.

10 An aín sinan upíira 'ixun uni upí 'imiti ax ca ënë menu 'iacëxa. Usa 'ixun an Nucën Papa Diosbëtan camabi me 'imainun camabi ñucama unio 'icëbi ca unicaman, ui cara ax 'icë quixun 'unánma 'icën.

11 Ënë nëtënu 'icë unicaman ca an unio 'ixunbi, atubë 'inúxa ucëbi biisama tancëxa.

12 Usa 'ixunbi ca uicamax cara ami sinánan ami catamëtia, acama Nucën Papa Diosan bëchicëa 'inun 'imiácëxa.

13 Unían aín xanumi bëchicë tuá ax ca unishi 'ia. Unin bëchicënëxa usa 'aínbi ca usama Nucën Papa Diosan bëchicëcama 'icën. Ax ca aín cushínshia aín bëchicë 'imicë 'icën.

14 Nucën Papa Diosan Bana a ca bëtsi tuásaribi 'inun xanun bacéancëxa, uni 'inun. Nucën Papa Diosan sinánsaribi 'ixun ca ënë menu 'icë unicama abë 'ixun nuibacëxa. Ax aín Bëchicë Achúshi 'aish aín Papa Diossaribi 'aish aín sinan upíira upí cananuna isacën.

15 Usa 'ain ca Juan, an uni nashimicë, an Nucën Papa Diosan Bana ñui munuma banaquin cacëxa:

—Ënëx ca a ñuiquin ësaquin 'ën mitsu caëxancë a 'icën: Axa 'ë caxu uti uni ax ca 'ësamaira 'icën. 'Ëx 'icëma pain 'ain ax pain 'iá 'aish ca 'ësamaira 'icën.

16 An ca aín sinan upíira 'ixun ax 'icësaribitinu nun sinan upí 'inun nuibaquin ënquinma nu 'aquinia.

17 Uisai cara Nucën Papa Diosan uni 'iti 'icë quixun ca Moisésnën nucën raracama 'unánmiácëxa. Usa 'aínbi ca axira uxun Jesucristonën asérabi nuibaquin aín 'ucha tërénquin Nucën Papa Dios cuëëncësabi oía aín uni 'inun 'imiaxa.

18 Uinu 'icë unínbi ca Nucën Papa Dios isáma 'icën. Aín Bëchicë Achúshi, axa aín Papabë 'icë, an cuni ca uisa cara Nucën Papa Dios 'icë quixun nu 'unánmiacëxa.

I. JESUCRISTONĒAN GALILEA ME 'IMAINUN JUDEA MENUXUN BANA ÑUIXUAN (1.19-12.50)

Juanëan Jesús ñuia

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Usa 'ain ca Jerusalénu 'icë judíos unicaman ax caraisa ui 'icë quixuan Juan ñucátanun, sacerdote-camacëñun levita unicama xuacëxa.

20 Xucëx cuanx bëbaxuan ñucácëxun ca parántisama tanquin Juanën cacëxa:

—'Ëx cana Cristoma 'ain.

21 Cacëxun ca cacëxa:

—¿Ama 'aish caina ui 'ain? ¿Elías caina 'ain?

Quixuan cacëxun ca cacëxa:

—'Ëx cana ama 'ain.

Cacëxun ca ñucátëcëancëxa:

—¿An Nucën Papa Dios quicë bana unicama ñuixunti uni, axa uti a caina mix 'ain?

Cacëxun ca —ama cana 'ai —quixun cacëxa.

22 Usaquin cacëxunbi ca catëcëancëxa:

—¿Uiira caramina mix 'ain? An nu xucë unica-manu cai cuanun ca mix caramina ui 'ai quixun nu cat.

23 Cacëxun ca Juanën cacëxa:

—'Ëx cana axa anu uni 'icëma menuax munuma banacë uni a 'ain, ësai qui: “Nucën 'Ibu ca aia, camina axa anun uti bai mëníoquin racanati 'ain”. An ënë bana cuënëo, Isaías, an Nucën Papa Dios

quicë bana unicama ñuixuncë, axa quiásabi oi cana 'ëx 'in.

²⁴ Axa usaquin Juan ñucati cuancë unicamax ca fariseo unicaman xucë 'iacëxa.

²⁵ Usa 'ixun ca Juan catëcëancëxa:

—¿Mix Cristoma 'ianan Elíasma 'ianan an Nucën Papa Dios quicë bana unicama ñuixunti, axa uti ama 'ixunbi caina min uisa cupí unicama 'unpaxan nashimin?

²⁶ Cacëxun ca Juanën cacëxa:

—'Ën cana uni 'unpaxan nashimin, 'aínbi ca mitsúnmi 'unáncëma uni achúshi mitsubë 'icën.

²⁷ Ax 'ësamaira 'aish ca mitsúnmi 'unánun 'ë caxu aia. 'Ëx 'iisama pain 'ain, ax pain 'iá 'aish ca 'ësamaira 'icën. Axa upíira 'aish cushiira 'ain cana 'ëx asaribima 'aish ami rabini a 'urama 'itima 'ain. Usai 'iquin cana aín taxacabi tubuxuntima 'ain.

²⁸ Jordán 'ucëmanan 'icë Betábara cacë ëma anuxuan unicama nashimicë, anu cuanx ca unían xucë unicama usai Juanbë banacëxa.

Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bamati, Cristo, a ñuicë bana

²⁹ Usaquin unicama coónxun ca Juanën Jesús aia isacëxa. Aia isi ca quiacëxa:

—Ca is, ënëx ca unin 'ucha cupí carnero bamati 'aínbia ax bamacë cupí Nucën Papa Diosan camabi unin 'ucha tërénti a 'icën.

³⁰ Ënëx ca a ñuiquin ësai quiquin 'ën mitsu cacë a 'icën: Axa 'ësamaira uni ax ca 'ë caxu aia. 'Ëx 'icëma pain 'ain ca ax pain 'iacëxa. Usa 'aish ca 'ësamaira 'icën. A ñuiquin 'ën mi cacë, a ca ux 'icën.

³¹ 'Ĕnribi cana a 'unáncēma 'ain, 'aíshbi cana Israel unicaman uisa uni cara quixun a 'unánun 'unpaxan uni nashimi uan.

³²⁻³³ Usaquin catancēxun ca, ěsai ca 'iaxa quixun Juanēn unicama ñuixuancēxa:

—'Ĕn a 'unáncēma 'icēbi ca Nucēn Papa Diosan 'ĕn 'unpaxan uni nashiminun xuquin 'ĕ caxa: “Uni achúshinua 'ĕn Bĕru Ñunshin Upí ubútancĕx 'iruiá camina isnuxun 'ain. Ainra ca uni 'ĕn Bĕru Ñunshin Upíbĕa 'inun 'imiti 'icĕn”. Usaquin ca 'ĕ caxa. An 'ĕ cacĕsabi oquin cana Nucēn Papa Diosan Bĕru Ñunshin Upía ñumacuru tinax naínuax ubútancĕx a uninu 'iruiá isan.

³⁴ Usaquin isun cana —ax ca Nucēn Papa Diosan Bĕchicĕ 'icĕ —quixun camabi uni cain.

Usaquin ca Juanēn cacĕxa.

Jesusan aín 'unánmicĕ unia 'inun a pain caísa uni

³⁵ Usaquian coon ca Juanbĕ aín 'unánmicĕ uni rabĕ 'iacĕxa.

³⁶ Abĕ 'icĕ ca Jesús cuainia isquin Juanēn cacĕxa:

—Ca is, carnero 'icĕsaribiti unin 'ucha cupí bamanuan Nucēn Papa Diosan xua a ca ux 'icĕn.

³⁷ Usaía quia cuaquin ca Juanēn 'unánmicĕ uni rabĕtan Jesús nuibiancĕxa.

³⁸ Nuibiancĕxun caxu bĕsuquin isquin ca Jesusan cacĕxa:

—¿Añu caramina barin?

Cacĕxun ca ñucácĕxa:

—¿Uinu cara mín 'iti 'ic, rabí? (Rabí quicĕ bana, ax ca an uni 'unánmicĕ uni qui quicĕ 'icĕn.)

³⁹ ¿Uinu 'icĕ cara mín 'iti 'ic? quixun cacĕxun ca Jesusan cacĕxa:

—Isi cuanun ca ut.

Cacëx cuanxun ca aín 'iti isacëxa, istancëx ca bari xupíbucëbëa baquíshti 'urama 'ain abë 'iacëxa.

⁴⁰ Juanën cacëxun cuaquian Jesús nuibiancë uni rabëtax ca bësix Simón Pedronën xucën Andrés 'iacëxa.

⁴¹ Jesusan 'itinuax cuanxun ca Andrésnën aín xucën Simón Pedro bariquin mëraxun cacëxa:

—Mesías cananuna isan.

Mesías quicë bana, ax ca Cristo, axa utia judíos unicaman caíncë a qui quicë 'icën.

⁴² Cabianquin ca aín xucën Jesúsnu buáncëxa. Buáncëx bëbaia isquin ca Jesusan bëñachakin cacëxa:

—Mix camina Juanën bëchicë, Simón, a 'ain. 'Aíshbi camina Cefas caquin anëcë 'iti 'ain.

Cefas quicë bana, ax ca Pedro qui quicë 'icën.

Jesusan Felipe 'imainun Natanael abë cuanun ca

⁴³ Usaquian Pedro coon pëcaracëbë, Galilea menu cuanti sinani cuanquinbi ca Jesusan Felipe mëracëxa. Mëraqin ca cacëxa:

—'Ën mi 'unánminun ca 'ëbë cuani ut.

⁴⁴ Felipe Betsaida ëmanu 'icë uni 'ain, ca Andrés 'imainun Pedroribi, anu 'icë uni 'iacëxa.

⁴⁵ Usaquian Jesusan cacëx cuanxun ca Felipenën Natanael cacë uni bariquin mëraqin cacëxa:

—A ñuiquian Moisés 'imainun an Nucën Papa Diosan sinánmicëxun uni bana ñuixuncë unicaman cuëño, a uni cananuna mëran. Ax ca Jesús, Nazaretnu 'icë uni, Josénën bëchicë, a 'icën.

⁴⁶ Felipenën cacëxun ca Natanaelnën cacëxa:

—¿Nazaret ëmanu cara ñu 'unáncë uni 'iti 'ic?

Cacëxun ca Felipenën cacëxa:

—Usa ca mi isnun ca 'ëbë cuani ut.

⁴⁷ Cabianquin buáncëxa Natanael aia isi ca Jesús quiacëxa:

—U unix ca asérabi Israel uni upí 'icën, uni paráncëma ca ux 'icën.

⁴⁸ Quia ca Natanaelnën cacëxa:

—¿Uisaxun caramina 'ë 'unan?

Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Mi caia Felipe cuancëma pan 'aínbi cana mi higuera tanáinua isan.

⁴⁹ Cacëxun ca Natanaelnën cacëxa:

—Mix camina Nucën Papa Diosan Bëchicë 'ianan Israel unicaman 'apu 'ain.

⁵⁰ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—¿Higuera tanáinua cana mi isan 'ën mi cacëxun caramina bërí, ënëx ca Nucën Papa Diosan Bëchicë 'icë quixun 'ë sinanin? Minmi 'ë iscësamaira oquin camina 'ën ñu 'aia isnuxun 'ain.

⁵¹ Ésaquinribi ca Jesusan Natanael cacëxa:

—Asérabi cana mitsu cain, naí panárabëcëbëtan camina uni 'inux 'ëx anuax uá, 'ë manáminuaxa Nucën Papa Diosan ángelcama cuaruanan ubutia isnuxun 'ain.

2

Unin xanu biti nëtëa Jesús Canánu 'iá

¹ Rabé nëtë 'iónxa pëcaracëbëtan ca Galilea nëtënu 'icë ëma, Caná cacë, anuxun uni achúshinën aín bëchicë xanu bimiti 'ain, aín aintsi 'ibucama pi unun quixun aín uni camiacëxa. Anu ca Jesusan titaribi 'iacëxa.

² Usa 'ain ca Jesúsribi aín 'unánmicë unicamabë aribia camicëx cuanx anu 'iacëxa.

³ Anu 'ixun ca unicaman cēñucēxa vino 'aíma 'ain aín titan Jesús cacēxa:

—Vino ca 'aíma 'icēn, ca cēñúaxa.

⁴ Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—¿Uisati caramina 'ē usaquin cain? Anun 'ēn ñu 'ati nētē ca 'icēma pain 'icēn.

⁵ Cacēxun ca aín titan an piti 'ináncē unicama cacēxa:

—'Ēn tuacēan mitsu cacēsabi oquin ca 'at.

⁶ Anu ca 'iacēxa mēcēn achúshi 'imainun achúshi maxax 'acē ñutē, anu anúan judíos unicama mēchucati 'unpax nanti. A ñutēcama sapi ca veinte 'ianan treinta galones 'unpax anu 'aruti 'iacēxa.

⁷ Usa 'ain ca Jesusan an piti 'ináncē unicama cacēxa:

—Ñutēnu ca 'unpax buácat.

Cacēxun ca usoquin 'acēxa.

⁸ Usaquian 'aia ca cacēxa:

—Buácabianquin ca fiesta 'ibunu buántan.

Cacēxun ca Jesusan cacēsabi oquin buáncēxa.

⁹ Buáncēa fiesta 'ibun, Jesusan 'unpax 'icēbi vino ocē, a tanquin, uinua bēcē cara quixun 'unaniamabi ca an ñutēnu buácabianquin buáncē unicama ainshi 'unáncēxa. Usa 'ain ca fiesta 'ibun an xanu bití uní cuēnxun cacēxa:

¹⁰ —An fiesta 'acē unin ca vino upí pain 'inántancēxun a cēñuía vino asábitanishi uní 'inania. Usa 'aínbi camina min bérí 'atimatani pain 'inántancēxun vino upí 'inanin.

¹¹ Usoquin ca Jesusan Galilea menu 'icē ěma, Caná, anuxun aín sinanēinshi 'atabaquin uní itsin 'acēma ñu 'acēxa, uní itsin cushisamaira ca

aín cushi 'icë quixuan unicaman 'unánun. Usaquian ñu 'aia isi ca aín 'unánmicë unicama ami catamëacëxa.

¹² Usaquin 'atancëx ca aín tita 'imainun aín xucëantu 'imainun aín 'unánmicë unicamabë Jesús Capernaúm ëmanu cuancëxa. Cuanx bëbatancëx ca 'itsama nëtëinshi anu 'iacëxa.

*An ñu marucë unicama Jesusan chiquían
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)*

¹³ Pascua anúan judíos unicaman carnero 'ati nëtëa 'urama 'ain ca Jesús Jerusalénu cuancëxa.

¹⁴ Cuanx bëbax anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunu atsínquinbi ca an ñu marucë unicaman vaca bënë 'imainun carnero 'imainun ñumacuru acama maruia isacëxa. Isanan ca anuxuan curíqui cambioquin bicë, anua unicamaribi tsócë isacëxa.

¹⁵ Acama isquin ca anun rishquiti itsi mëníoquin, anua 'icë carnero 'imainun vaca bënë 'imainun an marucë unicamaribi chiquíancëxa. Chiquíanan ca an curíqui cambioquin bicë unin curíqui rëúquin, anua curíqui nancë ñucama chashcacëxa.

¹⁶ Usonan ca an ñumacuru marucë unicamaribi cacëxa:

—Ënua ca mitsun ñucama buántan. Anuxun 'ën Papa rabiti xubu camina anuxun ñu maruti xubusa 'inun ësaquin 'atima 'ain.

¹⁷ Usaquian Jesusan caia cuaquin ca aín 'unánmicë unicaman Nucën Papa Diosan bana cuënëo ësai quicë a sináncëxa: “Ëx anun rabanan bamaquinbi cana anuxun mi rabiti xubu upí oquin bërúanti 'ain”. Usaquin sinánquin ca —a banaxa quicësabi oquin ca 'aia —quixun sináncëxa.

18 Usaquin 'aia isquin ca judíos unicaman Jesús cacëxa:

—¿Minmi ësoquin 'acë ax ca asábi 'icë quixúnu nun 'unánun caramina añu ñu nun isnun 'ati 'ain?

19 Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Mitsúnmi tēncapatiabi cana ënë xubu 'ën rabë 'imainun achúshi nētēinshi 'atēcēnti 'ain.

20 Cacëxun ca judíos unicaman cacëxa:

—Cuarenta y seis baritian ca nucēn chaiti-ocëcaman ënë xubu 'acëxa. Usa 'aínbi ¿caramina min rabë 'imainun achúshi nētēinshi 'atēcēnti 'ain?

21 Ësaquian atun cacë 'aínbi ca Jesús quicë bana ax, axbi ñuiacati quicë 'iacëxa.

22 Usa 'ain ca aín 'unánmicë unicaman bamaxa Jesús baísquitēcēan usaquian judíos unicama cacë a bana sináncëxa. Sinánan ca —Nucēn Papa Diosan bana cuēnëo ca cēmëma 'icë —quixun sinánan —Jesusan nu cacë bana axribi ca cēmëma 'icë —quixun sináncëxa.

Unicaman sináncë ñucama Jesusan 'unan quicë bana

23 Pascua anun carnero 'ati nētēn Jerusalénu 'ixuan Jesusan uni itsin 'acëma ñu 'aia isi ca 'aisamaira uni —an ca aséribi Nucēn Papa Diosan cushin ñu 'aia —quixun sináncëxa.

24 Usaía 'icëbētanbi ca camabi unían aín nuitu mēu sináncë a 'unáncë íxun, Jesusan —aséribi ca 'ëmi sinanima —quixun 'unáncëxa.

25 An ca unían cacëxunmabi camabi unin sinan 'unáncëxa.

3

Nicodemoa Jesús isi cuan

¹ Fariseo uni achúshi ca Nicodemo caquin anēcē 'iacēxa. Ax ca judíos unicaman 'apu achúshi 'iacēxa.

² Usa 'ixun ca anu ñantan cuanxun Jesús cacēxa:

—Unían mix camina cushiira 'ai quixun 'unánun camina uinu 'icē unínbia 'acēma ñu 'ain. Nucēn Papa Dios abēma 'ain ca uinu 'icē unínbi minmi 'acēsoquin ñu 'atima 'icēn. Usa 'ain cananuna 'unan, Nucēn Papa Diosan ca minmi nu 'unánminun ēnē menu mi xuacēxa quixun.

³ Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—Asérabi cana 'ēn mi cain, axa aín cushin bacēntēcēncēma uni ax ca Nucēn Papa Diosan 'itima 'icēn.

⁴ Usaquian cacēxun ca Nicodemonēn cacēxa:

—¿Uisax cara bēráma cania 'aish uni bacēntēcēnti 'ic? ¿Amiribishi cara aín titan pucunu atsíanx bacēntēcēnti 'ic?

⁵ Nicodemonēn cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—Usama ca. Asérabi cana 'ēn mi cain, 'unpax 'imainun Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upitan bacēntēcēncēma uni ax ca Nucēn Papa Diosan 'itima 'icēn.

⁶ Axa xanunuax bacēncē, ax ca unishi 'ia; axa aín Bēru Ñunshin Upitan bacēncē uni, ax ca Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upíñu 'ia.

⁷ Nucēn Papa Diosan cushin camina bacēntēcēncē 'iti 'ai quixun 'ēn mi cacēx ratúaxma ca 'it.

⁸ Uinuax cara suñu bēēqui banaquiania camina cuatin, 'ixunbi camina isima, uinuax cara a suñu aia, uinu cara cuania quixun. An ñu shaícaianu suñu iscēma usaribi oquin cananuna Nucēn Papa

Diosan Bëru Ñunshin Upitan uni bacëntëcënmiã isi-man.

⁹ Cacëxun ca Nicodemonën Jesús catëcëancëxa:

—¿Uisa 'aish cara usai 'iti 'ic?

¹⁰ Cacëxun ca Jesusan Nicodemo cacëxa:

—¿Mix an Israel unicama 'unánmicë 'ixunbi caramina 'ën mi cacëxun uisai qui quicë cara quixun cuatiman?

¹¹ Aséribi cana mi cain, nun 'unáncë ñu ñuianan nun iscë ñuribi ñui cananuna nux quin. Quiabi camina nun bana ca aséribi 'icë quixun sinaniman.

¹² ¿Ënë menu 'icë ñu 'ën ñuia cuaquinma caramina uisaxun 'ën naínu 'icë ñu ñuia cuati 'ain?

¹³ Uinu 'icë unínbia anu 'icë ñu 'unáncë 'aímabi cana 'ën cuni anuax uá 'ixun 'unanin.

¹⁴ Moisésñëan anu uni 'icëma menuxun manë 'acë runu, camabi unin isnun, i nitsínxun anu nansaribi oquin ca uni 'inux Nucën Papa Diosnuax uá 'icë, 'ë unin 'ati 'icën,

¹⁵ uinu 'icë unix cara 'ëmi catamëtia axa nëtétimoí Nucën Papa Diosnan 'inun.

Nucën Papa Diosan ënë menu 'icë unicama nuibacë bana

¹⁶ Camabi uni aséribi nuibaquin ca Nucën Papa Diosan aín Bëchicë achúshi ënë menu xuacëxa, uicamax cara ami catamëtia axa nëtétimoí abë 'inun.

¹⁷ Nucën Papa Diosan ca aín Bëchicë an ënë menu 'icë unicama aín 'ucha cupí 'uchonun xuáma 'icën. Ama, ënë menu 'icë unicama aín 'ucha tërénquin ainan 'inun iëminun quixun ca xuacëxa.

¹⁸ Aín Bëchicëmia catamëcë uni ax ca Nucën Papa Diosan 'uchoçë 'ima. Usa 'aínbi ca axa ami catamëcëma uni ax aín Bëchicë achúshi ami

catamëcëma cupí Nucën Papa Diosan aín 'ucha cupí castícantishi 'icën.

¹⁹ Axa ami sináncëma unicamax ca aín 'ucha cupí Nucën Papa Diosan castícantishi 'icën, atúan an aín sinan upíira 'ixun uni upí 'imiti ax uánbi ami catamëisama tanquin 'atima ñu 'atishi cuëencë cupí.

²⁰ An ñu 'atima 'acë unicaman ca an 'aia unin isti rabanan xabánuxun 'ati cuëenquinma bëánquibucënuxun ñu 'aia.

²¹ Usa 'aínbi ca an Nucën Papa Dios cuëencësabi oquin 'acë uni, an 'aia isquian —an ca Nucën Papa Diosan 'aquincëxun ñu 'aia —quixun unin 'unánun xabánuxun ñu 'aia.

Amiribishia Juanën Jesús ñuitëcëan bana

²² Usa 'ain ca Jesusan aín 'unánmicë unicamabë Judea menu 'icë ëmacamanu cuantancëx anu 'ixun uni nashimiacëxa.

²³⁻²⁴ Nashimimainun ca Juanënríbi sipuacëma pain 'ixun Enón caquin anëcë ëma, anua 'itsa 'unpax 'ain, anuxun uni ricuatsincë nashimiacëxa. Enón cacë ëma ax ca Salim caquin anëcë ëma 'urama 'iacëxa.

²⁵ Usa 'ain ca judío uni achúshinëx Juanëan 'unánmicë unicamabë, aín raraxa quiásabi oquin Nucën Papa Diosa cuëenun ñu 'ati ñui cuëbicanancëxa.

²⁶ Usai cuëbicananquiani anu cuanxun ca Juan cacëxa:

—A ñuiquinmi nu cacë uni axa mibë Jordán 'ucë manan 'icë, Jesús, an unicama nashimicëbë ca camabi unix anu ricuatsinia.

²⁷ Cacëxun ca Juanën cacëxa:

—Uinu 'icë unínbi ca Nucën Papa Diosan 'im-icëxunma usa ñu 'atima 'icën.

²⁸ Mitsun camina, Cristoma cana 'ai 'ëx quia cuan. Nucën Papa Diosan ca 'ë caxua ax unun 'ëx pain rëcuëncuatsini unun 'ë xuaxa.

²⁹ Ësa ca. Ainan 'inúan unin bicëx ca xanu ainan 'ia. Ainan 'iti xanu bitsia uni cuëëni banaia cuati ca axa abë nicë uníxribi cuëënia. Usaribiti cana 'ëx —unicaman ca Jesusan bana cuatia —quixunmi mitsun 'ë cacëxun cuati chuámarua tani cuëënin.

³⁰ Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan usai ca 'iti 'icë quixun ñuiasabi oi, axira 'ësama cushiira 'ain camabi unix 'ë ëanan anuishi cuanti 'icën.

Axa naínuax ucë uni ñuicë bana

³¹ Axa naínuax uá, an unio ñucamabë sënénma cushiira 'aish ca bëtsi unisamaira 'icën. Unían bëchicëxa bacëncë uni an ca unishi 'ixun ënë menu 'icë ñuishi ñuia. Axa Nucën Papa Diosnuax uá, ax ca an unio ñucamabë sënénma cushiira 'aish bëtsi unisamaira 'icën.

³² An ca an iscë ñucama ñuianan, an cuacë bamacamaribi ñuia, ñuiabi ca uinu 'icë unínbi aín bana ca aséabi 'icë quixun sinanima.

³³ Usa 'aínbi ca axa aín bana cuati ami catamëcë uni, an —Nucën Papa Diosan banax ca aséabi 'icë —quixun sinánan —ca usa 'icë —quixun unicama ñuixunia.

³⁴ Usai 'inun ca Nucën Papa Diosan aín Bëru Ñunshin Upí ñonquinma aín Bëchicë 'inania. Usaquian 'ináncëxun ca an xucëxa ucë uni, Jesús, an aín Bëru Ñunshin Upitan sinánmicë 'ixun Nucën Papa Dios cuëëncësabi oquin unicama bana ñuixunia.

³⁵ Nucën Papa Diosan ca aín Bëchicë nuibaquin axa aín 'ibu 'inun camabi ñu a 'ináncëxa.

³⁶ Axa aín Bëchicëmi catamëcë uni, ax ca ainan 'aish Nucën Papa Diosbë nëtétimoi 'ia. Usa 'aínbi ca axa Nucën Papa Diosan Bëchicëmi sinántisama tancë uni, ax ainanma 'aish Nucën Papa Diosbë nëtétimoi 'ima. A uni ca Nucën Papa Diosan aín 'ucha cupí 'aisamaira oquin castíancë 'iti 'icën.

4

Samaritana xanubë Jesús bana

¹ Fariseo unicaman ca —Juanën 'unánmicë unicama 'itsaribi 'aínbi ca Jesusan 'unánmianan nashimicë unicamaxira 'aisamaira 'icë —quixuan ñuicania cuacëxa.

² Usa 'aínbi ca Jesusanma aín 'unánmicë unicaman cuni uni nashimiacëxa.

³ Usaquian fariseo unicaman cuacëxun 'unánbiani ca Jesús Judea menuax amiribishi Galilea menu cuantëcëancëxa.

⁴ Anu cuanti sinani ca Jesús Galilea nëtënu cuani Samaria 'abiani cuancëxa.

⁵ Cuanx ca Jacobnëan aín bëchicë José 'inan me 'urama 'icë ëma, Sicar cacë, anu bëbacëxa.

⁶ Bëbatancëx ca Jacobnëan naëa 'unpax anu 'ain, Jesús 'uran cuanbaiti cuainsama tani, baria xamárucëbë, a rapasu tsóbuacëxa.

⁷⁻⁸ Tsóbutancëxa anu tsómainun ca aín 'unánmicë unicama a piti ñu bitsi Jesús ëbiani cuancëxa. Cuan ca Samaria nëtënu 'icë xanu achúshi 'unpax bitsi uacëxa. Chumu bëi aia isquin ca Jesusan cacëxa:

—¿'Ë ca 'unpax 'anun 'inan?

⁹ Cacëxun ca a xanun cacëxa:

—¿Uisati caramina mix judío uni 'ixunbi 'ëx samaritana xanu 'icëbi 'unpax 'inánun quixun 'ë cain?, judíos unicamax samaritano unicamabë nuibanancë 'ainmabi.

¹⁰ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Ën mi 'unpax ñucácë 'ainbi camina ui carana 'ai quixun 'ë 'unaniman. 'Ë 'unánan añu cara Nucën Papa Diosan mi 'inánti 'icë quixun 'unáncë 'ixun camina 'ë ñucátsian. Ñucácëxun cana anúnmi nētétimoí Nucën Papa Diosnan 'iti 'unpax mi 'inántsián.

¹¹ Cacëxun ca cacëxa:

—Anua 'unpax biti ënëx ca nëmin 'icën. Anun 'unpax biti ñuñuma camina 'ain. ¿Uinua caramina anun 'ëx nētétimoí Nucën Papa Diosnan 'iti 'unpax a biti 'ain?

¹² ¿Nucën rara Jacóbsamaira caina mix 'ain? An ca ënë anua 'unpax biti naëacëxa, naëxun ca 'acëxa, 'anan ca aín bëchicëribi 'amianan a rabucucë ñuinacamaribi 'amiacëxa. Jacobnën aín rëbúnquicamanribia 'anun naëa 'icë cananuna nun-ribi ënë 'unpax 'ain.

¹³ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—An ënë 'unpax 'acë uni, ax ca amiribishi shimatëcënia.

¹⁴ Usa 'ainbi ca an 'ën 'ináncëxun 'unpax 'acë uni, ax amiribishi shimatëcëntima 'icën. Me 'ucë mëucüaxa chiquitia 'unpax xobucësaribiti ca 'ën 'ináncë 'unpax nētétima uninu 'iti 'icën. Usaía 'icëbë ca uni nētétimoí Nucën Papa Diosnan 'iti 'icën.

¹⁵ Usaquian cacëxun ca xanun cacëxa:

—A 'unpax ca 'ë 'inan. Amiribishi shimai 'unpax bitsi utëcënunma ca 'ë 'inan.

¹⁶ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Min bënë cuënbëtsini ca abë utan.

17 Cacëx ca —'ëx cana bënëñuma 'ai —quiacëxa.
Quia ca Jesusan cacëxa:

—Usa ca. Bënëñuma cana 'ai qui camina cëmëiman.

18 Mix camina męcën achúshi bënëñu 'iacën. Usa 'aínbi ca axa bërí mibë 'icë uni ax aséabi min bënëma 'icën. Usa 'ain ca —bënëñuma cana 'ai —quiauxmi quicë ax cëmëma 'icën.

19 Cacëxun ca xanun cacëxa:

—Bërí cana mix caina ui 'ai quixun 'unanin.
Mix camina an Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë uni a 'ain.

20 Samaria unicama nun raran ca tucu ënuxun Nucën Papa Dios rabiacëxa. Usa 'aínbi camina mitsux quin, Jerusalénuxun ca unin Nucën Papa Dios rabiti 'icë quiax.

21 Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Aséabi cana mi cain, anúnmi ënë tucunuxunmabi, Jerusalénuxunmabi anumi mitsux 'icënuxunbi, Nucën Papa Dios rabiti nëtë ca aia.

22 Mitsun camina ui caramina rabi quixun 'unaniman. Nun cananuna ui caranuna rabi quixun 'unanin. An uni Nucën Papa Diosnan 'inun iëmiti, ax ca judío uni 'iti 'icën. An usaia 'inun mënío, a cananuna nun rabin.

23 Anúan an Nucën Papa Dios rabiçë unix aséabi ami sinani ax cuëëncësabi oi 'iti cuëënquin a rabiti nëtë ca aia, bërí ca a nëtë 'icën. Usaquian unin a rabiti ca Nucën Papa Dios cuëënia.

24 Nucën Papa Dios, ax ca unima 'aish nami, imi, xo, acamañuma 'icën, a ca unin isima. Usa 'ain ca

an Nucën Papa Dios rabicë unin asérabi ami sinani ax cuëencësabi oi 'iti cuëenquin a rabiti 'icën.

²⁵ Cacëxun ca xanun cacëxa:

—Mesías, Cristo cacë, ax ca uti 'icë quixun cana 'unan. Ax uquin ca nun nu 'unánun camabi ñu ñuixunti 'icën.

²⁶ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—A cana 'ëx 'ain, abë camina banain.

²⁷ Cacëbëbi ca aín 'unánmicë unicama utëcëancëxa. Uquin xanubëa Jesús banaia isi ratúquinbi ca uinu 'icë unínbi —¿añu caramina cuëenin? —canan —¿añu ñui caramina a xanubë banain? —quixun cáma 'icën.

²⁸ Usa 'ain ca a xanun aín ñutë tsónbiani aín ëmanu cuanx bëbaquin anu 'icë unicama cacëxa:

²⁹ —Ëbë banaquin ca achúshi unin 'ëx usai 'icëcama ñuiquin 'ë caxa. Ënëx sapi ca asérabi Cristo 'icën, ca isi ut.

³⁰ Usaquian xanun cacëxa ca a ëmanu bucucë unicama anua Jesús 'icë anu ricuatsiancëxa.

³¹ A xanúa cuancëbëtan ca aín 'unánmicë unicaman Jesús —camina piti 'ai —quixun cacëxa.

³² Cacëxunbi ca Jesusan cacëxa:

—Mitsun 'unáncëma pitiñu cana 'ëx 'ain.

³³ Cacëx ca aín 'unánmicë unicamax —bëtsi unin sapi ca a piti bëxuanxa —quiax canancëxa.

³⁴ Canania isquin ca Jesusan cacëxa:

—An ënë menu 'ë xuá axa cuëencësabi oquin 'anan an a 'anun 'ë ca, a sënëonuxun 'ai cana 'ëx picësa 'ain. Usaquin 'ën 'acëx ca ax 'ën piti ñusa 'icën.

³⁵ Ësoquian cacëbëbia a ëmanu 'icë unicamax aia isquin ca Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Mitsux camina quin, rabé 'imainun rabé 'uxë cēñúcēbēa shaínquibutia cananuna ñu bimi biti 'ain. Usa 'aínbi cana 'ën mitsu cain, ca is, axa ucē unicama ēnēx ca anun biti nētē sēnēncēbētan aín 'ibun binuan bimi pēcēti sēnēncēsaribi 'icēn.

³⁶ An uni 'ēmi catamēnun 'aquincē uni an ca aín cupí bitsia. A unin 'aquincēxa 'ēmi catamēcē unicama ax ca xēnibua 'aínbi Nucēn Papa Diosnan 'ia. Usa 'ain ca an paían 'ën bana uni ñuixuncē unicamabē an 'ēmi catamēnun uni 'aquincē unicamaxribi cuēēnti 'icēn, atúan 'ēnan 'inun uni 'aquincē cupí.

³⁷ Usa 'ain ca ēsai quicē banax asérabi 'icēn: Bētsi unían 'apácēxa pēcētia ca bētsi unin bimi bitsia.

³⁸ Mitsúnmi bētsi unían 'unánmicē unicama 'ēmia catamēnun upí oquin 'aquinun cana mitsu xuan. Uni raírínēan 'unánmicē 'icēbi camina mitsun a unicama upí oquin 'ēmia catamēnun 'imian.

³⁹ Usai Jesús aín 'unánmicē unicamabē banamainuan a xanun cuanxun —a unin ca 'ēx usai 'icēcama ñuiquin 'ē caxa —quixun cacēx ca a ēmanu 'icē samaritano uni 'itsáxira —Jesús ax ca Nucēn Papa Diosnuax ucē 'icē —quixun sinani Jesúsmi sináncēxa.

⁴⁰ Ami sinánquin a isi cuanxun ca Jesús cacēxa:

—Nubē pain camina 'i cuanti 'ain. Cacēx cuanx ca atubē rabé nētēn 'iacēxa.

⁴¹ 'Ixúan, bana ñuia cuati ca samaritano 'itsáxira —asérabi ca ax Nucēn Papa Diosnuax ucē 'icē —quixun 'unani ami sináncēxa.

⁴² Usai 'iquin ca a unicaman a xanu cacēxa:

—Minmi nu cacēxun cuaxunbi cananuna bēri nunbi aín bana cuaquin 'unanin, asérabi ca ax Cristo, an camabi menu 'icē uni Nucēn Papa Diosnan 'inun iēmiti, a 'icē quixun.

An 'apu ñu mēēxuncē unin bēchicēa Jesusan pēxcūa

⁴³ Usa 'ain ca rabē nētē anu 'itancēx Jesús anuax cuanx Galilea nētēnu bēbai cuancēxa.

⁴⁴ Cuanux ca quiacēxa:

—An Nucēn Papa Dios quicē bana unicama ñuixuncē uni a ca anuaxa canicē nētēnu 'icē unicaman aín bana cuaisama tania.

⁴⁵ Usai quiax cuanxa Galilea nētēnu bēbaia ca anu 'icē unicaman upí oquin Jesús biacēxa. A unicamax Pascua anun carnero 'ati nētē 'ain, Galileanuax Jerusalēnu cuancē 'ixun ca an ñu 'aia iscē 'ixun a unicaman aín nētēnu bēbaia cuēēnquin Jesús biacēxa.

⁴⁶ Usa 'ain ca Galilea nētēnu 'icē ēma Caná, anuxuan bēráma 'unpax vino ocē, anu Jesús bēbacēxa. Bēbamainun ca 'apun uni achúshi aín bēchicēnēx Capernaúm ēmanu 'insíncē 'iacēxa.

⁴⁷ Usa 'ain ca Jesús Judea nētēnuax Galilea nētēnu bēbaia quixuan unin ñuia cuabiani cuanxun 'apun unin mēraquin Jesús cacēxa:

—'Ēn bēchicē ca 'insíanxa, ca bamatisa 'icēn. A camina 'ē pēxcuxuni cuanti 'ain.

⁴⁸ Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—Mitsun camina 'ēn, uni itsin 'acēma ñu 'aiashi istisa tanin. 'Ēn usa ñu 'acēbētanma camina, ēx cana asérabi Nucēn Papa Diosnuaxa uá a 'ai quixun sinántisama tanin.

⁴⁹ Cacēxun ca 'apun unin cacēxa:

—'Ēn bēchicē ca nētētisaira 'icēn. Nētécēmaishi camina a isi cuanti 'ain.

⁵⁰ Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—Min bēchicē ca ñuima, asábi ca, ca istan.

Cacëx ca –asérabi ca pëxcúti 'icë –quixun sinánbiani cuancëxa.

⁵¹ Usa 'ain ca baían cuania mërananquinquin an ñu mëëxuncë unicaman cacëxa:

–Min bëchicë ca ñucëma 'icën, asábi ca.

⁵² Cacëxun ca a tuacën papan cacëxa:

–¿Uinu bari 'ain cara 'ën bëchicë aín 'insin nëtéonx?

Cacëxun ca –imëishi bari cuainacécëbë ca aín 'itsis nëtéonxa –quixun cacëxa.

⁵³ Usaquin cacëxun ca a tuacën papan –Anu bari 'ain ca Jesusan 'ë, min bëchicë ca ñuima, ca pëxcutia quixun 'ë coonxa quixun sináncëxa. Usaquin sinani ca aín xubunu 'icë unicamabë –asérabi ca Jesús Nucën Papa Diosnuax ucë 'icë –quiax ami sináncëxa.

⁵⁴ Usaquin ca Jesusan Judea nëtënuax cuantancëxun Galilea menuxun bëráma 'acësa oquin uni itsin 'acëma ñu 'atëcëancëxa.

5

'Ian Betesda cacë, a rapasunuxuan Jesusan nicuainquinbi tancëma uni pëxcüa

¹ Uсотancëx ca anúan judíos unicaman Nucën Papa Dios rabiquin piti nëtë 'ain, Jesús Jerusalénu cuantëcëancëxa.

² Jerusalénu cënëa aín xëcuë achúshi, Oveja cacë, a bëtánain ca unin 'acë 'ian 'iacëxa. Ax ca hebreo banan Betesda caquin anëcë 'iacëxa. A 'ian rapasu, anua uni niti, anu ca męcën achúshi itá nitsíncë 'aish manan tapuñu 'iacëxa.

³ Ax ca a tëmú bucuxuan uni 'insíncëcama, bëxuñu 'imainun aín niti bëtsicë 'imainun

racábucë, acaman ángelnëan 'unpax cubínmia caíncë 'iacëxa.

⁴ Caíncëxuan uisa nëtën cara 'ibutia, a nëtën 'ibúxun ángelnën a 'unpax cubínmicëbë caísa ax paían anu butucë, uisa 'insínñu cara, a uníxbi pëxüacëxa.

⁵ Usa 'ain ca anu 'icë uni achúshi treintiocho baritia 'insíncë 'iacëxa.

⁶ Ax anu racácë isquin ca —'uran ca ënë uni usai 'iaxa —quixun 'unánquin Jesusan cacëxa:

—¿Caramina pëxcútisa tanin?

⁷ Cacëxun ca 'insíncë unin cacëxa:

—'Unpax cubíncë nëbëtsi an 'ë butúnti uni ca 'aíma 'icën. Usa 'ain ca 'ëx cuancëma 'aínshi 'ë rëtibiani cuanx, uni itsix pain 'unpax cubíncënu butuia.

⁸ Quia ca Jesusan cacëxa:

—Niruquin anumi racácë min bacëti bibiani ca cuantan.

⁹ Usaquian Jesusan cacëxëshi ca a uni aín 'insíncë pëxcúacëxa. Pëxcúquin aín bacëti bibiani ca cuancëxa.

Anun ñu mëëtima nëtë 'aímbia anua racácë aín bacëti bibiani,

¹⁰ cuania isquin ca judíos unicaman 'insíncë 'aíshbia pëxcúcë uni cacëxa:

—Ënë nëtëx ca anun ñu mëëtima nëtë 'icën. Ënë nëtën camina anumi racácë ñu 'iábiantima 'ain.

¹¹ Cacëxun ca cacëxa:

—An 'ë pëxcucë uni an ca, anumi racácë min bacëti bibiani ca cuantan, quixun 'ë caxa.

¹² Quixuan cacëxun ca atun cacëxa:

—¿Ui uni cara min bacëti bibiani ca cuantan quixuan an mi cacë, ax 'ic?

13 Cacëxunbi ca 'aisamaira uni anu 'aían Jesús 'uri cuan, ui unin cara a pëxcüaxa quixun 'unánma 'icën.

14 Usa 'ain ca a pëxcucë uni a anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunuxun mëraqin, Jesusan cacëxa:

—Ca is, bërí camina pëxcúcë 'ain. Usa 'ain camina mix 'iásamairai 'insíntëcënti rabanan amiribishi 'uchatëcëntima 'ain.

15 Usaquian Jesusan cacëxun, ax ca Jesús 'icë quixun sinánbiani cuanxun ca a unin judíos unicama, —Jesusan ca 'ë pëxcüaxa —quixun cacëxa.

16 Usa 'ain ca anun ñu mëëtima nëtëan uni pëxcucë cupí, judíos unicamax Jesús 'acatsi quiax 'ësëñancëxa.

17 'Ësëñaniabi ca Jesusan atu cacëxa:

—'Ën Papan 'acësaribi oquin cana 'ën 'ain.

18 Usaía Jesús quia cuati ami nishquin ca judíos unicaman ësaquin sináncëxa, —Usai qui ca Nucën Papa Dios ax isa aín papa 'icë quianan ax isa Nucën Papa Diosaribi 'icë quia. Usaquin sinani ca anun ñu mëëtima nëtën uni pëxcucë cupí ami nishanan, usaía quicë cupíribi ami nishquin, a 'acatsi quiax 'ësëñancëxa.

Jesusan aín Papabëtan ñu 'a

19 Usa 'ain ca Jesusan atu cacëxa:

—Aséribi cana mitsu cain, 'ëx Nucën Papa Diosan Bëchicë 'ixunbi cana 'ënbi ñu 'aiman. 'Ën Papan ñu 'aia isquin cuni cana 'ënribi 'ain. 'Ën Papan bëtsi bëtsi ñu 'acëbëtan cana 'ëx aín Bëchicë 'ixun 'ënribi an 'acësaribi oquin 'ain.

20 'Ën Papan ca 'ëxira aín Bëchicë 'icë nuibaquin an 'acë ñucama 'ë ismia. An ca mitsúnmi iscësamaira ñu, a isími mitsux ratúti, a 'ë isminuxun 'aia.

21 'Ēn Papan ca uni bama abi baísquimitancëxun axa tsónun 'imiti 'icën. Usaribiquin cana 'ëx aín Bëchicë 'ixun 'imitisa tanquin 'ënribi tsónun uni 'imiti 'ain.

22 'Ēn Papax ca uicamax cara aín 'ucha tërëncë 'icë quianan uicamaxribi cara 'uchañu 'icë quiax quima. Usa 'ixun ca 'ëx aín Bëchicë 'icë usoquin 'anun 'ë cuni 'imiaxa,

23 a rabicësaribi oquían camabi unin 'ëribi rabinun. An aín Bëchicë 'icë 'ë rabicëma, an ca 'ën Papa an 'ë xuá, aribi rabima.

24 Asérabi cana 'ën mitsu cain, axa 'ën bana cuati an 'ë xuá ami sináncë uni, ax ca ainan 'aish nëtétimoi Nucën Papa Diosnan 'ia. A cupía Nucën Papa Diosnan 'itima 'icëbi aín 'uchacama tërëncë cupí 'uchañuma 'aish ca bamatancëxbi nëtétimoi Nucën Papa Diosbë 'iti 'icën.

25 Usa 'ain cana asérabi mitsu cain, ca uti 'icën, anúan aín 'ucha cupí bamacësa 'ixunbi unicaman 'ën bana cuati nëtë. 'Ēn bana unin cuati nëtë, a nëtë ca ënëx 'icën. Usa 'ain ca an —asérabi ca aín bana 'icë —quixun 'ë 'unánquin 'ëx quicësabi oquin ñu 'acë unicama ax, aín 'ucha tërëncë cupí Nucën Papa Diosnan 'aish, nëtétimoi abë 'iti 'icën.

26 Usa 'inun ca Nucën Papa Diosan, ënë nëtënu tsónan ainan 'aish aín nëtënuribi abë 'inun uni 'imia. An ca aín Bëchicë 'ënribi usaribi oquin uni 'iminun 'ë 'imiaxa.

27 Uni 'inux anuax uá cupí ca uicamax cara aín 'ucha tërëncë 'icë isanan uicamax cara 'uchañu 'icë isnun, Nucën Papa Diosan 'ë 'imiacëxa.

28 Usa 'ain ca 'ën mi ñuixuncëxun cuati ratúaxma 'it. Anúan 'ëx ucëbëtan 'ën bana cuati, bama unicama baísquiti nëtë ca uti 'icën.

29 Baísqui ca anu maían anuax chiquíti 'icën. An upí ñu 'á unicamaxa Nucën Papa Diosbë nëtétimoi 'inux baísquimainun ca an ñu 'atima 'á unicamax aín 'ucha cupí 'uchocë 'inux baísquiti 'icën.

Nucën Papa Diosan Jesús xuá ñui quicë bana

30 Ësaquinribi ca Jesusan cacëxa:

—'Ën cana 'ënbi sinánquin ñu 'aiman. 'Ën Papan 'ë cacësabi oquin cana 'ën, cara castíancë 'iti 'icën, cara castíancë 'itima 'icë quixun uni cain. 'Ëx cuëncësoquin 'aquinma cana an 'ë xuá, axa cuëncësabi oquin ñu 'ain. Usa 'ain ca 'ën uni cacë banax asábi 'icën.

31 'Ëxbi, usa cana 'ëx 'ai quiax quia ca unin 'ën bana ca aséabi 'icë quixun 'unántima 'icën.

32 Usa 'aínbi ca axa 'ë ñui quicë ax Nucën Papa Dios 'icën. 'Ë ñuia quicë bana ax ca aséabi 'icë quixun cana 'unanin.

33 Mitsun camina 'ë ñuiquian a ñucánun quixun Juanu uni xuan. Xucëx cuanxun ca ñucáxa, ñucácëxuan Juanën 'ë ñuiquin cacë bana ax ca cëmëma 'icën.

34 Uisai cara uni 'ë ñui quiti 'icë usai quicëbëtanbi cana 'ënbi, 'ën bana ca aséabi 'icë quixun 'unanin. 'Ën cana Juanëxa 'ë ñui quicë banami sinánun mitsu sinánmin, a bana sinanimiti Nucën Papa Diosnan 'inux 'ëmi catamëti iënnun.

35 Unían upí oquin isnuan bëánquibucë 'aínbi lamparínën pëcacësaribi oquin ca Juanën 'ë ñuiquin uni bana ñuixuanxa. Usaquian ñuixuncëbë camina mitsux bënëtishi aín bana cuati cuëëan.

³⁶ Juanëan 'ë ñuiquin mitsu cacë 'ixun camina an cacësabi oquin 'ën 'aia isquin upí oquin 'unánti 'ain, Nucën Papa Diosan ca 'ë xuacëxa quixun.

³⁷ Mitsun aín bana cuacëma 'ixunmi uisa cara ax 'icë quixun iscëma 'aínbi ca Nucën Papa Dios, an 'ë xuá, aín banax 'ë ñui asérabi quia.

³⁸ Nucën Papa Diosan xucë 'icëbimi mitsun 'ën bana cuacëma 'ain cana 'unanin, camina aín bana mitsun nuitunën sinánquin cuacëma 'ai quixun.

³⁹ Uisari caramina ainan 'aish xënibua 'aínbi abë 'iti 'ai quixun 'unánuxun camina Nucën Papa Diosan bana cuënëo upí oquin isin. Usa 'aínbi ca a bana 'ë ñuia quicë 'icën.

⁴⁰ A banaxa usai 'ë ñui quicë 'aínbi camina ainan 'aish Nucën Papa Diosbë 'inux 'ëmi catamëisama tanin.

⁴¹ Unían 'ë rabiti cana sinaniman.

⁴² 'Ën cana mitsu 'unan. Mitsun nuitunënbi camina Nucën Papa Diosmi sinanima cana 'unanin.

⁴³ 'Ëx 'ën Papan xucëx uá 'icëbi camina mitsun 'ën bana cuaisama tanin. Usa 'ixunbi camina Nucën Papa Diosan xucëxmabia axbi ucë unin bana cuati 'ain.

⁴⁴ Nucën Papa Dios axëshi Dios 'ixun mitsu upíoti cuëënima camina mitsúxbi upíonani rabi-ananti cuëënin. ¿Nucën Papa Diosan mitsu upí oti cuëëncëma 'aish caramina uisax 'ëmi catamëti 'ain? Camina 'ítima 'ain.

⁴⁵ 'Ën isana mitsumi Nucën Papa Dios manóin quixun sinánxunma ca 'at. Moisésnëan cuënëo bana, ax isa upí 'icë quiáxmi quicë, ax 'ë ñui quicë 'aínbimi 'ëmi sináncëma cupí camina 'uchoçë 'iti 'ain.

⁴⁶ Moisésnëan 'ë ñuiquin cuënëo 'ain camina an

cuënëo bana ca aserabi 'icë quixun sináncë 'aish 'ëmiribi sinántian.

⁴⁷ Usa 'aínbi camina Moisesnëan cuënëo bana cuaisama tancë 'ixun 'ëx quicë bana cuatima 'ain.

Usaquin ca Jesusan judíos unicama cacëxa.

6

Jesusan 'itsa uni páncëñun tsatsa pimia

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Usatancëx ca Jesús parún papa, Galilea canan Tiberíadesribi cacë, a 'ucë manan cuancëxa.

² Cuancëbë ca an uni itsían 'acëma ñu 'anan uni 'insíncë pëxcuía iscë unicama Jesús nuibiani cuancëxa.

³ Usa 'ain ca anuax matánu mapëracëtancëx aín 'unánmicë unicamabë Jesús tsóbuacëxa.

⁴ Pascua anúan judíos unicaman carnero 'ati nëtë 'urama 'ain ca Jesús 'imainun aín 'unánmicë unicama matánu 'iacëxa.

⁵ Anuxun 'aisamaira uníxa a nuibëtsini aia isquin ca Jesusan Felipe cacëxa:

—¿Uinua caranuna a ënë unicama pimiti pán biti 'ain?

⁶ An uisoquin cara 'ati 'icë quixun 'unánquinbi ca Jesusan uisai cara quia cuacatsi quixun usaquin Felipe cacëxa.

⁷ Cacëxun ca Felipenën cacëxa:

—Doscientos curíqui cupí bicëxbi ca pán achúshi achúshi camabi uni 'ináncëx sënëntima 'icën.

⁸ Caia ca aín 'unánmicë uni itsi, Simón Pedronën xucën, Andrés cacë, an Jesús cacëxa:

⁹ —Ënu ca xu achúshi 'icën. Ax ca cebada 'acë pán męcën achúshi 'imainun rabë tsatsañu 'icën. 'Aíshbi ca ënëx 'itsaira uni pimitisama 'icën.

¹⁰ Quixuan cacëxun ca Jesusan, anua basi 'itsaira 'ain, aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Unicama tsóbunun ca cat.

Usaquian Jesusan cacëxuan aín 'unánmicë unicaman cacëx ca 'aisamaira uni, cinco mil unisa 'aish, tsóbuacëxa.

¹¹ Tsóbuan ca Jesusan pán bixun, Nucën Papa Dios pain —asábi ca —catancëxun aín 'unánmicë unicama an unicama 'inánun quixun 'inancëxa. 'Inancëxun ca axa tsócë unicama pán mëtícaquin 'inancëxa. 'Inánan ca tsatsaribi usai 'iisa 'ainmabia anu 'icë pucháquian pinun unicama 'inancëxa.

¹² 'Inancëxun piia camabi uni puchácëbëtan ca Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Pán tëocëcëñun ca tsatsa tëocëcama bit, masóxunma.

¹³ Cacëxun ca męcën achúshi 'icëbia unin piquin tëocë cebada 'acë pán a męcën rabë 'imainun rabë caquí buácaquin biacëxa.

¹⁴ Usaquian Jesusan 'aia isi ca anu 'icë unicamax quiacëxa:

—Asérabi ca ënë uni axa Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuni utinu nun cáncë, a 'icën.

¹⁵ Usai quiquian atun a 'apu 'iminuxun biisa tancëxun 'unani ca Jesús axëshi unicama ëbiani matánu cuantëcëancëxa.

Jesús parún papa camánanën nia

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Matánua Jesús cuan ca bari atsíncëbëa bëánquicëbë aín 'unánmicë unicama parún papa cuëbi cuancëxa.

¹⁷ Cuantancëx ca nuntinu cëñúruquiani, 'ucë manan 'icë Capernaúmnu cuani cuancëxa. Bari

cuabúcëbë bëánquicëbëbia Jesús aiama obiani ca aín 'unánmicë unicamax cuancëxa.

¹⁸ Cuancëbëtanbi ca 'aisamairai bëquiquin suñúanën baca bëchúancëxa.

¹⁹ Usocëbëbi parún papa cuëbínuax cuani cinco kilómetrosa 'ixun ca aín 'unánmicë unicaman parún papanubi nicuatsinia aia Jesús isacëxa. Isi ca racuéira racuéacëxa.

²⁰ Racuétiabi ca Jesusan cacëxa:

—Racuëaxma ca 'it. 'Ë cana 'ain.

²¹ Usaquian cacëx cuëñquin, nuntinu Jesús 'arubiani cuanx ca anu cuanti sinánbiania cuancë parún papa 'ucë manan bënëtishi bëbacëxa.

Unicaman Jesús baria

²² Jesusan 'unánmicë unicama parún papa 'ucë manan cuan ca an pán picë unicama anubi 'iacëxa. Usa 'ixun ca pëcaratancëxun sináncëxa: Achúshi nuntishi ca ënu 'iónxa, 'imainun ca aín 'unánmicë unicamaxa a nuntinu 'irucëbëbi Jesús nuntinu 'iruima 'iónxa.

²³ Usaquian sinánmainun ca Tiberias ëmanuax uni raíribi manë nunti raírinën cuanx, anuxuan Jesusan Nucën Papa Dios —asabi ca —catancëxun pán uni pimioncë, a 'urama bëbacëxa.

²⁴ Usa 'ain ca axa anu bërúcë unicama an bariquinbi Jesús cëñun aín 'unánmicë unicamaribi 'aímocëxa. 'Aímobiani ca axa Tiberiasnuax ucë manë nunticamanu cëñúruquiani Capernaúm ëmanuribi Jesús bari cuancëxa.

Aín unicamax ca ami catamëcë 'aish Jesús bë 'ia quicë bana

²⁵ Usa 'ain ca 'ucë manan cuanxun bariquin mëraquin Jesús cacëxa:

—¿Uinsaran caramina ënu uan?

²⁶ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Asérabi cana 'ën mitsu cain, 'ën pán pimicëx puchonx camina a sinánbëtsini 'ë bari uan. Ui carana 'ëx 'ai quixunmi mitsun 'unánun, uni itsían 'acëma ñu 'ën 'acë a isunbi camina ui carana 'ëx 'ai quixun sinaniman.

²⁷ Axa chëquiti piti binuxuinshi camina ñu 'atima 'ain. Usa 'ain camina ainan 'aish Nucën Papa Diosbë nëtétimoí 'inuxun 'ëmi catamëquin axa cuëncësabi oquin 'ati 'ain. Usaími 'inun mitsu 'iminun ca 'ëx uni 'inux anuax uá, Nucën Papa Dios, an 'ë 'imiacëxa.

²⁸ Cacëxun ca a cacë unicaman cacëxa:

—¿A 'acëbëa Nucën Papa Dios cuëënun caranuna añu 'ati 'ain?

²⁹ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Nucën Papa Dios ca cuëënia, mitsúxmi an ënu unun xuá 'aínmi 'ëmi catamënun.

³⁰ Cacëxun ca cacëxa:

—¿Nuxnu mimi sinánun caramina añu nun isnun 'ati 'ain? ¿Añu caramina 'ati 'ain?

³¹ Nucën raracaman ca anu uni 'icëma menuxun pánsa piti, maná cacë, piacëxa, cuëñëo bana ësai quicësa oquin: “Nucën Papa Diosan ca naínua 'ibúmiquin unicaman pinun, pán 'ináncëxa”.

³² Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Ën cana asérabi mitsu cain, an naínua 'ibúmiquin unicama pán 'inan ax ca Moisésma Nucën Papa Dios 'iacëxa. An a pán 'inan 'aínbi ca Ñucën Papa Diosan bërí 'ináncë ax ca anúan uni asérabi upiti tsóti a 'icën.

³³ Nucën Papa Diosan uni 'inan piti ax ca axa naínuax uá 'ë 'icën. Usa 'aish cana 'ëx an ainan

'aísha Nucën Papa Diosbë 'inun ënë nëtënu 'icë unicama 'imiti a 'ain.

³⁴ Cacëxun ca unicaman cacëxa:

—A piti camina camabi nëtën nu 'inánti 'ain.

³⁵ Cacëxun ca Jesusan atu cacëxa:

—'Ëx cana anúan uni aséribi upiti tsóti a 'ain. Panánxun piisa tanan shimaxun 'unpax 'aísa tania uni bënëcë, usaribitia ax Nucën Papa Diosbë upí 'iisa tani bënëcë uni, ax ca 'ëmi catamëti amiribishi bënëtcëntima 'icën.

³⁶ Axa 'ëmi catamëcë uníxa usa 'aínbi cana 'ën mitsu cacë usaribi oquin mitsu catécënin, mitsun 'ën ñu 'aia isquinbi camina ui carana 'ëx 'ai quixun sinaniman.

³⁷⁻³⁸ 'Ëx cuëncësabi oquin 'ai cana uáma 'ain. An 'ë xucë, axa cuëncësabi oquinshi 'ai cana uacën. Usa 'ain ca ui unicama cara Nucën Papa Diosan 'ënan 'inun sinánmia acamax ca 'ëmi catamëti 'icën. Axa 'ëmi catamëcë uni, a cana —camina 'ënan 'itima 'ai —quixun catima 'ain.

³⁹ An 'ë xuá 'ën Papa, ax ca an 'ënan 'inun sinánmicë unicamaxa abë 'iti cuëëni, achúshira uníxbia abë 'ima 'iti cuëënima. Usa 'aish ca an 'ëmi sinánmicë unicama bërúantacëxun, ënë nëtë cëñúcëbëtan 'ën baísqumiti cuëënia.

⁴⁰ An 'ë xuá ax ca cuëënia, aín Bëchicë, 'ëmi catamëcë unicamax nëtétimoí abë 'iti. A unicama cana 'ën ënë nëtë cëñúcëbëtan abë 'inun baísqumiti 'ain.

⁴¹ —'Ëx cana Nucën Papa Diosan naínua 'ibúmiquin uni 'inan piti, a 'ai —quíaxa Jesús quicëbë ca judíos unicamax ami nishi Jesús ñui

⁴² quicancëxa:

—¿Josénën bëchicë, Jesús, ama cara ënëx 'ic? Nun cananuna aín tita 'imainun aín papa 'unan. ¿Uisacatsi cara —'ëx cana naínuax uan —quiax quin?

⁴³ Usaía quia ca Jesusan cacëxa:

—Usai banaxma ca 'it.

⁴⁴ Uinu 'icë uníxbi ca axbi 'ënan 'inux 'ëmi catamëtima 'icën. 'Ën Papa, an 'ë xuá, an sinánmicëx cuni ca uni 'ëmi sinani 'ënan 'inux 'ëmi catamëti 'icën. 'Ëmia catamëcë 'icë cana ënë nëtëa cëñúcëbëtan baísquimiti 'ain.

⁴⁵ An Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicama achúshinën ca ësaquin cuënëocëxa: “Nucën Papa Diosan ca camabi uni 'unánmiti 'icën”. A unían cuënëosabi oi ca ui unicaman cara Nucën Papa Diosan sinánmicëxun 'unania, acamax ca 'ëmi catamëtia.

⁴⁶ Uinu 'icë unínbi ca Nucën Papa Dios iscëma 'icën. Axa anuax uá 'ëinshi cana a isacën.

⁴⁷ Aséribi cana 'ën mitsu cain, axa 'ëmi sinani 'ëmi catamëcë unicamax ca ainan 'aish xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'ia.

⁴⁸ 'Ëx cana anúan uni Nucën Papa Diosbë upí 'iti a 'ain.

⁴⁹ Mitsun raracamax ca anu uni 'icëma menuxun Nucën Papa Diosan 'ináncë maná cacë ñu pibi bamatimoi tsoóma 'icën.

⁵⁰ Usa 'aínbi cana 'ëxribi naínuax ucë pán unin piá usaribi 'ain. Aín nami cushi 'aish upí 'inuxun ca unin ñu piia, usaribiti ca uni upí 'aish xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'inux 'ëmi catamëti 'icën.

⁵¹ 'Ëx cana naínuax uá 'aish anúan uni Nucën Papa Diosbë 'iti a 'ain. Usa 'ain ca axa 'ëmi catamëcë uni ax ainan 'aish xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'ia. Uníxa ainan 'aish

xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'inun cana 'ëx bamatsianxmabi bamati 'ain.

⁵² Quixuan cacëx ca judíos unicama ñucacanani quiacëxa:

—¿Uisa 'ixun cara ënë unin anu nun pinun nu pimiti 'ic?

⁵³ Usai canania 'unánquin ca Jesusan cacëxa:

—Asérabi cana 'ën mitsu cain, uni 'inux anuax uá 'ain, 'ëmi catamëquinma 'ën nami picëmasa 'ianan 'ën imiribi xëacëmasa 'aish camina asérabi xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'itima 'ain.

⁵⁴ 'Ëx bamacë cupí 'ëmi catamëti ca uni xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'iti 'icën.

⁵⁵ Usa unicama cana 'ën ënë nëtë cëñúcëbëtan baísquimiti 'ain. Axa asérabi 'ëmi catamëcë uni ax ca 'ën nami picësa 'ianan 'ën imi xëacësa 'icën. 'Ën imi 'apati 'ëx bamacë cupí ca usai 'iti 'icën.

⁵⁶ Ui unix cara 'ëmi catamëti 'ën nami pianan 'ën imi xëacësa 'icë, ax ca 'ëbë 'icën, 'ëxribi cana abë 'ain.

⁵⁷ Nucën Papa Dios, an 'ë xuá, ax ca bamatimoi tsotia. Ax 'ëbë 'ain cana an 'imicëx 'ëxribi tsotin. Usaribiti ca 'ëmi catamëquian an 'ë picësa uni axribi 'ën 'imicëx 'ëbë 'aish 'ëx 'icësaribiti tsóti 'icën.

⁵⁸ 'Ëx cana naínuaxa uá pitisa 'ai quiax cana 'ëx quin. 'Ëx cana mitsun raracaman piá manásama 'ain. Mitsun raracamax ca maná cacë ñu pibi bamatimoi tsoóma 'icën. Usa 'aínbi ca an 'ëmi catamëquin 'ë picësa uni ax ainan 'aish xënibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'iti 'icën.

⁵⁹ Capernaúm ëmanuxun ca Jesusan anua judíos unicama timëti xubunuxun usai quiquin a banacama ñuixuancëxa.

Anúan uni xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'iti bana

⁶⁰ Usa 'ain ca an Jesusan bana ñuía cuacë unicama 'aisamaira 'ain raírinëx quiacëxa:

—Axa usai quicë bana ax ca cuaisama 'icën. ¿Uin cara a cuati 'ic?

⁶¹ Usaía canania 'unánquin ca Jesusan cacëxa:

—¿Mitsúnmi cuacëx cara ënë bana cuaisama 'ic?

⁶² ¿Ënë bana cuaquinma caramina uisaxun mitsun 'ëx anuax uá anu cuantëcënia isquin sinánti 'ain?

⁶³ 'Ëx ënë menu 'aish uni 'icë cupíshima 'ëx bamatancëx baísquiti cupí camina ainan 'aish xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'iti 'ain. 'Ën a ñuiquin mitsu cacë ñucama ax ca anúnmi 'ëmi catamëti 'ën sinánsaribi 'aish xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'iti, a 'icën.

⁶⁴ Usa 'aínbi camina micama raírinëx asérami 'ëmi sinani ëmi catamëcëma 'ain.

Ësaquin ca Jesusan bana ñuixunquin an cuacë unicama cacëxa, uicamax cara ami catamëtima quixun 'unánan uin cara a uni 'inánti 'icë quixun bëráma 'unáncë 'ixun.

⁶⁵ Catancënxun ca ësaquinribi Jesusan cacëxa:

—Usa 'ain cana mitsu can, Nucën Papa Diosan sinánmicëxma ca uinu 'icë uníxbi 'ëmi sinani 'ëmi catamëtima 'icën.

⁶⁶ Usaquian cacëx ca an abë niquin aín bana cuacë unicama 'aisamaira 'aishbi raírinëxa tiquimainun raírinëxribi Jesús ëbiani abë nitëcënimama cuancëxa.

⁶⁷ Usa 'ain ca atúxa cuan Jesusan mëcën rabë 'imainun rabë aín 'unánmicë unicama a cacëxa:

—¿Mitsúxribi caramina cuainsa tanin?

⁶⁸ Quixuan cacëxun ca Pedronën cacëxa:

—¿Ui uninu caranuna aín bana cuanux cuanti 'ain? Minshi camina anun nu Nucën Papa Diosbë nëtétimoi 'iti bana nu ñuixunin.

⁶⁹ Nux mimi catamëquin cananuna 'unan, mix camina axa uti nun caíncë, Cristo, Nucën Papa Dios, axa bamatimoi tsócë, aín Bëchicë a 'ain.

⁷⁰ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—¿'Ën carana 'ën 'unánmicë uni 'inun micama męcën rabë 'imainun rabë caísama 'ain? Usai 'inun caísa 'aíshbi camina micama achúshinëx ñunshin 'atimanën 'apun sinánmicë 'ain.

⁷¹ Usai ca Simonan bëchicë, Judas Iscariote, an aín 'unánmicë unicama achúshi 'ixunbi a uni 'inánti, a ñui Jesús quiacëxa.

7

Aín xucëncaman —Jesús ca Nucën Papa Diosan Bëchicë 'icë —quixun sinánma bana

¹ Usaquin bana ñuixuntancëx ca judíos unicamaxa a 'acatsi quiax 'ësénania 'unanx, Judea nëtënu 'icë ëmacamanu cuainsama tani Galilea nëtënu 'icë ëmacamanushi nitsi anubi Jesús 'iacëxa.

² Usa 'ain ca Nucën Papa Dios rabinuxa, judíos unicamax anun Jerusalénu timëti 'utanu 'iti nëtë, a 'urama 'ain,

³ aín xucëantun Jesús cacëxa:

—Ënuax ca Judea nëtënu cuantan, anuxunmi ñu 'aia an min bana cuacë unicaman isnun.

⁴ Camabi unían a 'unánti cuëënquin ca unin unëxun ñu 'aima. Usa 'ain camina ami 'acë ñucamaribi Jerusalénu timëcë unicaman isnun 'ai cuanti 'ain.

⁵ Aín xucën 'ibu 'ixunbi aín bana cuaisama tanquin ca usaquin cacëxa.

⁶ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Ën anun usaquin ñu 'ati nëtë ca ucëma pain 'icën. Usa 'ain ca mitsux cuainsa tani cuantan, camabi nëtëx ca mitsúnmi anun ñu 'ati asábi 'icën.

⁷ Axa Nucën Papa Diosmi sináncëma unix ca mitsumi nishima, 'ëmi cuni ca nishia. 'Ën —ñu 'atima camina 'ai —quixun cacë cupí ca atux 'ëmi nishia.

⁸ 'Ëx anun anu 'iti nëtë ca 'icëma pain 'icën. Usa 'ain cana cuaniman. Mitsux ca cuantan.

⁹ Quixun aín xucëantu catancëx ca Jesús Galileanu tiquiacëxa.

Anun anu timëti 'utanu 'iti nëtëan Jesús Jerusalénu 'ía

¹⁰ Usaquin cacëxa aín xucëantu cuanbi ca Jesús atu caxu cuancëxa, unían —ax ca Jesús 'icë —quixun 'unánunmaishi.

¹¹ Cuanx bëbacë ca Jerusalénu timëcë judíos unicaman —¿uinu cara a uni 'ic? —cananquin Jesús bariacëxa.

¹² Bari ñucacania unicama raírinëx —ax ca upí uni 'icë —quicëbëbi ca uni raírinëx, —usama ca. An ca camabi uni parania —quiacëxa.

¹³ Quibi ca judíos unicaman 'apucamami racuëti, atúan cuati rabanan unëaxëshi canancëxa.

¹⁴ Usaía quimainun ca anun Nucën Papa Dios rabinux timëcë nëtëa sënëncëma pain 'ain, Jesusan anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunu atsínxun bana ñuixuancëxa.

¹⁵ Ñuixunia cuati ca judíosnën 'apucamax ratuti quiacëxa:

—¿Uisa 'ixun cara ënë unin nun cushicaman 'acësaribi oquin quirica 'acë 'ixúnmbi uisai cara cuënëo banacama quia quixun 'unanx?

16 Quia ca Jesusan cacëxa:

—'Ën uni ñuixuncë bana ënëx ca 'ënbi sináncëma 'icën. An 'ë xuá, an 'ë sinánmicë ca ënëx 'icën.

17 Uinu 'icë unin cara Nucën Papa Dios cuëenun ñu 'aisa tania, an ca 'ën carana Nucën Papa Diosan 'ë sinánmicë bana ñuin, carana 'ënbi sináncë bana ñui quixun 'unánti 'icën.

18 Axa anbi sinanx banacë uni ax ca unían a rabinun quixun sinanishi banaia. 'Aínbi ca an ñuiquin uni canun quixuan a xuá ashia unin rabiti cuëencë uni an cuni cëmëquin uni paranima.

19 Moisésnën ca uisai cara Nucën Papa Diosan uni 'iti 'icë quixuan unin 'unánun aín bana cuënëocëxa. ¿Usa cat? Usa 'aínbi camina achúshi unínbi a bana quicësa oquin 'aiman. ¿'Ëx Nucën Papa Diosan bana quicësabi oi uá 'icëbëbi caramina uisa cupí 'ë 'acatsi quin?

20 Cacëxun ca judíos unicaman cacëxa:

—Mix camina ñunshin 'atimañu 'ain. ¿Uix cara mi 'acatsi quin?

21 Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Anun ñu mëetima nëtën 'ën uni pëxcucë a camina sinanin.

22 Moisésnën ca —judíos unicamax ca chamaratsu 'icëishi judío 'icë 'unántiocë 'iti 'icë —quixun cuënëocëxa. Cuënëoíbi ca ax pain usai ca uni 'iti icë quiax quiáma 'icën, aín rarax pain ca usai ca uni 'iti 'icë quiax quiacëxa. Anun aín bëchicë bacënxancë 'unántioti nëtë axa anun ñu mëetima nëtë 'aínbi ca a nëtën unin aín bëchicë 'unántioia.

²³ ¿Mitsun bētsi nētēn 'acēsaribi oquin anun ñu mēētima nētēnribi Moisés quicēsabi oquin 'ati cupí, tuá judío 'icē 'unánti ocē 'aíshbi caramina uisa cupí anun ñu mēētima nētēn 'ēn uni pēxcucēbē 'ēmi nishin?

²⁴ Bētsi unían ñu 'aia isi camina bēnētishi —an ca ñu 'atima 'aia —quix quitima 'ain. Usai 'iquinma camina munu upí oquin sinánquin 'unánti 'ain, usoquin 'ati cara asábi 'icē, cara asábima 'icē quixun.

—*Ēx cana Nucēn Papa Diosnuax uacēn —quíaxa Jesús quia bana*

²⁵ Usa 'ain ca Jerusalénu 'icē uni raírínēx quiacēxa:

—¿A 'acatsi quíaxa ami 'ēsēnancē uni, ama cara ēnēx 'ic?

²⁶ Ca is, camabi unin ismainuan cacēxunbi ca 'apucaman uisaquinbi caima. ¿Ēnēx ca asérabi Cristo, ax utinu nun caíncē a 'icē quixun cara atun 'unánx?

²⁷ Cristo aia ca unin 'unántima 'icēn, uinuax cara aia quixun. Usa 'aínbi cananuna nun uinuax cara Jesús ēnēx uaxa quixun 'unanin.

²⁸ Ēsaía canania cuaquin ca Jesusan anuxun Nucēn Papa Dios rabiti xubunuxun bana ñuixuni munuma banaquin cacēxa:

—Mitsun camina 'ē 'unan, uinuax carana uan quixun camina 'unanin. Usa 'aínbi cana 'ēx, 'ēxbi ucēma 'ain. Aín banaxa nētētimoí asérabi, an xucēx cana uacēn. An 'ē xuá a camina mitsun 'unaniman.

²⁹ Anuax uá 'ixun cana 'ēn a 'unan. An ca ēnu unun 'ē xuacēxa.

30 Usaquian cacëxun sipuanuxun biisa tanquinbi ca anúan a unin bití nētëa sēñécëma pain 'ain achúshira unínbi biáma 'icën.

31 Judíos unin 'apucaman ami nishquin Jesús biisa tancëbëbi ca 'aisamaira unix ami sinani quiacëxa:

—¿Ënë unían unin 'acëma ñu 'acësamaira oquin cara axa utinu nun caíncë, Cristo, ax uquin 'ati 'ic?

Fariseo unicaman Jesús binun quixun policíaxua

32 Ësaía 'aisamaira uni Jesús ñui quia ca fariseo unicaman cuacëxa. Cuan ca acamabëtan judíos sacerdotenën cushicaman sipuanuinsa bitánun quixun aín suntárucama xuacëxa.

33 Xucëxa cuancëbë ca anu 'icë unicama cai Jesús quiacëxa:

—'Ëora pain ënu mitsubë 'itancëx cana an 'ë xuá anu cuanti 'ain.

34 Uinu carana 'ëx cuani, anu camina mitsux cuantima 'ain. Usa 'ain camina bariquinbi cuania 'ë mëratima 'ain.

35 Quicëbë ca judíos 'apucamax ñucacanani quiacëxa:

—¿Uinu cara ënë uni nun mëratimoi cuanti 'ic? Bëtsi bëtsi ëma, anua griego banan banacë unicama 'icë, anua nun aínsi raíri cuancë, anu sapi ca Jesús anu 'icë judíosma unicama bana 'unánmi cuanti 'icën.

36 ¿Uisai quicë cara an ësaquin nu cacë bana ënëx 'ic: “Uinu carana 'ëx cuani, anu camina mitsux cuantima 'ain. Usa 'ixun camina bariquinbi cuania 'ë mëratima 'ain”?

Anúan unix Nucën Papa Diosbë 'iti bana

37 Anúan judíos unicama Nucën Papa Dios rabinux Jerusalénu timécë nētēcama sēñēnuxa pēcaracē nētē ax ca a nētēcamasamaira 'iacēxa. A nētēn ca nirui munuma banaquin Jesusan ēsaquin unicama cacēxa:

—Ui unix cara uníxa shiman bamai 'unpax 'aisa tani bēñēcēsaribi oi 'ēnan 'iisa tani bēñētia a unix ca 'ē cai 'ēmi catamēti 'icēn.

38 Axa asérabi 'ēmi catamēcē uni, an ca aín nu-itunēn 'ē 'unánan 'ēn cushiñu 'ixun uni itsiribi 'ēmia catamēnun 'aquinti 'icēn, Nucën Papa Diosan bana cuēñeo quicēsabi oquin.

39 Nucën Papa Diosan Bēru Ñunshin Upí ca axa ami catamēcē unicamanu uti 'icē quixuan 'unánun ca Jesusan usaquin unicama cacēxa. Ax bamatancēx baísquitancēx naínu cuancēma pain 'aían Nucën Papa Diosan aín Bēru Ñunshin Upí aín unicamabē 'inun xucēma pain 'ain ca Jesusan usaquin unicama cacēxa.

Unían Jesús ñuiquin bētsi bētsi oquin sinan

40 Ēsaquian Jesusan cacēxun cuati ca axa timēcamē'ēocē uni raírínēx:

—Ēnēx ca an Nucën Papa Dios quicē bana unicama ñuixuni utinu nun caíncē a 'icē —quiacēxa.

41 Quimainuan raíri —ēnēx ca Cristo, axa utinu nun caíncē a 'icē —quicēbēbi ca raírínēx quiacēxa:

—Cristo ca Galilea menuax utima 'icēn.

42 Nucën Papa Diosan bana cuēñeo ca quia, ax ca Davidnēn rēbúnqui 'iti 'icēn. Usa 'aish ca anuaxa David bacēan, Belén, anu 'icē uni ax 'iti 'icēn.

43 Usa 'ain ca unin Jesús ñui quiquin bētsi bētsi oquin sináncēxa.

44 Usaquin sinánquin ca bëtsi bëtsi unin sipuanuxun biisa tanquinbi Jesús biáma 'icën.

Judíos unicaman cushicamaxa Jesúsmi catamëisama tan

45 Usa 'ain ca Jesús binun xucëx cuanxbia ñancáishi aia isquin sacerdotenën cushicamabëtan fariseocaman suntáru cacëxa:

—¿Uisa cupí caramina bëcëma 'ain?

46 Quixuan cacëxun ca suntárucaman cacëxa:

—Axa ënë uni banacësari banacë uni ca 'aíma 'icën.

47 Cacëxun ca fariseo unicaman cacëxa:

—Mitsuribi sapi ca an paránxa.

48 Achúshira nun 'apúnbi ca axa quicë aín banax ca aséribi 'icë quixun sináncëma 'icën. Usaribi oquin ca achúshira fariseo unínbi axa quicë banax ca aséribi 'icë quixun sináncëma 'icën.

49 Usa nun 'apucama 'ain ca ënë unicamax Moisésnëan cuënëo bana 'unáncëma cupí 'aisama 'aish 'uchocë 'ianan uisa oquin cara Nucën Papa Diosan 'ati 'icë usoquin 'acë 'iti 'icën.

50 Usaquian fariseocaman caia cuaquin ca Nicodemo, ax paían bëráma Jesúsnu imé cuan, axribi fariseo uni 'ixun cacëxa:

51 —Nucën Papa Diosan bana Moisésnën cuënëo ca quia, unin ca añu cara 'axa quixun upí oquin ñucáxunmashi bëtsi uni 'uchotima 'icën.

52 Cacëxun ca sacerdotenën cushicamabëtan fariseo unicaman Nicodemo cacëxa:

—¿Mixribi caramina Galilea menu 'icë uni 'ain? Nucën Papa Diosan bana cuënëo upí oquin isquin camina isti 'ain, uisa 'aíshbi ca an Nucën Papa Dios quicë bana unicama ñuixuncë uni Galilea menu 'icë uni 'icëma 'icën.

⁵³ Usaquian 'apucaman Nicodemo cacëbë ca unicamax aín xubunu cuancëxa.

8

Aín bënëma 'aínbia uni itsibë 'icë xanu

¹ Cuancëbë ca Jesús Olivos cacë matánu cuancëxa.

² Coon pëcaracëbëa amiribishi anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunu cuancë ca unicaman manaruquin nëpúaracëxa. Usocëxun ca atu nëbétsi tsóxun bana ñuixuancëxa.

³ Usaquian uni bana ñuixuncëbëtanbi ca an Moisésnën cuënëo bana 'unáncë unicama 'imainun fariseo unicama raírinën, aín bënëma 'aínbia bëtsi unibë 'ia mërabëtsinquin, achúshi xanu Jesúsnu bëacëxa. Bëxun atu nëbétsi nitsínxun

⁴ ca Jesús cacëxa:

—Ènë xanúxa aín bënë 'aímabi unibë 'ia cananuna mëran.

⁵ Moisésnëan cuënëo bana ca quia, ësai 'icë xanu ax ca maxaxan 'acë 'iti 'icën. ¿Min caina uisaquin sinanin?

⁶ Ami manánuxun uisai cara isa quia cuacatsi quixun ca usaquin atun Jesús cacëxa. Cacëx meu bësui tëtúbuxun ca ñucácëxunbi uni caquinma aín męcën rëbun me cuënëocëxa.

⁷ Usa 'ain ca cacëxunma oquian 'itsa oquin ñucácëx chairuquin cacëxa:

—Micama uinu 'icëx cara 'uchañuma 'icë an pain ca maxaxan 'ati 'icën, mitsúnribimi 'anun.

⁸ Èsoquin cai amiribishi tëtúbutëcënxun ca aín męcën rëbun me cuënëotëcëancëxa.

⁹ Cuënëomainun ca unicamax Jesús quia cuax —'ëx cana 'uchañumama 'ai —quixun sinani

cuancëxa. Cuanía męcócamax pain cuancëbë ca usaribiti bërí canicëcamaxribi cuancëxa. Cuancëbëa Jesúsëshi anu 'imainun ca a xanuribi anu 'iacëxa.

¹⁰ Usa 'ain ca chairuquin Jesusan xanu cacëxa:

—¿Axa mimi manáncë unicama cara uinu 'ic? ¿Achúshira unínbi cara mi maxaxan 'acëma 'ic?

¹¹ Cacëxun ca xanun cacëxa:

—Achúshi unínbi ca 'ë maxaxan 'acëma 'icën.

Usaquian cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Ënribi cana mi 'uchoiman. Ca cuantan. Cuan-tancëxun camina amiribishi ñu 'atima 'atëcëntima 'ain.

Jesusan aín unicama aín sinan 'ináncë bana

¹² Usa 'ain ca amiribishi Jesusan unicama cacëxa:

—An aín sinan upíira 'ixun uni upí 'imiti a cana 'ëx 'ain. Axa 'ëmi catamëti 'ëx cuëëncësabi oi 'icë uni ax ca ñu 'atima 'acëma 'ianan aín sinan upí 'aish upiti tsotia.

¹³ Cacëxun ca fariseo unicaman cacëxa:

—Mix camina mixbi, 'ëx cana usa 'ai quin. Usaími quicë 'aish ca cëmëimi quicë 'iti 'icën.

¹⁴ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Ëxbi 'ëx cana usa 'ai quicëxbi ca 'ën banax asérabi 'icën. Uinuax carana uan, uinu carana cuani quixun cana 'ën 'unanin. 'Ën 'unáncë 'aínbi camina mitsun, uinuax carana 'ëx uan, uinu carana cuani quixun 'unaniman.

¹⁵ Unin sináncësa oquinshi sinánquin camina mitsun bëtsi 'uchoin, 'aínbi cana 'ën uni 'uchoiman.

¹⁶ Usa 'ixunbi 'ën uni 'uchoquin cacë 'ain ca 'ën Papa, an 'ë xuá, anribi, usa ca quixun sinania. Usa 'ain ca 'ën 'uchoquin cacë banax asérabi 'iti 'icën.

17 Moisésnën cuënëo bana ca quia, achúshi unin banaxa bêtsix quicēsaribi 'ain ca, a uni rabētan banax ca asérabi 'icē quixun unin 'unánti 'icën.

18 Aserabi ca usa 'icën. 'Ēx 'ēbi ñuiácati, usa cana 'ēx 'ai quimainun ca an 'ē xuá, 'ēn Papa, axribi 'ē ñui usai quia.

19 Usaquian Jesusan cacēxun ca fariseo unin cacēxa:

—¿Uinu cara min Papa 'ic?

Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—Mitsun camina 'unaniman, ui carana 'ēx 'ai quixun. 'Ēn Paparibi camina 'unaniman. Asérabi ui carana 'ai quixun 'ē 'unánquin camina 'ēn Paparibi 'unántsián.

20 Usaquin ca Jesusan anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunuxun unicama bana ñuixuancēxa, anu curíqui nanti ñu rapasunuxun. Ñuixuncēxunbi ca anúan unin a biti nētēa 'icēma pain 'ain, achúshira unínbi biáma 'icën.

Anu 'ēx cuanti, anu camina mitsux cuantima 'ai, Jesús quia bana

21 Jesusan ca amiribishi unicama cacēxa:

—'Ēx cana cuantēcēnin. Cuancē bariquinbi camina mitsun 'ē mēraiman. Mēraima camina 'uchañu 'aish usabi bamati 'ain. Anu 'ēx cuanti anu camina cuantima 'ain.

22 Cacēx ca judíos unicama quiacēxa:

—Anu 'ēx cuanti, anu camina cuantima 'ai quiax ca quia. ¿Usa 'aish cara axbi bamati 'ic?

23 Quiáxa quia ca Jesusan cacēxa:

—Mitsux camina ēnē nētēnu 'icē unishi 'ain. 'Ēx cana ñaínu 'icē 'ain. Mitsux camina ēnē nētēnu 'icē 'ain. 'Ēx cana ēnē nētēnu 'icēma 'ain.

²⁴ Mitsun, ui carana 'ëx 'ai quixun 'unani 'ëmi sináncëma 'aish camina 'uchañu 'aish usabi bamati 'ain. Usaquin sinánquin cana —'uchañu 'aish camina usabi bamati 'ai —quixun mitsu can.

²⁵ Cacëxun ca judíos unicaman:

—¿Ui caramina mix 'ain? —quixun cacëxa.

Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Ëx carana ui 'ai quixun cana 'itsa oquin mitsu can. A cana 'ëx 'ain.

²⁶ 'Itsa ñu ñuiquin cana mitsu cacëma pain 'ain, uisa ñu 'ai caramina 'uchai quixunmi 'unánun. Caquinma cana an 'ë xuá axa quicë banax aséabi 'ain, an 'ë cacëxun 'ën cuacë, ashi ënë nëtënu 'icë unicama ñuixunin.

²⁷ Usaía Jesús quiabi ca, Nucën Papa Dios ñui ca quia quixun a unicaman cuama 'icën.

²⁸ Cuatiama ca Jesusan cacëxa:

—Uni 'inux Nucën Papa Diosnuax uá 'icë 'ë inu matástancëxun camina ui carana 'ëx 'ai quixun 'unánti 'ain. 'Unánan camina, 'ënbi sinánquin 'aquinma cana 'ën Papan cacësabi oquin ñu 'ai quixun 'unánti 'ain. 'Ën Papan 'ë cacësabi oquin cana unicama cain.

²⁹ An 'ë xuá ax ca 'ëbë 'icën. 'Ën axa cuëncësabi oquin 'acë 'icë ca an 'ëxbi 'inun 'ë ëncëma 'icën.

³⁰ Usaquian Jesusan cacëxun ca 'itsa unin aín bana cuaxun, aséabi ca ax Nucën Papa Diosnuax uá 'icë quiax ami sináncëxa.

Nucën Papa Diosan unicama 'imainun ñunshin 'atimanën sinánmicë unicama ñuia bana

³¹ Usa 'ain ca Jesusan axa aín bana cuati ami sináncë judíos unicama cacëxa:

—'Ēn mitsu cacē bana ēnē manuquinma ax quicēsabi oquin 'ai camina asérabi 'ēn uni 'iti 'ain.

³² Usai 'iquin camina 'ēn cushi, anun mitsux upí 'iti, a asérabi 'unánti 'ain. 'Unanimi mitsux 'ēx cuēēncēsa oíshi 'ia ca uínbi uisa ñu 'atimabi mitsu 'amitima 'icēn.

³³ Cacēxunbi ca cacēxa:

—Nux cananuna Abrahamnēn rēbúnqui 'ain, uinu 'icē unínbi ca nucēn raracama 'imainun nucēn chaitiocēcamaribi uisa ñubia 'anun 'amiama 'icēn, nuribi ca usoquin 'amicēma 'icēn. ¿Usa 'ain caina uisa 'aish mix, uínbi ca uisa ñubi nu 'amitima 'icē quiax quin?

³⁴ Cacēxunbi ca Jesusan catēcēancēxa:

—Asérabi cana 'ēn mitsu cain, an 'atima ñu 'acē unicama an ca 'ēx cuēēncēsa oquin 'aisa tanquinbi aín sinan 'atima 'ixun anbi ñu 'atimashi 'aia.

³⁵ Ca ēsa 'icēn. An uni ñu mēēxuncē unix ca an ñu mēēmīcē unin xubunubi 'ima. An uni ñu mēēmīcē unin bēchicēnēx cuni ca aín papan xubunubi 'ia.

³⁶ Usa 'ain camina mitsux Nucēn Papa Diosan Bēchicē 'ixun 'ēn 'imicēx uínbia uisa ñu 'atimabi 'amicēma mitsux 'iti 'ain.

³⁷ Abrahamnēn rēbúnqui camina 'ai quixun cana 'ēn mitsu 'unan. Usaquin 'ēn mitsu 'unáncē 'aíshbi camina 'ēn bana cuaisama tani 'ē 'acatsi quiax 'ēmi 'ēsēnanin.

³⁸ 'Ēn Papan 'ē ismicē ñu cana 'ēn mitsu ñuixunin. Ñuixuncēxunbi camina mitsun papan cacēxunmi cuacē ñuishi 'acanin.

³⁹ Cacēxun ca atun cacēxa:

—Abrahamnēxēshi ca nucēn rara 'icēn.

Usoquian cacēxunbi ca Jesusan cacēxa:

—Mitsux asérabi Abrahamnēn rēbúnqui 'ixun camina Abrahamnēan 'ásabi oquin 'atsían.

⁴⁰ Abrahamnëan 'ásabi oquin camina mitsun 'aiman. Nucën Papa Diosan 'ë 'unánmicë ñu 'ën mitsu ñuixuncëxbi camina 'ë 'acatsi quiax 'ësënanin. Usai ca Abraham an Nucën Papa Diosan unimi 'iáma 'icën.

⁴¹ Mitsun papan 'acësabi oquin camina 'ain.

Cacëxun ca a unicaman cacëxa:

—Nux cananuna papa itsiñuma 'ain. Nucën Papa Dios axëshi ca nun Papa 'icën.

⁴² Usaquian cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Nucën Papa Diosnuax cana 'ëx ënë menu uacën. 'Ëx cana 'ëxbi uáma 'ain, an ca ënu unun 'ë xuacëxa. Usa 'ain camina mitsux asérabi Nucën Papa Diosnan 'aish 'ëmi sinántsian.

⁴³ ¿Uisa cupí caina mitsun 'ën cacëxun cuatiman? Mitsúnbi cuaisama tanquin camina 'ën, bana ñuixuncëxunbi cuatiman.

⁴⁴ Mitsun papax ca ñunshin 'atimanën 'apu 'icën. Ainan 'ixun camina axa cuëëncësa oquinshi 'aisa tanin. An ca nètë ióñubi uni 'ati sináncëxa. Ax ca cëmë 'aish axa 'iásabi cëmëia. Cëmëi ca an sináncësa oquinshi sinani banaia. Ainra ca cëmëntapun 'ixun unían uni itsi cëmëquin paránun 'imia.

⁴⁵ Mitsux usaribi 'ixun camina 'ën mitsu cacë banaxa asérabi 'icëbi cuaisama tanin.

⁴⁶ ¿Uinu 'icë micaman caramina 'ën isana 'atima ñu 'a quixun ñuiti 'ain? Camina 'atima 'ain. ¿Cëmëquinma 'ën cacëxunbi caramina uisa cupí 'ën banax ca asérabi 'icë quixun sinaniman?

⁴⁷ Uicamax cara ainan 'icë an ca Nucën Papa Diosan bana cuatia. Usa 'aínbi camina mitsun, ainanma 'ixun, Nucën Papa Diosan bana cuatiman.

Abraham 'iisama 'aían Jesús pain 'iá bana

48 Usaquian cacëxun ca nishquin judíos unican Jesúscacëxa:

—Mix camina Samaria menu 'icë uni 'ianan ñunshin 'atimañu uni 'ai quixun nun mi cacë, ënëx ca aséabi 'icën.

49 Usai quia ca Jesusan cacëxa:

—'Ëx cana ñunshin 'atimañuma 'ain. Ami sinánquin camabi unin 'ën Papa Dios rabinun quixun cana an 'ë sinánmicësabi oquin aín bana ñuianan ñu 'ain. Usa 'icëbi camina mitsun 'ën bana cuatiman.

50 Unían 'ë, ax ca upí 'icë caquin 'ë rabinun quiax cana quiman. Axa 'ëa unin rabiti cuëëanan, 'ë ñui cara uni cëmëia, cara cëmëima quixun iscë, ax ca Nucën Papa Dios 'icën.

51 Aséabi cana 'ën mitsu cain, an 'ën bana cuacë uni ax ca xënbua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'ia.

52 Quixuan cacëxun ca judíos unican Jesúscacëxa:

—Bërí cananuna upí oquin 'unanin, mix camina ñunshin 'atimañu 'ai quixun. Abraham 'imainun an Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicamaxribi ca bamacëxa. Usa 'aínbi camina mix quin, an min bana cuacë unix isa xënbua 'aínbi 'iti 'icë quiax.

53 ¿Mix caramina nucën rara Abrahamsáma 'ain? Ax ca bamacëxa. An Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicamaxribi ca bamacëxa. Usa 'aínbi camina mix quin, an min bana cuacë unix isa xënbua 'aínbi usabi 'iti 'icën. ¿Mix caramina, ui caina mix 'ai quixun sinanin?

54 Quia ca Jesusan cacëxa:

—'Ëx rabiacaëbëtanbi ca, aín banax sapi ca aséabima 'icë quixun unin sinánti 'icën. Usa 'aínbi

ca an 'ë rabicë, ax 'ën Papa 'icën, ami mitsun —ax ca Nucën Papa Dios 'icë —quixun ñuicë a.

⁵⁵ Ax ca Nucën Papa Dios 'icë quiquinbi camina mitsun a 'unañiman. Mitsúnmi 'unaniamabi cana 'ën a 'unan. 'Ën 'unáncëma ca ax 'icë quixun mitsu cai cana 'ëxribi mitsusaribi cëmë 'itsían. 'Ën cana asérabi a 'unan. Usa 'ixun cana axa quicësabi oquin 'ain.

⁵⁶ Mitsun rara Abrahamnëx ca 'ëx aia isti sinani cuëëancëxa. Usai ca 'ëx aia isi cuëëinra cuëëancëxa.

⁵⁷ Usaquian cacëxun ca judíos unicaman Jesús cacëxa:

—¿Mix cincuenta bariñu 'ixunmabi caramina Abraham isacën?

⁵⁸ Quia ca Jesusan cacëxa:

—'Ën cana asérabi mitsu cain, Abraham 'icëma pain 'ain cana 'ëx 'iacën.

⁵⁹ Usaquian cacëxuan judíos unicaman anun 'acatsi quixun maxax bicëbëbi ca Jesús uni xanpëscabiani, anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunuax cuancëxa.

9

Usabia bacëan bëxuñu unia Jesusan bëpëxcüa

¹ Usocëx cuaínquin ca Jesusan usabia bacëan bëxuñu uni achúshi isacëxa.

² Isia ca aín unánmicë unicaman Jesús ñucácëxa:

—¿Ënë uníxa bëxuñu bacënun cara uin ñu 'atima 'acëx, aín papa, aín titan cara 'acëx, ënë unínbi cara 'acëx?

³ Quixuan cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Bëxuñu ca ax 'icën. 'Aíshbi ca aín 'ucha cupía 'icëma 'icën, 'imainun ca aín tita, aín papan 'ucha

cupíribia 'icëma 'icën. Nucën Papa Diosan ñu 'aia unin isnun ca ax bëxuñu 'icën.

⁴ Bëánquicëbëtan ca unin ñu mëëtima 'icën. Usa 'ain ca nëtën ñu mëëia. Usaribi oquin cana bamacëma pain 'ixun 'ën an 'ë xuá axa quicësabi oquin ñu 'ati 'ain.

⁵ Ënë nëtënu 'aish cana 'ëx upí oquin sinánuan, an unicama 'imicë a 'ain, bëánquibucënu 'icësa 'ima xabánu 'icësa 'inun.

⁶ Usaquin aín 'unánmicë unicama catancëx, anu tushuquicëxuan chabóia me chamara bitancëxun ca anun uni bëshíacëxa,

⁷ bëshíquin ca cacëxa:

—'Ian cha, Siloé cacë, anu cuanx ca anuax bëchucatan. Siloé quicë bana ax ca cuanun xucë qui quicë bana 'icën.

Cacëxëshi cuanx bëchucacuatsini ca bëpëxcüax uacëxa.

⁸ Usaía 'ian ca axa a rapasu 'icë unicama 'imainun an a uni bëxuñu 'icë iscë unicamaxribi quiacëxa:

—¿An tsóxun uni curíqui ñucacë uni ama cara ënëx 'ic?

⁹ —A ca ënëx 'icë —quiáxa bëtsix quicëbëbi ca raírinëxribi —Ama ca, a iscësaribi ca ënëx 'icë — quiax quiacëxa. Quiabi ca bëpëxcucë unin cacëxa:

—A cana 'ëx 'ain.

¹⁰ Cacëxun ca ñucáquin cacëxa:

—¿Mix a 'aish caramina uisax bëpëxcüan?

¹¹ Cacëxun ca cacëxa:

—Jesús cacë uni, an ca anu tushuquicëxuan chabóia me chamara bitancëxun 'ë bëshíaxa, bëshíquin ca 'ian, Siloé cacë, anuax ca bëchucatan

caxun 'ë xuaxa. Xucëx cuanx bëchucacuatsínquin cana upí oquin isan.

¹² Cacëxun ca atun ñucácëxa:

—¿Uinu cara a uni 'ic?

Cacëx ca —uinu cara, cana 'unanima —quiacëxa.

Fariseo unicaman bëpëxcucë uni asérami cara Jesusan usaquin 'axa quixun ñucá

¹³ Usa 'ain ca an 'unáncë unicaman bëpëxcucë uni fariseo unicamanu buáncëxa.

¹⁴ Anun ñu mëëtima nëtéan anu tushuquicëxuan chabóia me chamara bitancëxun anun bëshíxun Jesusan bëxuñu uni a bëpëxcucë cupí,

¹⁵ ca fariseo unicaman a uni ñucátëcëancëxa, uisax caraisa bëpëxcüaxa quixun. Ñucácëxun ca cacëxa:

—Me chabatan 'ë bëshícëx bëchucaxun cana upí oquin isan.

¹⁶ Quixuan cacëx ca fariseo uni raírinëx quiacëxa:

—A unin ca anun ñu mëëtima nëtën ñu 'aia. Usa 'aish ca Nucën Papa Diosnuaxa ucë uni 'ítima 'icën.

Quíáxa quicëbë ca raíri quiacëxa:

—¿An ñu 'atima 'acë unin cara ësaquin uni itsían 'acëma ñu 'ati 'ic?

Usari ca bëtsi bëtsi oquin sinani atúxbi quiacëxa.

¹⁷ Usai Jesús ñui quiquin ca bëpëxcucë uni amiribishi ñucátëcëancëxa:

—¿Min sináncëx cara an mi bëpëxcucë uni ax uisa uni 'ic?

Cacëxun ca cacëxa:

—'Ën sináncëx ca ax an Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë uni a 'icën.

¹⁸ Usaquian cacëxunbi ca judíos unicaman, ënë unix ca bëxuñu 'iá 'aishbi bëpëxcucë 'icë quixun

sinántisama tancëxa. Sinántisama tanquin cuënxun ñucácëxuan aín papabëtan aín tita cacëxun pain ca 'unáncëxa.

¹⁹ Cuënxun ca aín papa ñucácëxa:

—¿Ënëx cara min bëchicë 'ic, mitsúnmi bëxuñua bacéan ñuicë, a cara ënëx 'ic? ¿Usa 'ixúnbi cara uisaxun bërí upí oquin isin?

²⁰ Usaquian ñucácëxun ca cacëxa:

—Asérabi ca ënëx 'ën bëchicë bëxuñua bacéan a 'icën.

²¹ Uisa 'ixun cara bërí upí oquin isia, uin cara usabia bacéan 'icëbi bëpëxcüaxa cananuna 'unan-iman. Ax ca mëcócë 'icën, ca ñucát, an ca mitsu ñuixunti 'icën.

²² Judíos unicamaxa bëráma 'ësënanani —uinu 'icë unin cara, Jesús ax ca Cristo, ax utia judíos unicaman caíncë, a 'icë quixun ñuía, ax ca anua judíos unicama timëti xubunua atsíntëcëntima oquin chiquíncë 'iti 'icë —quia 'unánxun ca usoquin cacëxa.

²³ Usai quia 'unánx atumi racuëquin ca a unin papabëtan aín títan —ax ca mëcócë 'icën, a ca ñucát —quixun judíos 'apucama cacëxa.

²⁴ Usaquian cacëxun ca a judíos unicaman amiribishi cuëntëcënxun bëpëxcucë uni ñucátëcëancëxa:

—Nucën Papa Diosan ismainun ca nu asérabi ñuixun, ¿uisaxira caramina bëpëquian? A uni, Jesús, ax ca 'atima 'icë quixun cananuna 'unan.

²⁵ Cacëxun ca bëpëxcucë unin cacëxa:

—Ax cara 'atima uni 'icë quixun cana 'ën 'unan-iman. 'Ëx bëxuñu 'ixunbi 'ën bërí iscë, ënëishi cana 'unan.

²⁶ Cacëxun ca cacëxa:

—¿Mi cara uisox? ¿Uisoquin cara mi bēpēxcūax?

²⁷ Cacēxun ca cacēxa:

—Ashiquin cana mitsu can, cacēxunbi camina cuaisama tan. ¿Uisati caramina 'ë mitsun ñucatēcēnin? Mitsúxribi sapi camina aín 'unánmicē uni 'iisa tanin.

²⁸ Quia ca fariseo unicaman bēpēxcucē uni 'usánquin cacēxa:

—Mixmi aín 'unánmicē uni 'aínbi cananuna nun Moisésnēan usai nux 'inun quixun cuēnēo bana 'unan.

²⁹ Nun cananuna 'unan, Moisésbē ca Nucēn Papa Dios banacēxa. Usa 'ixunbi cananuna uinuax cara a uni uaxa quixun 'unaniman.

³⁰ Cacēxun ca bēpēxcucē unin cacēxa:

—¿An 'ë bēpēxcucēbi caramina a uinuax cara uaxa quixun mitsun 'unaniman?

³¹ Cananuna 'unanin, an ñu 'atima 'acē unin bana ca Nucēn Papa Diosan cuatima. An a ami sinánquin a rabianan axa cuēncēsa oquinshi 'acē uni, aín bana cuni ca Nucēn Papa Diosan cuatia.

³² Uínsaran nētēnbi ca unin, usabi bacēan uni bēxuñu ca unin bēpēxcūaxa quixun ñuia cuama 'icēn.

³³ Nucēn Papa Diosan xuáma 'ixun ca an usaquin 'atsianma.

³⁴ Cacēxun ca fariseo unicaman cacēxa:

—Mix camina 'uchañubia min tita bacēan 'aish usabi 'ain. ¿Usa 'ixunbi caramina min nu bana ñuixuinsa tanin?

Usaquin caquin ca bēpēxcucē uni anuaxa cuantánun quixun chiquíancēxa.

Jesúsmi sináncēma unicama bēxuñusa

35 Fariseo unicaman ca bĕpĕxcucĕ uni chiquíanxa quixuan unin ñuia cuaquin ca Jesusan bariquin mĕraxun a bĕpĕxcucĕ uni cacĕxa:

—¿Axa uni 'inux Nucĕn Papa Diosnuax uá, ami caramina sinanin?

36 Quixuan ñucácĕxun ca cacĕxa:

—'Ēx ami sinánun camina ui cara ax 'icĕ quixun 'ĕ cati 'ain.

37 Cacĕxun ca Jesusan cacĕxa:

—Camina isin, an mi cacĕ, 'ĕx cana a 'ain.

38 Quixuan cacĕxun ca cacĕxa:

—Asérabi camina mix a 'ai quixun cana bĕrí 'unanin.

Usaquin caquin ca ami sinánquin aín bĕmánon rantin purúnquin a rabiácĕxa.

39 Rabiácĕxun isquin ca Jesusan cacĕxa:

—'Ēn a uni 'unánmiti ñu 'unáncĕma pain 'aish bĕxuñusa 'ixunbi ca 'ĕmi catamĕquin bĕxuñumasa 'ixun unin 'unánti 'icĕn. Usa 'aínbi ca an —'ĕn cana ñu 'unani —quixun sináncĕ uni ax 'ĕmi catamĕtiana 'ĕn 'unánmicĕma 'aish usabi bĕxuñusa 'iti 'icĕn. Usaía 'inun cana uacĕn.

40 Usaquian caia cuaquin ca anua 'icĕ fariseo unicaman Jesús cacĕxa:

—¿Núxribi caranuna bĕxuñu 'ain?

41 Cacĕxun ca Jesusan cacĕxa:

—Mitsun asérabi 'ĕ ñui quicĕ bana 'unáncĕma 'aish bĕxuñusa 'aish camina 'uchocĕma 'itsían. Usa 'aínbi mitsun —cana a bana cuati —quicĕ 'ixúnbi —asérabi ca a bana 'icĕ —quixun sinántisama tancĕ cupí camina 'uchacĕ 'iti 'ain.

10

An aín cēnēnuxun carnero bēruāncē uni

¹ Ēsaquinribi ca Jesusan fariseo unicama cacēxa:

—Asérabi cana 'ēn mitsu cain, axa anu carnero 'icē cēnē aín xēcuēn atsinima amo 'icē manámitan atsíncē uni ax ca an ñu mēcamacē uni 'icēn, mēcamaxuan an ñu buāncē uni ca ax 'icēn.

² Usa 'aínbi ca axa aín xēcuēn atsíncē uni ax asérabi an carnero bēruāncē uni 'icēn.

³ Axa ucēbētan an xēcuē xēócacē unin xēócacēbē atsínxuan an bēruāncē unin aín anēn cuēncēxun ca carnerocaman aín bana cuatia. Cuabētsinia aia ca cēnēnua ēman buania.

⁴ Usoxuan rēcuēnquianquin buāncēxun ca carnerocaman aín bana cuaquin a caxu cuanquin nuibiania.

⁵ A 'unāncēma uni, a ca carnerocaman nuima, usa 'aish ca an cuēncēxbi aín bana 'unāncēma 'aish abatia.

⁶ Usaquin caquian —an carnero bēruāncē unisaribi cana 'ēx 'ai —quixun caquin Jesusan 'unánmisa tancēxunbi ca anu 'icē unīcaman uisai quicē cara a bana 'icē quixun cuama 'icēn.

Jesusan upí oquin aín unicama bēruāncē bana

⁷ Usa 'ain ca Jesusan amiribishi cacēxa:

—Asérabi cana 'ēn mitsu cain, 'ēx cana carneronēn cēnēn xēcuēsaribi 'ain.

⁸ 'Ēx ucēma pan 'aían anpáinra uá unicama ax ca an mēcamacē uniša 'iacēxa. Usa 'ixun ca Nucēn Papa Diosan bana isa ñuixunia quixun aín bana cuanun quixun uni parāncēxa. Usa 'icē ca atun bana unīcaman cuaisama tancēxa.

⁹ 'Ēx cana anua carnero 'icē cēnēnu anun atsínti xēcuēsaribi 'ain. Axa 'ēmi catamēcē unicama ax ca Nucēn Papa Diosnan 'inux iētia. Usa 'aish

ca chuámashirua 'aish, carnerocama cēnēnuax chiquíxun pasto pitancēx atsíntēcēncēsaribi 'iti 'icēn, 'en bērúancēx.

¹⁰ Axa mēcamacē unicama, ax ca mēcamanan 'aracacē ñuina rēquin 'atimoi aia. Usa 'aínbi cana 'ēx a unicaman 'acēsa oquin 'aquinma 'ēmi catamētia upitax bucunun unicama 'imi uacēn, bamatancēxribia xēnibua 'aínbi Nucēn Papa Diosbē 'inun.

¹¹ 'Ēx cana ainra carnero upí oquin bērúancē asaribi 'ain. Ainra carnero upí oquin bērúancē, ax ca aín carnero bamati rabanan bamanuxunbi bēarati 'icēn.

¹² Usa 'aínbi ca an curíqui biti cupíshi carnero bērúanquin ñu mēēcē uni, ax 'inu aia isquin carnero ēbiani abatia, ax asérabi aín 'ibuma 'aish. Abácēbē uxun ca bētsi biquin 'inun raíri tsuácaia.

¹³ An carnero upí oquin bērúanti sinánquinma curíqui binuxuinshi ñu mēēcē uni, ax ca carnerocaman rabanan nēētima abatia.

¹⁴⁻¹⁵ 'Ēx cana ainra carnero upí oquin bērúancē a 'ain. 'Ēn Papan ca 'ē 'unánxa, 'ēnribi cana a 'unan. Usaribi oquin cana 'ēn carnerocamaribi 'ēn 'unanin, atúnribi ca 'ē 'unania. Usa 'aish cana 'ēx bamatsianxmabi anun rabanan bamati 'ain.

¹⁶ Bētsi carneroñuribi cana 'ain. A 'aíshbi ca ēnē cēnēnu 'icēma 'icēn. Aribi cana ēnē cēnēnu 'inun bēti 'ain. Acamanribi ca 'ēn bana cuati 'icēn. Usaquin 'ēn 'acēx ca 'ēn carnerocamax achúshi cēnēnushi 'iti 'icēn, achúshishi ca an a bērúancē 'iti 'icēn.

¹⁷ Baísquitēcēanx tsónux 'ēx bamatsianxmabi bamati cupí ca 'ēn Papan 'ē nuibatia.

18 'Ēx cuëñiama ca unin 'è bamamitima 'icën. Bamatsianxmabi cana 'ëxbi cuëñcë cupí bamati 'ain. 'Ēx cuëñcë cupí cana bamati 'ain, bamatancëx cana baísquitëcënti 'ain. Usai 'inun ca 'ën Papan 'è caxa.

19 Usaquian cacëxun cuaxun ca a banan rabanan judíos unicaman bëtsi bëtsi oquin sináncëxa.

20 Sinani ca 'itsa uni —ñunshin 'atimañu ca a uni 'icën, ca ñunshíanxa. ¿Uisa cupí caramina aín bana cuatin? —quiacëxa.

21 Usa 'ain ca raírinëxribishi —ë sai ca ñunshin 'atimañu uni banaima. Ñunshin 'atimanënbi ca bëxuñu uni bëpëxcutima 'icë —quiax quiacëxa.

Jesús cuëñanma bana

22 Anuxun a rabiti xubu mëníotancëxun anun ami sinánquin —asábi ca —quixun cá, a nëtë sinánquin Nucën Papa Dios rabinux ca judíos unicama mita 'ain Jerusalénu timëacëxa.

23 Usa 'ain ca Jesús anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu amo 'icë, anua uni niti, Salomón cacë, anun niacëxa.

24 Nitsia ca judíos unicaman nëbëtsioraquin cacëxa:

—¿Uisati caramina nu chiquiracëquin caiman? Mix Cristo, axa utinu nun caíncë, a 'ixun ca nu upí oquin cat.

25 Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Cana mitsu can, cacëxunbi camina 'ëx cana a 'ai quixun sináncëma 'ain. 'Ēn Papan cacë 'ixun 'ën ñu 'aia isquin ca unin, 'ëx cana Cristo 'ai quixun 'unánti 'icën.

26 'Ēn 'aia isquinbi, camina 'ĕmi catamĕcĕma 'ixun, asĕrabi cana Cristo 'ai quixun sinaniman.

27 Carneronĕan an bĕrúancĕ unin bana cuacĕsaribi oquin ca axa 'ĕmi catamĕcĕ unin 'ĕn bana cuatia. Cuatia cana acama 'ĕn 'unanim. Uša 'ixun ca 'ĕn bana cuaquin a bana quicĕsabi oquin 'aia.

28 Acama cana nĕtĕtimoi Nucĕn Papa Diosnan 'inun 'imiti 'ain. 'Imia ca uínbi atu 'ĕ bicuantima 'icĕn.

29 Atux ca 'ĕn Papa, axa uinu 'icĕ unibĕtanbi sĕnĕnmaira, an 'ĕnan 'inun 'ĕmi sinánmiquin 'ĕ 'inancĕ 'icĕn. Usa 'icĕ ca uínbi atu a bicuantima 'icĕn.

30 'Ēx 'ĕn Papabĕ rabĕ 'aíshbi cananuna achúshishi 'ain.

31 Usaquian cacĕxun ca judíos unicaman anun rĕcatsi quixun maxax biacĕxa.

32 Bitsia ca Jesusan cacĕxa:

—'Ēn Papan 'ĕ 'amicĕxun cana mitsúnmi isnun 'itsa ñu 'an. ¿'Ēn usoquin 'acĕ uinu 'icĕ ñu cupí caramina 'ĕ maxaxan 'acatsi quin?

33 Ēsoquian cacĕxun ca judíos unicaman cacĕxa:

—Minmi upí ñu 'acĕ cupí cananuna mi maxaxan 'aiman. Mixmi Nucĕn Papa Dios ñui 'atimati banacĕ cupí cananuna mi 'ain. Mix camina unishi 'aíshbi mix isamina Dios 'ai quiax quin. A cupí cananuna mi 'ain.

34 Cacĕxun ca Jesusan cacĕxa:

—Nucĕn Papa Diosan bana cuĕnĕo ca ĕsai quia: “Mitsúxbi camina dioscama 'ain”.

35 Cananuna 'unanim, Nucĕn Papa Diosan bana cuĕnĕo a ca unin —asĕrabima ca —quixun catima 'icĕn. Usa 'ain ca an asĕrabi ami sinánquin aín bana

cuacë unicama Nucën Papa Diosan “Ën bëchicë 'aish camina dioscama 'ai” quixun cacëxa.

³⁶ ¿Nucën Papa Diosan ënë menu uni 'inun 'ë xuá 'aínbi caramina mitsun uisa 'ixun, aín Bëchicë cana 'ai qui cana Nucën Papa Dios ñui 'atimati banai quixun 'ë cain?

³⁷ Ën ñu 'acë ax 'ën Papan cushínbi 'acëma 'ain camina 'ëx cana Nucën Papa Diosnuax uá 'ai quixun sinántima 'ain.

³⁸ 'Ëmi sinánquinmabi camina 'ën, uni itsían 'acëma ñu 'aia isquin 'ën Papa Dios ax ca asérabi 'ëbë 'icë quixun 'unánan 'ëxribi cana abë 'ai quixun 'unánti 'ain.

³⁹ Usaquin cacëxuan biisa tancancëxbi ca anuax cuani nëtëacëxa.

⁴⁰ Jordán 'ucë manan cuantëcëntancëx ca Jesús anuxuan Juanën uni nashimia, anu 'iacëxa.

⁴¹ Anua 'ain, a isi riquianxun axa quia cuati ca 'aisamaira uni quiacëxa:

—Juanëan uni itsían 'acëma ñu 'á 'aínmabi ca axa ënë uni ñui quiá banacama ax asérabi 'icën.

⁴² Usaquin sinánquin ca anuxun 'itsa unin aín bana cuaxun —ax ca asérabia Nucën Papa Diosnuax uá 'icë —quixun sináncëxa.

11

Lázaro bama

¹ Betania ëmanu 'icë uni Lázaro cacë, ax ca 'insínñu 'iacëxa. Aín chirabacë rabëtax ca Marta 'imainun María 'iacëxa.

² María ax ca an Nucën 'Ibu Jesús aín taë 'iníntisa ron chabóxun aín bun tatërëncë, a 'iacëxa.

³ Usa 'ixun ca aín chirabacë rabëtan —axa mibë nuibanancë uni ca 'insíanxa —quixuan Jesús catánun uni xuacëxa.

⁴ Xucëx cuanxuan unin cacëx ca Jesús quiacëxa:

—Ca 'insíanxa 'aíshbi ca bamatima 'icën. Unían uisaira cara Nucën Papa Diosan cushi 'icë quixun 'unánan, uisaira cara aín Bëchicënën cushiribi 'icë quixun 'unánun ca a uni 'insíanxa.

⁵⁻⁶ Usa 'ain ca —Lázaro ca 'insíanxa —quixun ñuia cuaxbi Jesús, ax Marta, María, Lázaro acama nuibacë 'aíshbi, anua unin usaquin cacë ëma, anu rabë nëtën pain 'iacëxa.

⁷ Rabë nëtë 'icëbëtan ca Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Amiribishi Judea nëtënu cuanun ca cuan.

⁸ Cacëxun ca aín 'unánmicë unicaman cacëxa:

—¿Anu 'icë judíos uncamaxa maxaxan mi 'acatsi quiax 'ësënaënxañbi caina amiribishi Judea nëtënu cuantëcëncatsi quin?

⁹ Quixuan cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Achushi nëtëx ca doce horas 'icën, ¿usa cat? Barían pëcarupuncëbë xabá 'ain ca unin upí oquin isquin chacáquinma upí oquin ñu mëëia.

¹⁰ An pëcacëa 'aíma 'ain ca imë nitsi chacáñan unin ñu mëëima. Usaribiquin cana 'ëx anun bamati nëtëma pan 'ain ñu 'ati 'ain.

¹¹ Usaquin caquin ca Jesusan amiribishi aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Nuxnu abë nuibanancë Lázaro ca 'uxaxa. A bësuni cana cuanin.

¹²⁻¹³ Asérabi ca Lázaro bamaxa quixun 'unánquinbi ca —ca 'uxaxa —quixun cacëxa. Usaquian Jesusan cacëx ca atux, asérabi 'uxcë ñuisa quia quixun sinani, quiacëxa:

—'Uxcë 'aish ca pëxcúti 'icën.

¹⁴ Usai quia ca Jesusan atúan upí oquin 'unánun cacëxa:

—Lázaro ca bamaxa, ca 'aíma 'icën.

¹⁵ Mitsúnmi 'ën cushi isti cupí cana 'ëx anuma 'ian. Usa 'ain cana anu 'ëx 'icëma cupí cuëënin. Bërí anu cuanun ca cuan.

¹⁶ Cacëxun ca rabé bacëan 'icë Gemelo caquin anëcë, Tomás, an Jesusan 'unánmicë uni raíri cacëxa:

—Nuxribi abë bamai cuanun ca cuan.

Jesús ax, anun baísqüanan anun Nucën Papa Diosbë uni 'iti bana

¹⁷ Usai quiqüiani cuani bëbaquinshi ca Jesusan, matá tëmú naëcënu mëníoëxancë 'aish Lázaro rabé 'imainun rabé nëtë 'icë ocëxa.

¹⁸ Betania ax ca Jerusalénu bëbati tres kilometrosa 'iacëxa.

¹⁹ Usa 'ain ca judíos unicama Martacëñun María aín rarëbacë ñucë sinania, masá nuitutia isi riquianx raruai aín xubunu a rapasu bucüacëxa.

²⁰ Tsóxunbi Jesús isa aia quixun ñuía cuabiani María xubunua tsócë ëbiani cuanquin ca Martanën Jesús aia bëñaquin biacëxa.

²¹ Biquin ca cacëxa:

—Mixmi ënu 'ain ca 'ën rarëbacë ñucëma 'itsíanxa.

²² Usa 'aínbi cana añu caramina ñucati a ca Nucën Papa Diosan mi 'axunti 'icë quixun 'unanin.

²³ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Min rarëbacë ca baísqüiti 'icën.

²⁴ Usaquian cacëxun ca Martanën cacëxa:

—Ënë nëtë cëñúcëbë anun bama unicama baísqüiti nëtën ca baísqüiti 'icë quixun cana 'unanin.

²⁵ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Ëx cana an uni baïsquimiti a 'ain, 'ianan cana anúan uni ainan 'aish Nucën Papa Diosbë 'iti a 'ain. Axa 'ëmi catamëcë uni, ax ca bama 'aïshbi tsónux baïsquiti 'icën.

²⁶ Axa bamacëma pain 'aish ënë menu tsoti, aín 'ucha cupí bamacësa 'aïshbi 'ëmi catamëcë, acamax ca xënbua 'aïnbi nëtëtimoï Nucën Papa Diosbë 'iti 'icën, bamatancëxbi. ¿Ësai 'ëx quicë ënë caina asérami ca quixun sinanin?

²⁷ Usaquian cacëxun ca Martanën cacëxa:

—Mix camina Nucën Papa Diosan Bëchicë, Cristo, axa utinu nun caíncë a 'ai quixun cana 'unanin.

Anu Lázaro mënloëxancënuaxa Jesús bëunan mëscúa

²⁸ Usaquin cabiani aín xubunu cuanquin ca Martanën aín xucën María amo nitsinaxun munu cacëxa:

—Unu ca Jesús 'icën, ca uaxa. Mi cuanun 'ën mi canun ca quiaxa.

²⁹ Cacëxun cuati ca María bënëtishi niruquiani Jesúsnu cuancëxa.

³⁰ Jesúsna Betania ëmanu bëbacëma pain 'aish, anuxun Martanën mëracë anubi pain 'ain, ca anu María cuancëxa.

³¹ Bënëtishi niruquiania xubunuax cuania isquin ca axa abë xubunu bucucë judíos unicaman, —sapi ca anua aín rarëbacë maíncënuax rarumati cuania —quixun sinánquin María nuibiancëxa.

³² Cuancëbë anua 'icë anu bëbai a tanáin tsóbuquin ca Maríanën Jesús cacëxa:

—Mixmi ënu 'ain ca 'ën rarëbacë ñucëma 'itsíanxa.

³³ María ini rarumamainuan abë ucë judíos unicamaxribi ini rarumatia isi ca Jesús masá nuituti nitëxëacëxa.

³⁴ Nitëxëquin ca Jesusan anu 'icë unicama cacëxa:

—¿Uinu caramina aín rarëbacë mëníoëxan?

Cacëxun ca cacëxa:

—Ca isi cuan.

³⁵ Cacëx cuani ca Jesús bëunan mëscúacëxa.

³⁶ Usai 'ia isi ca judíos unicamax canancëxa:

—An ca Lázaro nuibairaxa, ca is. Usa 'aish ca anun rabanen bëunan mëscutia.

³⁷ Usaía quicëbë ca uni raírinëx quiacëxa:

—¿An uni bëxuñu bëpëxcucë uni ënën cara ñucëma 'aínshi uxun Lázaro iëmicë 'itsíanx?

Jesusan Lázaro bamacëbi baísqumia

³⁸ Usaía quicëbë nitëxëtëcëni ca Jesús anua Lázaro mëníoëxancancë anu bëbacëxa. Anu Lázaro mëníoçë ax ca matá me naëcë 'aish maxax cha achúshinën xëpucë 'iacëxa.

³⁹ Anu bëbaquin ca Jesusan atu cacëxa:

—Maxax ca racanat.

Caiabi ca bamaëxancë uni aín chirabacë Martanën cacëxa:

—Anúan ñuëxancë nëtë ca rabë 'imainun rabë 'icën. Usa 'ain ca anëia.

⁴⁰ Usaquian cacëxunbi ca Jesusan Marta cacëxa:

—'Ën cana mi can, asërabi 'ëmi catamëquin camina Nucën Papa Diosan aín cushin ñu 'aia isti 'ain. ¿Usa cat?

⁴¹ Cacëbëtan ca anu 'icë unicaman maxax racanacëxa. Racanamainun ca Jesusan manámi bësuquin Nucën Papa Dios cacëxa:

—Papan, camina 'ën bana cuan. Usa 'ain cana mi asábi ca quixun cain.

42 'Ēn cana 'unanin, min camina camabi nētēn 'Ēn cacēxun cuatin. 'Aínbi cana min camina 'Ē asérabi xuacēn quixuan ěně unicaman 'unánun, ěsaquin mi cain.

43 Usaquin catancēxun ca munuma banaquin cacēxa:

—Lázaro, anuax ca chiquit.

44 Usaquian cacēxěshi ca axa bamacě uni tatanianan mětanicě 'ianan aín běmánanribi chupan běrábuncě 'aish nirui quinuax chiquícuatsiancěxa. Chiquícuatsincěbětan ca Jesusan abě 'icě unicama cacēxa:

—Cuantánun ca aín taě tubuanan aín měcěn tubuanan anun aín běmánan rabúncě chuparibi mabit.

Jesús 'acatsi quixuan sináncan

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Usoquian 'aia isquin ca axa Mariábě cuancě judíos unicaman, Jesús ca asérabi Nucěn Papa Dios-nuaxa uá 'icě quixun sináncěxa.

46 Usaía 'imainun ca anu cuanxun raíriněn fariseo unicama —Jesusan ca uni bamacě baísquimiáxa —quixun ñuixuancěxa.

47 Ñuixuncěx abě timěxun ca sacerdoteněn cushicama 'imainun fariseo unicaman judíos cushibuněn 'apucama cacēxa:

—Ēně unin ca uni itsían 'acěma ñu 'itsaira 'aia. ¿Usa 'aín caranuna uisa oti 'ain?

48 Nun nu an usoquin ñu 'aia isěshicěbětanbi ca camabi unin ami cataměquin aín bana cuati 'icěn. Usocěbě uxun ca Romanu 'icě unin anuxun nun Nucěn Papa Dios rabiti xubu rurupanan nu bětsi bětsi oquin nun aintsicamaribi bětsi bětsi nětěnua cuanun tsuáquirumiti 'icěn.

49 Cacëxun ca Caifás caquin anëcë uni, ax a barin sacerdotenën cushicaman 'apu, an axa timëcë unicama cacëxa:

—Mitsun camina bana sinaniman.

50 Nua unin bëtsi bëtsi oquin ancëcëxnu 'ura 'icë nëtëcamanu cuani tsuáquiti ca 'aisama 'icën. Usai 'imanu nux upitax bucuti cupía uni achúshi bamati ca asábi 'iti 'icën. Usai ca 'iti 'icë quixun camina mitsun sinaniman.

51 Usai qui ca anbi sinani quiáma 'icën; ax a barin judíos sacerdotenën cushicaman 'apu 'ixun ca Nucën Papa Diosan sinánmicëxun —judíos unicamaxa asábi 'inun ca Jesús bamati 'icë —quixun judíos 'apucama cacëxa.

52 Judíos unicamaxëshima bëtsi bëtsi nëtënuaxa ax Nucën Papa Diosmi sináncë unicamaxribia ainan 'aish achúshisa 'inúan Jesús bamati ñuiquin ca usaquin cacëxa.

53 Usaquian cacëx ca a nëtën judíos 'apucamax Jesús 'acatsi quiax 'ësëncëxa.

54 Usa 'ain ca Jesús judíos unicaman istin rabanán Judeanuax anua uni 'icëma menu 'urama 'icë ëma Efraín cacë, anu cuancëxa. Anua 'ain ca abë aín 'unánmicë unicama 'iacëxa.

55 Pascua, anúan judíos unicaman carnero 'ati nëtëa 'urama 'ain ca axa a 'urama unicamax Jerusalénu cuancëxa, anuax judíos unicama 'icësaribiti Pascua nëtën pinux Nucën Papa Diosan aín nuitu upí isnun mëníocati.

56 Cuantancëx bëbax ca Jesús bari, anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunu riquianx, a isímabi atúxbi ñucacánani ësai quiacëxa:

—¿Mitsun sináncëx cara Pascua nètë 'ain, Jesús utima 'ic?

⁵⁷ Usa 'ain ca sacerdotenën cushicamabëtan fariseocamanribi anu 'icë unicama —Jesús mëraquin camina nun nu binun nu cati 'ai — quixun cacë 'iacëxa.

12

Achúshi xanúan Jesús 'inínti ron tachuca

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Mëcën achúshi 'imainun achúshi nètë anun carnero 'ati nètë 'iisama pain 'ain, ca Jesús Beta-nia ëmanu cuancëxa, a ëmanuxuan Lázaro bamacëbi baísquimicë anu.

² Cuanxa Jesús atun 'itinu bëban ca Martanën piti 'aruacëxa. 'Aruxuan 'ináncëxun ca Jesús bëtan Lázaro 'imainun anu 'icë unicaman mesanuxun piacëxa.

³ Pimainun ca Maríanën 'itsaira cupícë 'inínti ro sanuira, nardo cacë, a medio kilosa bëacëxa. Bëxun anun tachabotancëxun ca Jesús aín bun tatërëancëxa. Usoquian 'acëxa xubu namé camabi tsitsirui bëqui sanuia ca xëcancëxa.

⁴ Usoquian Maríanën Jesús 'aia isi ca aín 'unánmicë uni achúshi, Judas Iscariote, an uni Jesús 'inánti, ax quiacëxa:

⁵ —¿Uisoti caranuna ënë ro maruxun aín cupí trescientos curíqui bixun ñuñuma unicama 'ináncëma 'ain?

⁶ Aséabi ñuñuma unicama nuibati sinani ca usai Judas quiáma 'icën. Ax an curíqui mëcamacë uni 'ixun, anua Jesusan aín 'unánmicë unicamabëtan curíqui 'arucë burasa bërúanquin, anua curíqui mëcamacë 'aish ca usai quiacëxa.

⁷ Quia ca Jesusan Judas Iscariote cacëxa:

—Usabia 'inun ca ën. An ca anúan bamaia 'ë 'ati a ro nanxa. A ro ca ënëx 'icën.

⁸ Camabi nëtën camina a mitsun 'aquinti ñuñuma uni isin. Usa 'aínbi camina mitsun xëñibuquin 'ë istima 'ain.

Lázaromi unicama 'ësënan

⁹ Usa 'ain ca —Jesús ca Betanianu 'icë —quixun cuabiani a isanan, bamacëbia baísquimicë Lázaro aribi isi judíos unicomax riquiancëxa.

¹⁰⁻¹¹ Riquiani ca 'itsa uni an Lázaro baísquimicë cupí, Jesúsmi sináncëxa. Usa 'ain ca Jesusan bana cuaquian unicaman atun ñuicë bana cuaisama tancë cupí, sacerdotenën cushicaman Lázaroribi 'ati sináncëxa.

Jerusalénu cuania unicaman Jesús rabia
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Usa 'ain ca Pascua anun carnero 'ati nëtën Jerusalénu uëxancë unicomax timëcamë'ëocë, an —Jesús ca Jerusalénu aia —quixun ñuicania cuacëxa.

¹³ Cuabiani ca camaxunbi xëbin pëchi tëaquin bibiani, bain aia Jesús bëñaquin bitsi biránanquiani riquiancëxa. Riquiancëbëa ucëbë ca munuma bannaí sharati quicancëxa:

—Nucën Papa Dios rabinun ca 'acan. Nucën 'Ibu Diosan xucëx ca Israel unibunën 'apu ënëx aia.

¹⁴ Usaquian a rabicamainun ca Jesús burro mërai anu 'iriquiani Jerusalénu cuancëxa, usaquiania cuantia Nucën Papa Diosan bana unin ësaquin cuënëosabi oi:

¹⁵ Siónu 'icë unicama, racuëaxma ca 'ican. Mitsun 'apu ca burron caxunu tsotax aia.

16 Usai 'ia isquinbi ca aín 'unánmicë unicaman, a ñuiquin cuënëo bana quiásabi oi ca 'ia quixun 'unánma 'icën. Baísquitancëxa Jesús naínu cuantëcëan cuni ca a ñuiquian, usai ca 'iti 'icë quixun cuënëosabi oi ca 'iaxa quixun 'unáncancëxa.

17 Usa 'ain ca an Jesusan Lázaro bamacë matá me naëcënu mëníoëxancëbi cuënquin baísquimia isëxancë unicaman Jerusalénuxun a bana ñuiacëxa.

18 Ñuia cuabiani ca anu 'icë unicama —usoquin ca Jesusan uni itsin 'acëma ñu 'axa —quixun sinani a isti sinánbiani Jesús mërananquini riqüiancëxa.

19 Usaía 'icancëbë ca fariseo unicamax canancëxa:

—Camina iscanin, camabi unix ca ami sinani a isi cuanxa. Usaía 'ia isquin camina 'unáncanti 'ain, nun Jesús 'acatsi quiax 'ësënanquinbi cananuna añubi oiman.

Griego banan banacë unían Jesús istisa tan

20 Judíos unicamax Pascua anun carnero 'ati nëtën Jerusalénu cuanmainun ca griego banan banacë unicama raírinëxribi atubë Nucën Papa Dios rabi cuancëxa.

21 Cuanxun ca Galilea menu 'icë ëma itsi, Bet-saida, anu 'icë uni, Felipe, a mëraquin cacëxa:

—Jesús cananuna istisa tanin.

22 Quixuan cacëx cuanxun ca Felipenën Andrés pain cabiani a rabëtaxbi cuanxun —griego banan banacë unin ca mi istisa tania —quixun Jesús cacëxa.

23 Cacëxun ca Jesusan Felipecëñun Andrés cacëxa:

—Uni 'inux Nucën Papa Diosnuax uá 'aish cana 'ëx bamatancëx baísquiti 'ain. A nètë ca bërí 'urama 'icën.

²⁴ Asérami cana 'ën mitsu cain, me 'ucë mëu 'apácëma 'aish ca ñu bëru aín nami ax usabi 'imainun aín napu axribi nètëtima usabi 'ia. Me 'ucë mëu 'apácëxun cuni ca aín nami nètëcëbëbi aín napu ax cotancëxun upí oquin tuaia.

²⁵ Axa ënë nètënu upiti tsótishi sináncë uni ax ca ainanma 'aish Nucën Papa Diosbë 'itima 'icën. Usa 'aínbi ca axa ënë nètënu ax cuëencësa oishi upiti tsótishi sináncëma uni, ax ainan 'aish nètëtimoí xënbua 'aínbi Nucën Papa Diosbë 'ia.

²⁶ Axa 'ënan 'iisa tancë unin ca 'ëx cuëencësabi oquin 'ati 'icën. Usoquin 'ai ca uinu carana 'ëx 'ain, anuribi ax 'iti 'icën. An 'ëx cuëencësabi oquin 'acë unicama a ca 'ën Papan nuibaquin 'aquinia.

Jesusan aín bamati ñuia

²⁷ Cana 'itsaira masá nuitutin. ¿Uisaquin carana 'ën Papa cati 'ain? ¿Carana, Papan, bërí uisa cara ocaniabi ca 'ë iëmit quixun cati 'ain? Usama ca. Uisa cara oti 'icë usa oquin 'acánun cana uacën.

²⁸ Papan, unicaman mix cuëencësa oquin mi rabinun ca uisashi cara, 'ë ocancëxbi asábi 'iti 'icën.

Cacëxun ca naínuax banaquin aín Papan cacëxa:

—Atúan 'ë rabinun cana mëníocën, mënío 'ixun cana 'ëa rabinun sinánmitécënti 'ain.

²⁹ Usai naínuax banaia cuax ca anu 'icë unicama raírinëx —caná ca banaxa —quiacëxa. Quimainun ca raírinëxribi —ángel ca Jesús bë banaxa —quiax quiacëxa.

³⁰ Quia ca Jesusan atu cacëxa:

—Ēnē banax ca 'ën cuanun 'ën Papa quicēma 'icēn. Mitsúnmi cuanun ca quiaxa.

³¹ Bērí ca ěnē nētēnu 'icē unicama, cara 'ēmi sinania, cara 'ēmi sinanima quixun Nucēn Papa Diosan isti 'icēn. Isanan ca an 'ēmi sináncēma unicaman 'apu, ñunshin 'atimanēn 'apuribi ax cushi 'icēbi 'ën unicama 'ibuatimoquin ñusmoti 'icēn.

³² Ēx unin i curúsocēnu matáscē 'itancēxun cana camabi menu 'icē uní 'ēmia sinánun 'imiti 'ain.

³³ Ēsoquin ca uisai 'iax cara bamati 'icē quixun cacēxa.

³⁴ Usaquin cacēxun ca unicaman Jesús cacēxa:

—An Nucēn Papa Diosan bana cuēnēo uní ñuixuncē unían a bana isquin unicama ñuixunia cananuna cuan, ax ca ěsai quia, Cristo ax ca nētētimoí xēnibua 'aínbi 'iti 'icēn. ¿Usa 'aínbi caramina min, axa Nucēn Papa Diosnuax uní 'inux uá, ax ca i curúsocēnu matáscē 'iti 'icē quixun nu cain? ¿Uí cara Nucēn Papa Diosnuaxa uní 'inux uá ax 'ic?

³⁵ Cacēxunbi ca Jesusan, 'ēmi camina sinánti 'ai quixun caquin ěsaquin catēcēancēxa:

—Itsama nētēinshi ca an mitsu upí oquin sinánmiti, ax mitsubē 'iti 'icēn. Usa 'ain camina ax cuancēma pan 'ain, an mitsu 'unánmicēsabi oi 'iti 'ain, ax cuancēbēmi usabi 'inun. A an 'unánmicēma uní, an ca uisai cara 'iti 'icē quixun 'unanima.

³⁶ Usa 'ain camina an mitsu upí oquin 'unánmiti, axa mitsubē 'aínshi, an 'acēsariibi oquinmi mitsúnribi sinánun, aín bana ca asérabi 'icē quixun sinani ami catamēti 'ain.

Usaquin catancēx ca Jesús atun isnunma cuani nētēcēxa.

Judíos unicama Jesúsmi sinántisama tan

37 'Itsa oquin Jesusan uni itsin 'acëma ñu 'aia isquinbi ca judíos unicaman ax ca asérabi Cristo 'icë quixun sinánma 'icën.

38 Nucën Papa Diosan sinánmicëxun aín bana Isaíasnën cuënëosabi oi ca 'iacëxa. A banax ca ësai quia:

Nucën 'Ibu, ¿Uinu 'icë unin cara, min bana nun ñuixuncëxun cuaquin, asérabi ca quixun sinanx? ¿Uinu 'icë unin cara minmi ñu 'aia isquin mix camina asérabi cushi 'ai quixun sinanx?

39 Uisa 'aish cara ami sinántisama tania quixuan unin 'unánun ca Nucën Papa Diosan bëtsi banaribi Isaías cuënëomiacëxa. Ax ca ësai quia:

40 Nucën Papa Diosan ca acama atun nuitu mëu 'unántisama tanan atun pabitan cuaquinbi uisai quicë cara quixun 'unántisama tanun 'imiaxa. 'Imianan ca atun bërün isquinbi, 'ëx cana cushiira 'ai quixun sinántisama tanía 'ën iëmisama 'inun 'imiaxa.

41 Èsaquin ca Isaíasnën cuënëocëxa, an Nucën Papa Diosan 'imicëxun Jesusan usoquin ñu 'ati isanan bana ñuixunti iscë cupí.

42 Usa 'aínbi ca 'itsaira judíos uni 'imainun aín 'apu raírinënrabi Jesús, ax ca Cristo, axa utia atun caíncë, a 'icë quixun sináncëxa. Atun nuitu mëu usaquin sinaníbi ca chiquiracëti banama 'icën, fariseo unicamami racuëti —atun sapi ca anua judíos unicama timëti xubunu nu atsínmitëcëntima 'icë —quixun sinani.

⁴³ Nucën Papa Dios cuëñun 'icësamairai ca a uni-cama fariseo unicamami racuëti atux cuëñcësa oíshi 'iacëxa.

Jesusan bana cuaisama tancë cupí uni 'uchoçë 'iti

⁴⁴ Usa 'ain ca Jesusan munuma banaquin atu cacëxa:

—Axa 'ëmi catamëcë uni ax ca 'ëmishi catamëtíma, Nucën Papa Dios, an 'ë xuá, amiribi catamëtia.

⁴⁵ An 'ë iscë uni an ca Nucën Papa Dios, an 'ë xuá, aribi isia.

⁴⁶ An aín sinan upíira 'ixun uni upí 'imiti 'ëx cana unicama ñu 'atíma 'acë 'aíshbi sinanati 'ëmi catamëti upí 'inun 'iminux uacën.

⁴⁷ Uinu 'icë unin cara 'ën bana cuaquinbi 'ëx quicësabi oquin 'aima, a uni cana 'ën 'uchoiman. 'Ëx cana ënë nëtënu 'icë uni 'uchoi uáma 'ain. Atúxa Nucën Papa Diosnan 'inux iëñun cana uacën.

⁴⁸ An 'ë timaquin 'ën bana cuaisama tancë uni ax ca 'ën bana quicësa oquin 'acëma cupí, ënë mecama cëñúti nëtën 'uchoçë 'iti 'icën.

⁴⁹ 'Ëx cana 'ënbi sinánx banaiman. 'Ën Papa, an 'ë xuá, an ca uisai carana banati 'ain, uisoquin carana uni 'unánmiti 'ai quixun 'ë caxa.

⁵⁰ 'Ën cana 'unanin, an 'ë cacë bana ax ca anúan uni ainan 'aish Nucën Papa Diosbë nëtétimoi 'iti a 'icën. Usaquin 'unánxun cana 'ën Papan 'ë cacësabi oquin bana ñuin.

II. BAMATANCËXA JESUCRISTO BAISQUIA (13-21)

13

Jesusan aín 'unánmicë unicama tachuca

¹ Pascua anun carnero 'ati nētēa 'icēma pan 'ain ca Jesusan 'unáncēxa, anúan ēnē menuax aín Papanu cuanti nētē ca 'uramatia quixun. Jesusan ca ēnē menuxuan aín bana cuacē unicama camabi nētēn upí oquin nuibacēxa. Usa 'ain ca Jesús ax an atu nuibacē cupí bamaia aín unicaman —asérabi nu an nuibati ca usai bamaia —quixun 'unánti nētē 'uramacēxa.

² 'Uramacēbētan ca ñunshin 'atimanēn 'apun Judas Iscariote, Simonan bēchicē, a Jesús uní 'inánti sinánmiacēxa. Usoquian sinánmicē 'ain ca a ñantan Jesusan aín 'unánmicë unicamabētan piacēxa.

³ Piquin ca —'ēn Papan camabi ñu 'ibuamianan ēnē nētēnu xuá 'aish cana anuribi cuantēcēnti 'ai —quixun sináncēxa.

⁴ Usaquin sinani ca pitancēx niruacēxa. Niruxun aín cutun pēxun nantancēx ca anun ratērēmēti chupan tsitēcērēquiacēxa.

⁵ Usai 'itancēxun ca 'unpax manē xapanu 'aruxun aín 'unánmicë uní achúshi achúshi tachucatancēxun anun ratērēmēti chupan tatērēancēxa.

⁶ Tatērēntancēxa aribishi tachucati aia ca Simón Pedronēn Jesús cacēxa:

—¿Min caramina 'ē tachucati 'ain?

⁷ Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—Uisa cupí carana 'ēn ēsoquin mitsu 'ai quixun camina bērí 'unaniman. Nētē itsin cuni camina 'unánti 'ain.

⁸ Cacēxun ca Pedronēn cacēxa:

—'Ēx mī meūra 'icē camina uisa nētēnbi min 'ē tachucatima 'ain.

Ësoquian cacëxun ca Jesusan catëcëancëxa:

—'Ën mi chucacëma 'aish camina 'ënan 'itima 'ai —quixun.

⁹ Cacëxun ca Simón Pedronën:

—Usa 'ain ca 'ën taëishi 'axunma 'ën mëcën rabë 'imainun 'ën maxcáribi chucat —quixun cacëxa.

¹⁰ Cacëxunbi ca Jesusan amiribishi cacëxa:

—Nashicëxa aín namicama upí 'ain ca unin nashitëcënquinma aín taëishi anun nicëxa chuaia chucati 'icën. Usaribiti camina micamax nashicësa 'aish, nuitu upíñu 'ain, 'aishbi camina micama achúshinëxëshi min nuitu upíma 'ain.

¹¹ Uin cara a uni 'inánti 'icë quixun 'unánquin ca —micama achúshinëxëshi camina min nuitu upíma 'ai —quixun cacëxa.

¹² Ësoquin caquin atu tachucatancëxun aín cutun bixun pañuax mesa rapasu tsóbutëcëntancëxun ca amiribishi catëcëancëxa:

—¿Uisa cupí carana 'ën ësoquin mitsu 'a quixun caramina 'unanin?

¹³ Mitsun camina 'ëx isana mitsun 'Ibu 'ianan an mitsu 'unánmicë a 'ai quixun 'ë cain. Aséribi cana 'ëx usa 'ain.

¹⁴ 'Ëx mitsun 'Ibu 'ianan an mitsu 'unánmicë 'ixunbi cana mitsu tachucan. Usaribiti camina micamax bëtsibë bëtsibë tachucananti 'ain.

¹⁵ Ënëx ca a tanquinmi usaribi oquin 'acanun 'ën mitsu 'acë 'icën.

¹⁶ Aséribi cana 'ën mitsu cain, “an uni ñu mëëxuncë uni an ca an a ñu mëëmicë uni inuíma”. Usaribiti ca a xucë uni, ax an xucë abë sënënma 'icën.

¹⁷ Ënë banacama 'unánquin a bana quicësabi oquin 'ai camina chuámarua tani cuëncanti 'ain.

18 Mitsux camina cuëenti 'ai quibi cana camabi mitsu ñui quiman. Ama. 'Ën caíscë unicama, mitsux caramina uisa uni 'ai quixun cana 'unanin. 'Ën 'unáncësabi oi ca Nucën Papa Diosan bana cuënëo, ësai quicësabi oi, 'iti 'icën: “An 'ëbëtan pán picë uni ax ca 'ëmi 'iaxa”.

19 A unían aín sináncë ñu 'acëma pan 'ain cana mitsu can. Usaquin mitsu catancëx, 'ëx usai 'icëbëtan, camina asérabi carana 'ëx ui 'ai quixun 'unánuxun 'acandin.

20 Asérabi cana mitsu cain, uin cara 'ën bana ñuixunun 'ën xucë uni aín bana cuatia an ca 'ën banaribi cuatia. Usaribi oquin ca ui unin cara 'ën bana cuatia an Nucën Papa Dios, an 'ë xuá, aín banaribi cuatia.

*Judasnën a uni 'inántia Jesús ñuia bana
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)*

21 Usoquin catancëx masá nuituquin ca Jesusan upí oquin atun cuaisabi oquin atu cacëxa:

—Asérabi cana 'ën mitsu cain, mitsu achúshinën ca an 'atimonun uni 'ë 'inánti 'icën.

22 Cacëxbi ca aín 'unánmicë unicama ui ñui cara quia quixun 'unanima sináncasmai isanancëxa.

23 Usa 'ain ca aín 'unánmicë uni achúshi, aira Jesusan nuibacë, ax Jesús rapasu 'iacëxa.

24 Usa 'icë ca Simon Pedronën, ui ñui cara quia ñucánun quixun sanánquin mëtúnquin cacëxa.

25 Cacëxun ca axa a rapasu 'icë an Jesús cacëxa:

—¿Nucën 'Ibu, ui uni cara ax 'ic?

26 Cacëxun ca Jesusan pán chamara bixun cacëxa:

—A 'ën pán chamara ënë chabóxun 'ináncë uni, ax ca a 'icën.

Caxun ca pán chamaratsu chabóxun Simonan bëchicë, Judas Iscariote, a 'ináncëxa.

27 'Ináncëxuan bitsiashi ca ñunshin 'atimanën 'apu, Satanásnën Judas bënénquinshi sinánmiacëxa. Usaquian sinánmia ca Jesusan Judas cacëxa:

—Añu caramina 'acasi ca bënénquinshi 'at.

28 Usaquin caia ca mesa rapasu 'icë unicaman uisoti cara Jesusan usaquin Judas caia quixun sináncasmaquin cuama 'icën.

29 Judas ax ca anu curíqui puruti ñusuti a niquincë uni 'iacëxa. Usa 'ain ca raírinën, Jesusan sapi isa Pascua nètën piti ñu marutanun canan, ñuñuma uni ñu 'inántanun caxa quixun sináncëxa.

30 Usa 'ain ca pán chamaratsu bixun pitancëx sënénquiani Judas imë cuancëxa.

Axa quicësabi oi 'iti bana ió

31 Chiquíquiana Judas cuancëbëtan ca Jesusan aín 'unánmicë uni raíri cacëxa:

—Bërí, bamatancëx, 'ëx baísquicëbëtan ca unin 'unánti 'icën, 'ëx cana aséabi Nucën Papa Diosan xuá a 'ai quixun. 'Unánan ca uisaira cushi cara Nucën Papa Dios 'icë quixun 'unánti 'icëen piti ñu marutanun canan, ñn.

32 Uisaira cushiñu cara ax 'icë quixun 'unánquian unin a rabinun ca Nucën Papa Diosan uni 'inux anuax uá 'icë, 'ë baísquimiti 'icën. Usocëbëtan ca 'ëx cana aséabi aín Bëchicë 'ai quixun 'unánquin unin 'ëribi rabiti 'icën. Bëribi ca usai 'iti 'icën.

33 Xëributíma cana bënëtishi mitsubë 'iti 'ain. Mitsubë 'itancëx cuancë camina 'ë barinuxun 'ain. Usa 'ain cana 'ën judíos unicama cacësabi oquin

bëri mitsuribi cain, anu 'ëx cuancë anu camina mitsux cuantima 'ain.

³⁴ Mitsun 'unáncëma bana ió ënëribi cana axa quicësabi oími 'inun mitsu cain, mitsúxbi camina bëtsibë bëtsibë nuibananti 'ain. 'Ën mitsu nuibacësaribi oi camina micamax bëtsibë bëtsibë upiti nuibananti 'ain.

³⁵ Micamaxmi bëtsibë nuibanania isquin ca camabi unin, ënë unicamax ca aséribi Jesusan 'unánmicë 'icë quixun 'unánti 'icën.

*Pedronën a ñuiquin uni paránti Jesusan ñuia
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)*

³⁶ Usaquian cacëxun ca Simón Pedronën Jesús cacëxa:

—¿Uinu caramina cuanin?

Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Anu 'ëx cuanti, anu camina bëri 'ëbë cuantima 'ain. Anúnmi cuanti nëtë sënëncëbë camina cuanti 'ain.

³⁷ Cacëxun ca Pedronën cacëxa:

—¿Uisa cupí carana bëribi mibë cuantima 'ain?

Unían 'ë 'anúnbi cana mibë cuanti 'ain.

³⁸ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—¿Aséribi caramina unin mi 'acascëxbi 'ëbë cuanti 'ain? Aséribi cana 'ën mi cain, 'atapa banatisama pan 'ain camina —'ën cana a uni 'unanima — quixun 'ë ñuiquin rabë 'imainun achúshi oquin uni cati 'ain.

14

Nucën Papa Diosnan 'inux ca uni Jesúsmi catamëti 'icë quicë bana

¹ Usaquin catancëxun ca ësaquinribi Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Masá nuituaxma ca 'ican. Nucën Papa Diosmi camina catamëti 'ain. Nucën Papa Diosmi catamëti ca 'ëmiribi catamët.

² 'Ën Papan 'icënu ca anu 'iti 'itsa 'icën. Anu 'iti 'aíma 'ain cana, anu 'iti ca 'aíma 'icë quixun mitsu catsían. Usa 'ain cana anumi 'icánti a mitsu mëníoxuni cuanin.

³ Mëníoxunbëtsini cana anumi 'ëbë 'inun mitsu bitsi utëcënxun 'ain, 'ëx anu 'icë anumi mitsux 'ëbë 'inun.

⁴ 'Ëx anu cuanti a 'unánan camina ëx anun cuanti bai aribi mitsun 'unanin.

⁵ Cacëxun ca Tomásñën cacëxa:

—Uinu caramina cuanin, a cananuna 'unaniman. ¿Usa 'ixun caranuna uisaxun mix anun cuanti bai 'unánti 'ain?

⁶ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Ëx cana anun cuanti bai, a 'ain. 'Ianan cana an Nucën Papa Diosan sináncë ñucama 'unánquin ax cuëncësabi oquin 'acë, a 'ain. 'Ianan cana an uni anun tsóti nëtë 'ináncë, a 'ain. Uix cara Nucën Papa Diosnu cuainsa tania ax ca 'ëmi pain catamëti 'icën.

⁷ Mitsun 'ë upí oquin 'unáncë 'ixun camina 'ën Paparibi upí oquin 'unántsián. Usa 'ain camina bërí a 'unanin, a camina isan.

⁸ Quia ca Felipenën cacëxa:

—Nucën Papa Dios ca nu ismit. Bëtsi ñuuma, ashi cananuna mí ñucatin.

⁹ Cacëxunbi ca Jesusan cacëxa:

—¿Camabi nëtën mitsubë 'iabi caramina uisa uni carana 'ai quixun 'ë 'unaniman? An 'ë iscë uni, an ca Nucën Papa Diosribi isia. ¿Usa 'aínbi caramina uisa cupí, nu ca Nucën Papa Dios ismit quin?

10 ¿'Ĕx cana Nucĕn Papa Diosbĕ 'ain, Nucĕn Papa Dios ax ca 'ĕbĕ 'icĕ quixun caramina sinaniman? 'Ĕn mi cacĕ bana ĕnĕx ca 'ĕnbi sinani quicĕ banama 'icĕn. Ax 'ĕbĕ 'ixun ca Nucĕn Papa Diosan ax cuĕĕncĕ ĩu 'anun 'ĕ 'amia.

11 'Ĕx cana Nucĕn Papa Diosbĕ 'ai quianan Nucĕn Papa Dios ax ca 'ĕbĕ 'icĕ quia camina a banax ca asĕrabi 'icĕ quixun sinĀnti 'ain. 'Ĕx quicĕ bana ax ca asĕrabi 'icĕ quixun sinĀnquinmabi camina 'ĕn ĩu 'aiami iscĕ, acama cupí, 'ĕx cana asĕrabi Nucĕn Papa Diosnuax uĀ 'ai quixun 'unĀnti 'ain.

12 Asĕrabi cana 'ĕn mitsu cain, 'ĕx Nucĕn Papa Diosnu cuancĕ cupí ca axa 'ĕmi catamĕcĕ uni, an 'ĕn 'acĕ ĩuribi 'ati 'icĕn, 'anan ca 'ĕn 'acĕsamaira oquin ĩu 'ati 'icĕn.

13 Aĩu caramina 'ĕn anĕn ĩucĀcĕsa oquin 'ĕx cuĕĕncĕsabi oquin ĩucati, a cana mitsu 'axúnti 'ain, Nucĕn Papa Dios ca cushiira 'icĕ quixuan 'ĕn 'aia isquin unin 'unĀnun.

14 Aĩu caramina 'ĕ sinĀnquin 'ĕx cuĕĕncĕsabi oquin ĩucati, a cana mitsu 'axúnti 'ain.

Jesusan aín Bĕru Ńunshin Upí aín unicamanu xuti

15 Asĕrabi 'ĕmi sinĀncĕ 'ixun camina 'ĕn mitsu cacĕsabi oquin ĩu 'ati 'ain.

16 Usaquinmi 'acĕbĕtan cana an mitsu 'aquinti a mitsubĕa 'inun xunun Nucĕn Papa Dios ĩucĀti 'ain, axa xĕnibua 'aĩnbi mitsubĕ 'inun.

17 Ax ca Nucĕn Papa Diosan Bĕru Ńunshin Upí 'icĕn, an Nucĕn Papa Diosan sinĀncĕ ĩucama 'unĀncĕ, a. A ca an Nucĕn Papa Diosan bana sinĀncĕma unin ui cara ax 'icĕ quixun 'unĀntima 'icĕn, ca a istima 'icĕn. Usa 'aish ca atux Nucĕn

Papa Diosan Bëru Ñunshin Upíñu 'itima 'icën. Usa 'aínbi camina mitsun a 'unánti 'ain, axa mitsunu 'ianan xëñibua 'aínbi mitsubë 'icë cupí.

18 'Ën cana mitsu 'ibuñumoima, cana mitsunu utëcënin.

19 'Itsama nëtë 'icëbëtan ca an Nucën Papa Diosan bana cuacëma unin 'ë istëcëntima 'icën. Usa 'aínbi camina mitsun 'ë istëcëñuxun 'ain. 'Ëx pain Nucën Papa Diosbë 'icë cupí camina usaribiti mitsúxribi abë 'inuxun 'ain.

20 A nëtën camina 'unánuxun 'acandin, 'ëx cana 'ën Papabë 'ain, usaribiti camina mitsux 'ëbë 'ain, 'ëxribi mitsubë 'imainun.

21 An 'ën bana 'unánquin ax quicësabi oquin 'acë uni ax ca axa 'ëmi aséribi sináncë uni a 'icën. Axa 'ëmi sináncë uni a ca 'ën Papánribi nuibatia. Usaribi oquin cana 'ënribi a uni nuibaquin uisaira carana 'ëx 'ai quixun 'unánminuxun 'ain.

22 Cacëxun ca Judas Iscariote ama, bëtsi Judasnën Jesús cacëxa:

—¿Uisa cupí caramina nu uisaira caramina mix 'ai quixun ismiquinbi an Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicamaribi ismitima 'ain?

23 Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Uix cara 'ëmi sinania, ax ca 'ëx quicësabi oi 'iti 'icën. Usai 'ia ca 'ën Papan nuibati 'icën. An nuibacëbë cana 'ën Papabë 'ëxribi a unibë 'iti 'ain.

24 Axa 'ëmi sináncëma uni ax ca 'ëx quicësabi oi 'ima. 'Ën mitsu cacë bana, ëñëx ca 'ënbi sinanx quicëma 'icën. Ax ca Nucën Papa Dios, an 'ë ënu 'inun xuá, an 'ë sinánmicë 'icën.

25 Mitsubë ëñë nëtënu 'ixúinshi cana ëñë bacama mitsu ñuixunin.

26 Usa 'aínbi ca Nucën Papa Diosan 'ë cupíshi aín Bëru Ñunshin Upí, an uni 'aquinti, xuti 'icën. Xucëxun ca an camabi ñu 'unánmianan 'ën ñuixuncë banacama manutimoquin mitsu sinánmiti 'icën.

27 'Ëx cuancëbëbi camina chuámashirua bucu-canti 'ain. 'Ën 'imicëx camina ënë menu 'icë ñu sinani cuëencësamaira oi 'ënan 'aish cuëëni chuámarua 'iti 'ain. Usa 'ain ca masá nuituaxma 'ianañ racuéaxma 'ican.

28 'Ën mitsu, cana cuanin, cuantancëxbi cana mitsubë 'inux utécëni cuani quixun cacëxun camina camaxunbi cuacan. Asérabi 'ëmi sináncë 'aish camina mitsux, 'ësamaira 'ën Papa anu cana cuani quixun 'ën cacëx cuëëntsian.

29 Ënë ñucama 'iisama pain 'ain cana mitsu ñuixuan, mitsúnmi ënë ñucama 'ia isquin, asérabi cana 'ëx Nucën Papa Diosan xuá 'ai quixun 'unánun.

30 Ënë banacamaishi cana mitsu cain. An ënë menu 'icë unicama ax cuëencësa oquian 'anun 'amicë 'apu ca aia. Usa 'ain cana bana itsiribi ñuiquin mitsu caiman. Uxunbi ca an 'ë uisoima.

31 Usa 'aínbi cana camabi unían 'ëx cana 'ën Papami sinani quixun 'unánun, an 'ë cacësabi oquin 'ain. Ënëishi cana mitsu cain. Cuanti ca nirut — quixun ca Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa.

15

Aín icëñun uvasnën pëñan Jesusan bana ñuixuan

1 Usaquin catancëxun ca ësaquinribi Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Ësa ca. 'Ëx cana uvas 'apácë aín i rarasaribi 'ain. 'Imainun ca 'ën Papax an ñu 'apácë bërúancë unisa 'icën.

2 Usa 'ixun ca an uinu 'icē 'ēn pēñanēx cara bimiñuma 'icē a tēaxun nia. Nianan ca uinu 'icē 'ēn pēñanēx cara bimiñu 'icē a upíra oquian tuanun ramēnioia.

3 Micaman 'ēn mitsu ñuixuncē bana cuacē cupí camina mitsun nuitu mēnícē 'aish upí 'ain.

4 'Ēx mitsubē 'imainun ca mitsúxribi 'ēbēbi 'it. Ēsa ca: Uva pēñan pēónxquicē 'aish aín i rarami upiti tacáshquicēma 'ixun ca upí oquin tuaima. Upiti aín rarami tacáshquicē 'ixun cuni ca upí oquin tuaia. Usaribiti camina mitsux asérabi 'ēbē 'ima uvas tuñumasaribi 'iti 'ain.

5 'Ēx cana uvas aín i rarasaribi 'ain. Aín pēñansaribi camina mitsux 'ain. Usa 'aish camina 'ēmi catamēanan 'ēmi upiti sinánan 'ēx mibē 'ain, min sinan 'ēn sinánsaribi 'aish 'ēx cuēēncēsabi oquin 'anan 'ēn bana quicēsabi oi 'iti 'ain. 'Ēx mitsubēma 'ain camina 'ēx cuēēncēsa oi 'itima 'ain.

6 Uva pēñan bimiñuma ax ca unin tēaxun nicēx xania. Xania bucúnrutancēxun tsi rēquirucēmi nicēx ca xaratia. Usaribiti ca axa 'ēmi catamēti 'ēmi sináncēma unicamax 'iti 'icēn.

7 Mitsux 'ēmi catamēanan 'ēn bana manuima 'ēx quicēsabi oi 'icē 'ixunmi ñucácēxun ca Nucēn Papa Diosan mitsúnmi cacēsabi oquin mitsu 'aquinti 'icēn.

8 Mitsun 'ēn sinánsaribi 'ixun upí ñu 'aia isquin ca unin 'unánti 'icēn, mitsux camina asérabi 'ēn uni 'ai quixun. Usa 'ixun ca mitsu cupí unin Nucēn Papa Diosaribiti 'icēn.

9 'Ēn Papan 'ē nuibacēsaribi oquin cana mitsu 'itsaira nuibatin. 'Ēn mi nuibamainun camina 'ē manuima 'ēmi sinánti 'icanin.

10 Ax quicēsabi oi 'ia ca 'ēn Papa Diosan ēnquinma 'ē nuibatia. Usaribitimi 'ēx quicēsabi oi 'ia cana

'ënribi ënquinma mitsu nuibatin.

11 'Ëx 'icësaribitimi mitsúxribi chuámarua tani cuëni bucucanun cana ëné banacama ñuixunquin mitsu cain.

12 Ënëx ca aséribi ax quicësaími 'icanti bana a 'icën: 'Ën mitsu nuibacësaribiti camina bëtsibë bëtsibë nuibananti 'ain.

13 Abëa nuibanancë uni axa bamati 'aínbi ca a uni bamati rabanán a nuibacë uni ax bamati 'icën. Usa unin ca uni itsin 'acësamaira oquin uni nuibatia.

14 'Ën cacësabí oi 'i camina mitsux 'ëbë nuibanancë uni 'ain.

15 Usa 'ain cana 'ën ñu mëëmicë uni camina 'ai quixun mitsu caiman. An ñu mëëxuncë unin ca uisoquin ñu 'ati cara an ñu mëëmicë unin sinania quixun 'unanima. 'Ëbë nuibanancë unicama camina 'ai quixun cana mitsu cain. Usa 'icë cana 'ën Papan 'ë cacë ñucama mitsu 'unánmian.

16 'Ëx mitsun 'ibu 'inúnmi 'ë caíscancëxunmabi cana 'ënan 'inun mitsu 'ënbi caísan. Usotancëxun cana mitsúnmi 'ën sinánsaribí 'ixun upí ñuishi 'anun mitsu can, xënibua 'aínbia Nucën Papa Dios cuëënun. Usaquin 'aia ca 'ëx cuëëncësabí oquinmi ñucacëxun mitsu 'axúnti 'icën.

17 Usa 'ain cana mitsu catëcënin, camina bëtsibë bëtsibë nuibananti 'ain.

Jesúscëñun aín unicamamia ëné nëtënu 'icë uni nisha

18 Ësaquinribí ca Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicamaxa mitsumi nishcëxun camina sinánti 'ain, 'ëmi pain ca nishcancëxa quixun.

19 Mitsun atun sinánsaribi 'icē ca an Nucēn Papa Diosmi sinánquinma ēnē nētēnu 'icē ñuishi sináncē unicaman mitsu nuibatsianxa. 'Aínbi camina mitsux 'ēn caíscē 'aish, atun sinánsama 'ain. Usa 'ain ca atun nuibatima mitsumi nishia.

20 'Ēn ēsaquin mitsu cacē a camina sináncanti 'ain, “an uni ñu mēēxuncē uni an ca an a ñu mēēmīcē uni inuíma”. 'Ēmi pain nishquin ca unin 'ē bētsi bētsi oia. Usaribi oquin ca 'ēnan cupí mitsu unin bētsi bētsi oti 'icēn. Usa 'aínbi ca uni raírīnēn 'ēn bana cuati 'icēn. Usaribi oquin ca 'ēnan cupí uni raírīnēn mitsun bana cuati 'icēn.

21 Nucēn Papa Dios an 'ē xuá a 'unáncēma 'ixun ca 'ēnan cupí raírī unin mitsu bētsi bētsi onuxun 'aia.

22 'Ēn atu bana ñuixuni uáma 'ain ca atux usabi 'itsíanxa. 'Aínbi cana 'ēx uá 'ixun atu bana ñuixuan. Usa 'ain ca 'ēn bana 'unanibi 'ēmi catamēisama tancē cupí aín 'ucha tērēncēma 'aish atun 'uchabi 'icēn.

23 Axa 'ēmi nishcē uni, ax ca 'ēn Papamiribi nishia.

24 Atúan isnun 'ēn uni itsin 'acēma ñu 'acēma 'ain ca atux usabi 'itsíanxa. Usa 'aínbi ca 'ēn 'acē ñucama isaxa. A cupí ca 'ēmi nishanan 'ēn Papamiribi nishaxa.

25 Nucēn Papa Diosan bana cuēnēo ax ca 'ē ñui ēsai quia: “'Ēn 'atima ñu 'acē 'aímabi ca 'ēmi nishcanxa”. A bana quicēsabi oi ca 'ia.

26 Unicamax 'ēmi nishcē 'aínbi ca aín Bēru Ñunshin Upí, an Nucēn Papa Diosan sináncē ñucama 'unánan uni 'aquincē, an uisa carana 'ēx 'ai quixun mitsu 'unánmiti 'icēn. Ax ca an Nucēn Papa Diosan sináncē ñucama 'unáncē, a 'icēn. A cana Nucēn Papa Dios cuēncēsabi oquin mitsubēa 'inun xuti 'ain.

²⁷ Mitsúnribi camabi nētēn 'ëbë 'ixun 'ën bana ñuixunia cuanan 'ën ñu 'aia iscë 'ixun camina 'ë ñuiquin uisa carana 'ëx 'ai quixun unicama 'unánmiti 'ain.

16

¹ Nucēn Papa Diosmi manuaxmami 'icánun cana ënë bana mitsu ñuixunin.

² Mitsúxmi 'ënan cupí ca anua judíos unicama timëti xubunu atsíntëcëanxmami 'inun mitsu chiquíncanuxun 'aia. Nucēn Papa Dios cuëëncësabi oquin isa 'aia quixun sinánquin ca unin mitsu bëtsi bëtsi oquin 'atí 'icën. Usai 'ia camina isti 'ain.

³ Uisa nētēnbi Nucēn Papa Dios 'imainun 'ëribi 'unáncëma 'ixun ca usoquin mitsu 'atí 'icën.

⁴ Usoquian unin 'atimocëxunmi a sinánun cana usai ca 'íti 'icë quixun mitsu cain.

Aín Bëru Ñunshin Upitan Nucēn Papa Diosan unicama 'unánmiti bana

Ësaquinribi ca Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—Camabi nētēn mitsubë 'ixun ñuixunxunmabi cana cuanuxun bërí, unían bëtsi bëtsi ocëxunmi a sináncanun, ënë banacama mitsu ñuixunin.

⁵ Bërí cana an 'ën xuá anu cuanin, abë 'i. Ësaquin 'ën cacëxunbi camina mitsu achúshinënbi uinuíra carana cuanin quixun 'ë ñucatiman.

⁶ Ë ñucatímabi camina 'ën cacëx masá nuitucanin.

⁷ Usai 'iabi cana aséribi mitsu cain, upitaxmi 'ë cupí 'icanun cana 'ëx cuanin. 'Ëx cuancëbëma ca an uni 'aquinti, Nucēn Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí, ax mitsubë 'i utima 'icën. Usa 'aínbi cana 'ëx cuanquin a xuti 'ain.

8 An ca Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicama atux ca 'uchañu 'icë quixun 'unánmianan, usai ca 'ëmi catamëti, uni upí nuituñu 'iti 'icë quixun 'unánmianan, Nucën Papa Diosan ca 'ëmi sináncëma unicama atun 'ucha cupí castícantí 'icë quixun 'unánmiti 'icën.

9 'Ëmi catamëti sináncëma cupí ca atux 'uchañuira 'icën.

10 'Ën Papanu cuancëmi mitsun 'ë istëcëncëbëtanma ca atun uisai cara 'ëmi catamëcë 'aish uni upí 'iti 'icë quixun 'unánti 'icën.

11 An ënë nëtënu 'icë unicama 'ibuacë ñunshin 'atimanën 'apu ca castícanuxun 'uchoçë 'icën. Usa 'ain ca axa 'ëmi catamëcëma unicamanribi, usaribiti ca atux castíancë 'iti 'icë quixun 'unánti 'icën.

12 'Ën a mitsu ñuixunti bëtsi banacamaribi ënu 'aínbi camina 'ën bërí ñuixuncëxunbi uisai quicë cara quixun cuacantima 'ain.

13 'Aínbi ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí, an Nucën Papa Diosan sináncë ñucama 'unáncë, an mitsubë 'ixun, 'ën mitsu ñuixuncë banacama ax cara uisaira quicë 'icë quixun mitsu 'unánmianan uisa ñucamax cara upí 'icë mitsu 'unánmiti 'icën. An ca anbi sináncësa oquinma, Nucën Papa Diosan cacëxuan cuacë ñucamaishi mitsu 'unánmiti 'icën. 'Unánmianan ca uisai cara 'ën unicama ënë nëtënuax 'ianan Nucën Papa Diosan nëtënuaxribi 'iti 'icë quixun mitsu 'unánmiti 'icën.

14 An ca 'ën sináncë ñucama 'unánquin usaribi oquin mitsu 'unánmiti 'icën. An mitsu 'unánmicë cupí camina 'ë rabiti 'ain.

15 'Ën Papan ñu ax ca 'ënanribi 'icën. Aín

sinánsaribi ca 'ën sinan 'icën, 'ën cushix ca aín cushisaribi 'icën. Usa 'ain cana mitsu can, aín Bëru Ñunshin Upí an ca 'ën sináncë ñucama 'unánquin usaribi oquin mitsu 'unánmiti 'icën.

Masá nuitutancëxbi ca aín unicama chuámarua tani cuëënti 'icë quiáxa Jesús quia

16 Ënu mitsubë 'itancëxbi nëtëtia camina 'ë istima 'ain. 'Ixunbi camina 'itsama nëtéinshi 'ë istécëncanti 'ain. Anu Nucën Papa Dios 'icë anu cana cuanin.

17 Ësoquian cacëx ca aín 'unánmicë unicama raírinëx canancëxa:

—¿Uisai quicë bana cara, “ënu mitsubë 'itancëx nëtëtia camina 'ë istima 'ain. 'Ixunbi camina 'itsama nëtéinshi 'ë 'istécënti 'ai”, quianan, “anu Nucën Papa Dios 'icë anu cana cuanin” quicë ënëx 'ic?

18 Quianan ¿uisa cupi cara “itsama nëtéinshi” quiax quin? Cananuna cuatima —quiax canancëxa.

19 A ñucácatsi quiáxa canania 'unánquin ca Jesu-san atu cacëxa:

—Ënu mitsubë 'itancëx nëtëtia camina 'ë istima 'ain. 'Ixunbi camina 'itsama nëtéinshi 'ë istécënti 'ai quixun 'ën mitsu cacë bana ñui caramina cananin?

20 Asérabí cana 'ën mitsu cain, 'ë cupí camina masá nuituti bëunan mëscúcantí 'ain. Mitsúxmi usai 'imainun ca an Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicama cuëënti 'icën. Masá nuitutáncëxbi camina mitsux 'ë cupí chuámarua tani cuëënti 'ain.

21 Anúan bacénti nētēn ca xanu paē tani bēnētia. Usa 'aínbi ca nanipacētancēxun aín tuáratsu isi — cana bacéan —quixun sinani cuēēni, chuámashi tanquin, bēráma paē tancē a manuia.

22 Usaribiti camina mitsux bērí masá nuitutin, 'aíshbi camina 'ē istēcēni cuēēnquin chuámashirua tanti 'ain, uinu 'icē unínbi sinanamitisama oi.

23 A nētēn camina uisai quicē cara 'ēn mitsu cacē bana ēnēx 'icē quixun 'ē ñucánuxunma 'ain. Asérabi cana mitsu cain, 'ēx quicēsabi oquinmi a ñucácēxun ca Nucēn Papa Diosan mitsu 'axunti 'icēn.

24 'Ēnan 'ixunbi camina 'ēx quicēsabi oquin añu ñubi Nucēn Papa Dios ñucácancēma pain 'ain. Ca ñucát. Ñucácēxun ca cuēēinra cuēēnun an mitsu 'axunti 'icēn.

Axa aín unicamami nishcē unicamasama cushi-ira ca Jesucristo 'icē quicē bana

25 Canan ca ēsaquinribi Jesusan cacēxa:

—Bētsi ñu ñuicēsoquin cana 'ēn 'unánmisa tancē banacama mitsu ñuixuan. Usa 'aínbi cana 'it-sama nētē 'icēbētan bētsi ñu 'acēsoquin ñuiquinma upí oquin cuaquinmi 'unánun Nucēn Papa Dios ñuiquin mitsu ñuixunti 'ain.

26 Usacēbētan camina 'ēnan cupí Nucēn Papa Diosan mitsu 'aquinun ñucáti 'ain. 'Ēinshi mitsu a ñucáxunti caínquinma camina mitsúnbi abē bannaquin a ñucáti 'ain.

27 An ca asérabi mitsu nuibatia. Mitsúxmi 'ēmi sinánan 'ēx cana Nucēn Papa Diosnuax uá 'ai quixun sináncē cupí ca an mitsu nuibatia.

28 Nucēn Papanuax cana ēnē nētēnu uacēn. Uá 'aíshbi cana ēnē nētēnuax amiribishi Nucēn Papabē 'i cuantēcēnin.

29 Cacëxun ca aín 'unánmicë unicaman cacëxa:
 —Asábi ca, bërí camina bëtsi ñu ñuicësoquin ñuiquinma —usa ca —quixúnu upí oquin 'unánun nu bana ñuixunin.

30 Bërí cananuna 'unanin, upí oquin camabi ñu 'unánquin camina bana ñuixuanan bëtsi ñuribi 'an. A cupí cananuna mi ñucátëcënquinma, aséabi ca usa 'icë quixun 'unánan mix camina aséabi Nucën Papa Diosnuax uá 'ai quixun 'unanin.

31 Ësoquian cacëxun ca Jesusan aín 'unánmicë unicama cacëxa:

—¿Usa 'ain caramina bërí pain 'ëx cana aséabi Nucën Papa Diosnuax uá 'ai quixun 'unanin?

32 'Unanibi camina bëríbi camáxbi 'ë ëbiani tsuáquiquiani amami amamitan cuanti 'ain. Usai camina bëríbi 'ë ëbiani cuancanin. Mistúxmi 'ë ëbiani cuancëbëbi cana 'ëshi 'ima, Nucën Papa Dios ax ca 'ëbë 'icën.

33 'Emi catamëtími chuámashirua 'aish upitax 'icánun cana ënë banacama mitsu ñuixuan. Ënë nëtënuax camina mitsux 'ënan cupía mitsumi nishquin unin 'atimocë 'inuxun 'ain. Usai 'ibi camina bënëtima 'ëmi cushicanti 'ain. An ënë menu 'icë unicama 'ibuacë 'icëbi cana 'ën ñunshin 'atimanën 'apu ñusmon.

17

Aín 'unánmicë unicama Jesusan Nucën Papa Dios ñucáxuan

1 Usaquin aín 'unánmicë unicama caíshi manámi bësui abë banaquin ca Jesusan aín Papa cacëxa:

—Papan, unían 'ë 'ati nëtë ca uaxa. Min camina 'ëx, min Bëchicë 'icë, bamacëbi 'ë baísquimiti 'ain, 'ë

rabiquian camabi unin mix camina asérabi cushi-ira 'ai quixun 'unánun.

² Min camina ui unicama caramina min Bëchicë 'ëmi sinánmi, acamaxa xëñibua 'ainbi minan 'aish mibë 'inun 'iminun 'ë can.

³ Ui unin cara mixëshimi asérabi Dios 'icë, mi 'unánan minmi ënë menu unun xuá, 'ë 'unáncë, a unicamaxëshi ca xëñibua 'ainbi minan 'aish mibë 'iti 'icën.

⁴ Mi ñuiquin unicama ñuixuanan cana minmi a 'anun quixun ënë menu 'ë xuá ñucamaribi 'aquin sënëon, minmi 'ë cacësabi oquin.

⁵ Usa 'ain camina ënë nëtëa unicëma pain 'ain 'ëx 'iásabi oi misaribi 'itëcënun, minu cuania 'ë 'imitëcënti 'ain.

⁶ Minmi usama 'icëbi 'ëmi sinánmicë, acama cana uisa caramina mix 'ai quixun 'unánun bana ñuixuan. Min unio 'aísha minan 'icëbi camina 'ëmia sinánun 'imia. Usaquinmi 'imicëx ca 'ën min bana ñuixuncëxun cuati ax quicësabi oi 'iata.

⁷⁻⁸ Min 'ë cacësabi oquin cana ënë unicama bana ñuixuan. Ñuixuncëxun ca —asérabi ca —quixun atun sinánquin asérabi cana 'ëx minuax uá 'ai quixun 'unánan min camina 'ë xuacë quixun 'unania. Usa 'ixun ca atun 'unania, 'ën atu ñuixuncë banacama ax ca min 'ë sinánmicë 'icë quixun.

⁹ Atu sinani cana mibë banain. An min bana cuacëma unicama cana mi ñucáxuniman. Minmi minan 'inun 'ëmi sinánmicë unicama ënëishi cana mi ñucáxunin.

¹⁰ Uicamax cara 'ëmi sinania acamax ca mimiribi sinania. Usaribiti ca uicamax cara mimi sinania acamax ca 'ëmiribi sinania. 'Ën sinánsaribi ca atun sinan 'icën.

11 Ēnē nētēnu cana 'ēx tiquiman, cana mibē 'i cuanin. 'Ēx cuancēbē ca atux ēnē nētēnu bērúti 'icēn. Mix 'uchañuma 'aish upíira 'ianan cushiira 'ixun camina minmi minan 'inun 'ēmi sinánmicē unicama ēnē bērúanti 'ain. 'Ēx mibē 'icēsaribitia atux bētsibē nuibanani achúshi sinánñuishi 'aish achúshisa 'inun camina atu bērúanti 'ain.

12 Ēnē nētēnu atubē 'ixun cana minmi 'ē 'inancē unicama min cushínbi bērúan. 'Ēn bērúancēxun ca açama achúshinēnbi 'ēmi sinánti ěncēma 'icēn. Usa 'aínbi ca achúshi uni axa usai 'iti 'ia, an cuni 'ēmi sinánti ěanxa, a ñuia min bana cuēnēo quicēsabi oquin.

13 Bērí cana anu mi 'icē anu cuanin. Ēnē nētēnuax cuancēma pan 'ixun cana atu 'ēx 'icēsaribitia chuámarua tani cuēēnun atun cuamainun mi ñucáxunin.

14 'Ēn cana ěnēcama min 'ē sinánmicē bana upí, ashi ñuixunquin 'unánmia. 'Aínbi ca an ěnē bana cuacēma unicamax atumi nishia, 'ēx 'icēsaribitia atux ēnē nētēnu 'icē ñuishi sináncēma 'ain.

15 Ēnē nētēnuami atu binun quixun cana mi ñucatiman. An min bana cuacēma unicamaxa atumi nishcēbētanbimi ñunshin 'atimanēn 'apun 'ibuati rabanan bērúanun quixun cana mi atu ñucáxunin.

16 'Ēn 'acēsaribi oquin sinánquin ca atun, an min bana cuacēma unicaman sináncēsa oquin sinan-ima.

17 Usa 'ain camina min sináncēsaribi oquin sinánan min bana quicēsabiira oíshi 'inun atu 'imiti 'ain.

18 Minmi ěnē nētēnu 'icē unicama mimi sinánun 'aquinun 'ē xuásaribi oquin, cana ěnē unicama mimi sinánun unicama 'aquinun xutin.

19 Atun min bana upí oquin 'unánquin mix cuëncësabi oquinshi 'anun cana 'ën mix cuëncësabi oquinshi 'ain.

20 'Ixunbi cana ënë unicamaishi mi ñucaxuniman. Atúan bana ñuixuncëxun cuatía ax 'ëmi catamëti unicamaribi sinánquin cana mi ñucatin.

21 An 'ën bana cuati unicaman, 'ëmi catamëquin, bëtsin sináncësaribi oquin sinánti cupí cana mi ñucatin. Mixmi 'ëbë 'imainun 'ëx mibë 'icësaribitia nun sinánsaribi 'aish atux nubë achúshisa 'inun cana mi ñucatin. Ënë nëtënu 'icë unicaman, aséribi camina min 'ë xuacë quixun 'unánuan atux bëtsin sináncësä oquinshi sinani, 'itsa 'aíshbi achúshisa 'inun cana mi ñucatin.

22 Nux cananuna rabë 'aíshbi achúshishi 'ain. Usaribitia atux 'itsa 'aíshbi achúshisaishi 'inun cana 'ëx misaribi 'ixun atúxribia 'ësaribi 'inun 'imian.

23 Mix 'ëbë 'icësaribiti cana 'ëx atubë 'ain, atúxa aséribi nuibanani bëtsin 'acësaribi oquin sinani achúshisa 'inun. Atúxa usa 'ain ca an min bana cuacëma unicaman 'unánti 'icën, aséribi camina min 'ë xuacë quixun. 'Unánan ca, 'ëmi 'acësaribi oquin camina an 'ën bana cuacë unicama nuibati quixun 'unánti 'icën.

24 Papan, ënë nëtë unitisama pan 'ain camina 'ë nuibaquin misaribi 'inun min cushi 'ë 'ináncën. Usa cana 'ëx 'ai quixun isnúxa minmi 'ë 'ináncë unicamax anu 'ëx 'icë anuribi 'ëbë 'iti cana cuëënin.

25 Papan, upíira sinánñu camina 'ain. Usa 'icëbi ca an min bana cuacëma unicaman mi 'unanima. 'Aínbi cana 'ën mi 'unan, an 'ën bana cuacë unicamanribi ca aséribi camina min 'ë xuacë quixun 'unania.

26 'Ëx atubë 'imainun min 'ë nuibacësaribitia atúxribi bëtsibë bëtsibë nuibanun cana uisaira

caramina mix 'ain quixun atu 'unánmian. Usa 'ixun cana usabi oquín 'unánmiti 'ain.

18

Policíanëan Jesús bia

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ 'Ësoquin abë banaquin aín Papa Dios catancëx ca Jesús aín 'unánmicë uni męcën rabë 'imainun achúshi acama buani Cedrón cacë baca ësquicë, a inubiani 'uri anu i 'apácë naëratsu, anu cuancëxa.

² A naëx ca anu Jesús 'imainun aín 'unánmicë unicamabëribi 'itsai timęcë 'ixuan, Judas, an Jesús uni 'inánti, anribi 'unáncë 'iacëxa.

³ Usa 'ain ca an 'unánxun Judasnën, judíos sacerdotenën cushicamabëtan fariseo unicaman xucë policíacëñun suntárucamaribi buáncëxa. Buáncëxun raírínëan buí ërëncë buánmainun raírínën anun 'acananti manë xëtocë 'imainun i tëacë acama buanx ca Jesúsmi bëbacancëxa.

⁴ Ami bëbaia ca, bëráma usocanti 'unánxunbi 'ë uisoí cara aia quixun sinánquin mëramiquin Jesusan atu cacëxa:

—¿Uí caramina baricanin?

⁵ Cacëxun ca —Jesús, Nazaretnu 'icë uni, a cananuna barin —quixun cacancëxa. Usaquin cacëxun ca Jesusan atu cacëxa:

—'Ëx cana a 'ain.

Usai quimainun ca Judas, an Jesús atu 'inánti, ax atubë 'iacëxa.

⁶ —'Ëx cana ami mitsun baricë a 'ai —quixun Jesusan cacëx ca caxutan titiqui camáxbi menu nipacëacëxa.

⁷ Usai 'ia ca amiribishi Jesusan ñucátëcëancëxa:

—¿Ui caramina baricanin?

Cacëxun ca:

—Jesús, Nazaretnu 'icë uni, a cananuna bari — quixun cacancëxa.

⁸ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Ëx cana a 'ai quixun cana mitsu can. Usa 'ain camina mitsun 'ë bariquin 'ëbë 'icë unicama ënë cuantánun ënti 'ain.

⁹ Atúan bixun 'atimocëxun aín unicaman ami sinánti ënti rabanan ca Jesusan usoquin an biti unicama cacëxa, aín bana, “minmi 'ë 'inancë unicama achúshinëxbi ca 'ëmi sinánti ëncëma 'icën” quicësabi oía 'inun.

¹⁰ Usaquin cacëbëtan ca Simón Pedronën manë xëtocëñu 'ixun aín xacánua biquin sacerdotenën cushicaman 'apun ñu mëëmicë uni, Malco cacë, a aín pabí mëqueu 'icë biscacëxa.

¹¹ Usoiabi ca Jesusan Pedro cacëxa:

—Min manë xëtocë a ca aín xacánu 'arutëcën. 'Ëx ënë unicaman bicëx 'aisamaira tëmëratí 'ën Papa cuëncëbë cana usai 'iti 'ain.

Judíos sacerdotenën cushicaman 'apunua Jesús buáncan

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Usa 'ain ca suntárucama, aín comandante 'imainun judíos unibunën xucë policía acaman bixun Jesús nëacëxa.

¹³ Usotancëxun ca Anásnën xubunu buáncancëxa. Anás ax ca Caifásnën xanun papa 'iacëxa. 'Ianan ca a barin judíos sacerdotenën cushicaman 'apu 'iacëxa.

¹⁴ Caifás ax ca —nuxnu upitax bucunuan achúshi uni bamati ca asábi 'iti 'icë —quixuan an judíos 'apucama cacë a 'iacëxa.

*An 'unáncëma isa Jesús 'icë quiax Pedro cëmëa
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)*

¹⁵ Jesúsá suntárunën buáncëbë ca Simón Pedro 'imainun Jesusan 'unánmicë uni itsi, atu nuibiani cuancëxa. Axa Pedrobë cuancë uni ax ca sacerdotenën cushicaman 'apun 'unáncë 'aish, Jesúsbé a 'apun xubu, cënëcënuá me mëníocë, anu atsíancëxa.

¹⁶ Atsinia ca Pedronën ëman bërúxun xëcuënuaxun caíancëxa. Usa 'ain ca ax paían Jesúsbé atsíncë uni, an sacerdotenën cushicaman 'apun 'unáncë 'ixun, an xëcuë bërúancë xanubë banatancëxun Pedro atsínmiacëxa.

¹⁷ Atsínmia ca an xëcuë bërúancë xanun Pedro cacëxa:

—¿Bëría bëcancë uni an 'unánmicë unicama a achúshima caramina mix 'ain?

Cacëxun ca Pedronën cacëxa:

—Ama cana 'ain.

¹⁸ Catancëx ca matsi 'aían 'apun ñu mëëmicë unicama policíacamabë tsi rëcaruax sënamëcëbë, Pedroribi atubë anuax sënamëacëxa.

*Sacerdotenën cushicaman 'apun Jesús ñucá
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

¹⁹ Usa 'ain ca judíos sacerdotenën cushicaman 'apuirá an, ui cara isa aín 'unánmicë unicama 'icë canan uisa bana cara isa 'unánmiáxa quixun 'unáncatsi quixun Jesús ñucácëxa.

²⁰ Ñucácëxun ca Jesusan cacëxa:

—Ën cana camabi unían cuamainun, anua judíos unicama timécë xubucamanuxun ñuixuanan anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu anua judíos unicama timécë, anuxunribi unëquinma unicama bana ñuixuan.

21 ¿Usa 'aínbi caramina uisa cupí 'è ñucatin? An 'èn cacëxun cuacë unicama ca ñucát. Atun ca añu carana 'èn 'unánmia quixun 'unania.

22 Caia ca policía achúshi a rapasu nicë an —¿min caramina èsoquin sacerdotenën cushicaman 'apu ènè cain? —quixun caquin Jesús cuëtashcacëxa.

23 Usocëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Èx 'atimati banaia cuaquin camina uisai carana quia quixun 'è cati 'ain. Upiti banaia camina 'è mëëtima 'ain.

24 Usa 'ain ca Anásnën, Jesús nëamitancëxun policíacama sacerdotenën cushicaman 'apu, Caifás, anu buántanun quixun xuacëxa.

An 'unáncëma isa Jesús 'icë quiáxa Pedro cëmëtëcëan

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Usomainun ca Simón Pedro tsimi sënamëti 'iacëxa. Sënamëtia ca ñucácancëxa:

—¿Mixribi caina ènè unin 'unánmicë uni achúshima 'ain?

Cacëxunbi ca —ama cana 'ai —quixun cacëxa.

26 Quia ca an sacerdotenën cushicaman apu ñu mëëxuncë uni achúshi, aín aintsia pabíscancë, an Pedro cacëxa:

—¿Naënua carana miribi a unicëñun isíma 'ion?

27 Cacëxun ca Pedronën amiribishi —ama cana 'ai —quixun catëcëancëxa. Usoquin cacëbëbi ca 'atapa banacëxa.

Policíanëan Jesús Pilátonu buan

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Pëcaracëma 'aínshia xabaracëcëbëtan ca Caifásnën xubunua policíanën Jesús Romanuaxa ucë 'apu, Pilato, aín xubunu buáncëxa. Usa 'ain

ca a 'apua aín caibuma 'ain, aín xubunu atsini 'uchaxuinsa Pascua nētēn 'ati ñu pitima 'icē quixun sinani judíos unicama anu atsíanma 'icēn.

²⁹ Usa 'ain ca Pilato aín xubunuax chiquíxun atu cacēxa:

—¿Añu ñu cupí caramina ënē unimi manáncanin?

³⁰ Cacēxun ca atun cacēxa:

—'Uchañuira 'icēma cananuna minu bēcē 'it-siama.

³¹ Cacēxun ca Pilátonēn cacēxa:

—Mitsúnbi camina buántancēxun mitsun cuati bana quicēsabi oquin, cara 'uchaxa, cara 'uchacēma 'icē quixun isti 'ain.

Cacēxun ca atun cacēxa:

—Usa 'aínbi ca mitsun 'apux quia, judíos unicaman ca uni 'atima 'icē quiax.

³² —Usai cana i curúsocēnu unin matáscēx bamanuxun 'ai —quiáxa Jesús quiásabi oi bamanun ca judíos unicaman usoquin Pilato cacēxa.

³³ Usa 'ain ca judíos unicama cabiani aín xubunu atsíntēcēnxun cuēncēxa aia Pilatonēn Jesús cacēxa:

—¿Mix caramina judíos unicaman 'apu 'ain?

³⁴ Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—¿Minbi sinánquin caramina ësoquin 'ë ñucatin? ¿Bētsi unin cara 'ë ñuiquin mi cacēma 'ic?

³⁵ Cacēxun ca Pilátonēn cacēxa:

—'Ëx cana judíos unima 'ain. Min aintsinbi ca sacerdotenēn cushicamabētan ënu mi bēaxa. ¿Añu ñu caramina 'an?

³⁶ Cacēxun ca Jesusan cacēxa:

—Ënē nētēnu 'icē 'apu 'inux cana uáma 'ain. 'Ëx ënē nētēnu 'icē 'apu 'ain ca judíos unicaman 'ë bitima cupí 'ën unicama atubē 'acanantsianxa. Usa 'ain cana ënē nētēnu 'icē 'apu 'inux uáma 'ain.

37 Cacëxun ca Pilátonën catëcëancëxa:

—¿Usa 'ain caramina asërabí 'apu 'ain?

Quixuan cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—'Ëx cana 'apu 'ain, min 'ë cacësabi oi. Usai 'inux cana ënë nëtënu uacën, Nucën Papa Diosan sináncë ñucama ñuiquin camabi uní canux. Uicaman cara uisaira cara a bana 'icë quixun 'unántisa tania, an ca 'ën bana cuatia.

38 Cacëxun ca Pilátonën Jesús cacëxa:

—¿Uisa cara min Diosan sináncë 'ic?

*Jesús ca bamati 'icë —quíaxa Pilato quia
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)*

Usaquin catancëx amiribishi ëman chiquíquin ca Pilátonën judíos unicama cacëxa:

—'Ën iscëx ca ënë uní 'atima ñu 'acëma 'icën.

39 Camabi baritia cana Pascua nëtën mitsúxmi cuëncësabi oquin sipuacë uní achúshi chiquinín. Usa 'ain ¿caramina 'ën judíos unibunën 'apu chiquínti cuëncanin?

40 Cacëxunbi ca amiribishi munuma cuëncëni banaquin judíos unicaman cacëxa:

—A 'axunma ca Barrabásëshi chiquin. Barrabás, ax ca an ñu mëcamacë uní 'iacëxa.

19

1 Usa 'ain ca Pilátonën xubunu atsíntëcënquin Jesús rishquinun quixun suntárucama cacëxa.

2 Cacëxun rishquitancëxun ca 'apu isa quiax ami cuaiquin suntárunën muxa mañuti otancëxun mañumianan upí chupa minanën pucucësa aribi pañumiacëxa.

3 Usotancëxun ca aín bëmánanu niracëquin 'usánquin —judíos unicaman 'apu ca chuámashi 'it —caquin tantáshcacëxa.

4 Usocëbë chiquíquin ca Pilátonën judíos unicama cacëxa:

—'Ën iscëx ca ënë uni 'uchacëma 'icën. Usa 'icëmi mitsun 'unánun cana a bëtécënin.

5 Ësoquian cacëbë ca Jesúsribishi muxa mañutiocë mañuanan chupa minanën pucucësa pañucë 'aish chiquíacëxa. Chiquícëbëtan ca Pilátonën judíos unicama cacëxa:

—A cënë 'icën, a uni.

6 Cacëx ca sacerdotenën cushicama 'imainun policíacamaxribi a isi munuma cuëncëni quíacëxa:

—I curúsocënu ca matas, i curúsocënu ca matas.

Cacëxun ca Pilátonën cacëxa:

—'Ën iscëx ca ënë uni 'uchacëma 'icën. Usa 'ain ca mitsúnbi buántancëxun i curúsocënu matástan.

7 Ësaquian cacëxun ca judíos unibunën Piláto cacëxa:

—Ënë unix ca 'ëx cana Nucën Papa Diosan Bëchicë 'ai quia. Usa 'ain ca axa ësai banacë unix ca 'acë 'iti 'icë quíax Moisésnën cuënëo bana quicësabi oi bamati 'icën.

8 Usa 'ain ca 'ëx cana Nucën Papa Diosan Bëchicë 'ai quíax quia quixun judíos unicaman ñuia cuati Pilato aín bëmánan pëqui 'aisamaira racuëacëxa.

9 Racuëti aín xubunu atsíntécënxun ca Jesús cacëxa:

—¿Uinu 'icë uni caramina 'ain?

Cacëxunbi ca cáma 'icën.

10 Cacëxunma ca Pilátonën cacëxa:

—¿'Ën mi ñucácëxunbi caramina 'ëribi caiman? 'Ëx cuëenquin cana mi chiquínti 'ain; 'ëx cuëenquin

cana unían mi i curúsocënu matásnun 'amiti 'ain. ¿A caramina 'unaniman?

¹¹ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Naínu 'icë Nucën Papa Dios cuëncëbëtanma camina min 'ë uisabi otsíama. Usa 'ain ca an mi 'ë 'inancë unicama ax mix 'icësamairai 'uchaxa.

¹² Usoquian Jesusan cacëxuan Pilátonën Jesús chiquínti sinaniabi ca judíos unicaman munuma cuëníshoquin cacëxa:

—Min ënë uni chiquíanx camina Romanu 'icë 'apu Césarbé upí 'itima 'ain. Uinu 'icë unix cara — 'ëx cana 'apu 'ai —quia, ax ca Césarbé nishanancësa 'iti 'icën.

¹³ Usaquian judíos unicaman cacëxun Jesús ëman chiquímitancëx ca Pilato anuxuan ami uni manancëxun cuacë anu tsóbuacëxa. Anu tsóti ax ca me mëníoquian anu maxax nancë 'aish hebreo banan Gabata cacë, 'iacëxa.

¹⁴ Pascua nëtë imëishi 'inun a nëtën piti anun mëníoti nëtëan bari xamárumainun ca anu tsóxun Pilátonën judíos unicama cacëxa:

—A cënë 'icën, mitsun 'apu.

¹⁵ Cacëxun ca cuëníshoquin cacëxa:

—Ca bamati 'icën, ca bamati 'icën. I curúsocënu ca matas.

Cacëxun ca Pilátonën cacëxa:

—¿'Ën carana mitsun 'apu i curúsocënu matásmiti 'ain?

Quia ca sacerdotenën cushicaman cacëxa:

—Nun 'apu itsi ca 'aíma 'icën. Césarnëxëshi ca nun 'apu 'icën.

¹⁶ Usaquian cacancëxun ca Pilátonën atúnbia i curúsocënu matásnun quixun cacëxa. Usoquian

Pilátonën cacëxun ca judíos unicama cuëncësabi oquin suntárucaman Jesús buáncëxa.

I curúsocënu Jesús matáscan

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Buáncëxun ca Jesusan abi anua matáscanti i curúsocë 'iábianquin Calvario cacë matá, hebreo banan Gólgota cacë, anu buáncëxa.

¹⁸ Buanx bëbacë ca suntárucaman Jesús i curúsocënu matástancëxun nitsiáncëxa. Usoquin ca rabë uniribi, bëtsi amo 'anan bëtsiribi amo i curúsocënu matástancëxun nitsiáncëxa, Jesús a nëbëtsi 'inun.

¹⁹ Usocamainun ca Pilátonën cuënëomitancëxun i curúsocënu ésaí quicë bana matásmiacëxa: “Jesús, Nazaretnu 'icë, judíos unicaman 'apu”.

²⁰ Usa 'ain ca Gólgota matá anuxuan Jesús i curúsocënu matáscancë, axa Jerusalén 'urama 'ain, raírinëxa umainun raírinëxribi cuanquin judíos unicaman a bana cuënëocë isacëxa. A banax ca hebreo banan 'anan, latín banan 'anan, griego banánribi cuënëocë 'iacëxa.

²¹ Usoquian cuënëocë 'ain ca judíos sacerdotenën cushicaman Piláto cacëxa:

—“Judíos unicaman 'apu ca” quixun cuënëoxunma ca 'at. Usoquinma ca “axa, 'ëx cana judíos unicaman 'apu 'ai quicë, a ca ënëx 'icë” quixun 'at.

²² Cacëxun ca Pilátonën cacëxa:

—'Ën cuënëomicë bana ax ca usabi 'iti 'icën.

²³ Usaquian 'an ca rabë 'imainun rabë suntárunën Jesús i curúsocënu matástancëxun mëtícananquin aín chupa biacëxa. Aín chupa

bitancëx ca chupa itsi cëxëquinma tępëxuinshi pañucë,

²⁴ a bitsi canancëxa:

—Tucatima ca. Uin cara a tari biti 'icë quixun isti cananuna ñuratsu pain niquin tanti 'ain.

Nucën Papa Diosan bana cuënëo, axa ësai quiásabi oquin ca suntarucaman 'acëxa: “Ñuratsu pain niquin tantancëx ca 'ën chupacama mëtícananxa”.

²⁵ Jesús usocamainun ca aín tita 'imainun aín títan xucën 'imainun Cleofásnën xanu María 'imainun María Magdalena, acamax anua Jesús mastáscë i curúsocë a 'urama 'iacëxa.

²⁶ Usa 'ain ca Jesusan aín tita a 'uramanua isanan aín 'unánmicë uni achúshi aira nuibacë a, a rapasunua isquin cacëxa:

—Titan, ax ca min tuá 'iti 'icën.

²⁷ Canan ca aín 'unánmicë uni aribi cacëxa:

—Ca is, ax ca min tita 'iti 'icë —quixun.

Usoquian Jesusan cacësabi oquin ca an María aín xubunu 'inun buáncëxa.

Jesús bama

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Usa 'ain ca Jesus, 'ën 'ati ñucama cana cëñua quixun 'unani Nucën Papa Diosan bana cuënëo quicësabi oi, —cana shimain —quiacëxa.

²⁹ Quia ca manë xanpanua vino cachacë buácacë 'ain, tsatimi rënmencë xapusa ñu ami chabótancëxun buáruxun 'amiacëxa.

³⁰ 'Amicëx ca Jesús vino cachacë 'atancëx, —'ën 'ati ñu cana cëñuan —qui tëtúbutishi bamacëxa.

Suntárunëan Jesús manë xëtocën aín pichánpurunu 'á

31 Pascua nētēa imēishi 'iti 'ain ca a nētēxa bētsi nētēsamaira anun ñu mēētima 'ain, i curúsocēnu matáscē unicama anubi 'iti judíos unicaman cuēēanma 'icēn. Usa 'ixun ca Pilatonēan aín suntárucama i curúsocēnu 'icē unicama aín xo tēcēnmianan i curúsocēnua biminun cacēxa.

32 Cacēxuan xucēx cuanxun ca suntárunēn Jesúsceñun matáscē uni rabé a bētsi pain 'atancēxun bētsiribi aín xo tēcēancēxa.

33 Usobētsini Jesúsribi 'ai uxunbi ca aséربي bamacē isquin 'ama 'icēn.

34 'Aiamabi ca suntáru achúshinēinshi aín pichánpuru amoshi manē xētocēn chachiacēxa. Usocēx ca imi 'unpáxbē mēscúcē 'ibúacēxa.

35 Aséربي ēñē ñucama isá 'ixun cana ēñē bana cuēñēoin. 'Ēn cuēñēocē bana ēñēx ca aséربي cēmécēma 'icēn. Usa ca quixun 'unánquin cana ēñē banacama mitsu cuēñēoxunin, mitsúnribimi aséربي ca usai 'iacēxa quixun 'unánun.

36 Nucēn Papa Diosan bana cuēñēosabi oi ca ēñē ñucama 'iacēxa. Ax ca ēsai quia: “Aín xo achúshibi ca tēcēntima 'icēn”. A bana quicēsabi oquin ca uínbi aín xo achúshibi tēcēanma 'icēn.

37 Ēsairibi ca cuēñēo bana quia: “Tarotancēxun ca an 'acēcaman isti 'icēn”.

Jesús matá naēcēnu mēníocan

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Arimatea ēmanu 'icē uni, José, an ca Jesusan bana cuacē 'ixunbi judíos unicamami racuēquin uíbi —'ēx cana Jesusan bana cuacē 'ai —quixun cáma 'icēn. Usa 'ixun ca bamacē Jesús buántisa tanquin Piláto —¿asábi cara 'iti 'ic? —quixun ñucácēxa.

Ñucácëxun ca Pilátonën, —asábi ca, ca buántan — quixun cacëxa. Cacëxun ca bamacë bibianquin Jesús buáncëxa.

³⁹ Buánmainun ca Nicodemo axa imë cuanx Jesús bē bana, anribi 'inínti ro mirra rocëñun áloe ro mēscucē, treinta kilosa bēacëxa.

⁴⁰ Uotancëxun ca Josébētan Nicodemonën judíos unbunēan bamacë maínuxun uni 'acēsabi oquin, Jesús 'inínti ro mēscucē anun 'acē chupa, anun rabúancëxa.

⁴¹ Usoquian Jesús mēnócē 'ain ca i curúsocē 'urama anu i 'apácē naēratsu matánu 'iacëxa. Anu ca me naēcē achúshi anu uni bamaia mēníoti 'acē 'aínbia anu uni mēnócēma pan 'iacëxa.

⁴² A quíníxa 'urama 'ain ca Pascua nētē 'aían atux a nētēn tantiti cupí anu racántancëxun Jesús mēnócëxa.

20

Bamaxbi Jesús baísquia

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo nētē pēcaracēma 'aínshi ca María Magdalena ax anua Jesús mēníoëxancē quini isi cuancëxa. Cuanx bēbaquin iscëxbi ca anúan quini xēpuëxancē mapara ax racanacē 'iacëxa.

² Usobiani bēnētishi abáquiani cuanxun ca aín 'unánmicē uni aira Jesusan nuibacē, acēñun Simón Pedro cacëxa:

—Unin sapi ca Nucën 'Ibu quininua bibianquin buánxa, uínu cara buánxun racánxa cananuna 'unaniman.

³ Cacëx ca Pedrobē Jesusan 'unánmicē uni it-siribi anua Jesús mēníoëxancē quininu abáquiani cuancëxa.

⁴ Cuaníbi ca Pedro axa munu cuanmainun bētsi axira pain rēcuēnquiani cuanx quininu bēbacēxa.

⁵ Bēbai xēnirácēti tētúbuquin quini naísquinbi ca 'aímonan anun rabúēnxancē chupa ashi anua isacēxa. Isíbi ca quininu atsíanma 'icēn.

⁶ Atsíncēbēma ca Simón Pedro ax tsiáncuatsini aí ax pain quininu atsíancēxa. Atsínxun ca chupa anun Jesús rabúēnxancē, ashi isacēxa.

⁷ Isanan ca anun marábuēnxancē pañun aribi bētsi chupabēma capúncēsa 'aish amo racácē isacēxa.

⁸ Iscēbēbi ca ax paían rēcuēncuatsincē uni axribi quini mēu atsínxun —asérabi ca Jesús ěnuma 'icē — quixun isacēxa.

⁹ A ñu isquinbi ca a rabētan Nucēn Papa Diosan bana cuēñeo, bamatancēx ca ax baísquiti 'icē quiáxa quicē, a uisai quicē cara quixun 'unánma 'icēn.

¹⁰ 'Unánquinmabi ca Jesús quininuma 'icē obiani aín xubunu cuancēxa.

María Magdalenanēan Jesús isa

(Mr 16.9-11)

¹¹ Usa 'ain ca a uni rabētaxa cuanmainun utēcēanx María quini rapasu niracēti aín namē isnux tētúbuti aín bēunan mēscúacēxa.

¹² Usai 'iquinbi ca quini mēucüa ángel rabē, chupa uxuira uxu pañuaxa, anu Jesús racáēnxancēnu aín maxcá 'icēu bētsi 'imainun aín taē 'icēu bētsiribishi tsócē isacēxa.

¹³ Iscēxun ca ángelnēn María cacēxa:

—¿Uisacatsi caramina ini bēunan mēscutin? — quixun.

Cacēxunbi ca Maríanēn catēcēancēxa:

—Unin ca quininu atsínxun 'ën 'Ibu bacarubian-quin buánxun amanu racánxa, uinu cara racánxa cana 'unaniman.

¹⁴ Cai caxu bësui cuainacëquinbi ca Jesús a caxu nicë isacëxa, isquinbi ca —ax ca Jesús 'icë —quixun 'unánma 'icën.

¹⁵ 'Unáncëxunmabi ca Jesusan María cacëxa:

—¿Uisacatsi caramina ini bëunan mëscutin? ¿Ui caramina barin?

Cacëxunbi ca an naë bërúancë uni isa quixun sinánquin Maríanën cacëxa:

—Min buánxun camina bitsi cuanun uinu caramina racan 'ë cati 'ain.

¹⁶ Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—María —ësaquinshi.

Cacëx cuainacëquin ca Maríanën ratúquin, hebreo banan —Raboni —cacëxa. A banax ca an uni ñu 'unánmicë qui quicë 'icën.

¹⁷ Usaquian cacëxun ca Jesusan María cacëxa:

—'Ë ramëxunma pan ca 'at, ën Papanu cana cuancëma pain 'ain. Cuantancëxun ca ësaquin 'ën xucëncama catan: An ca 'ë caxa, 'ëx cana 'ën Papa axa mitsun Paparibi anu cuanin. Ax 'ën Papa Díos 'aish ca mitsun Papa Diosribi 'icën.

¹⁸ Usoquian Jesusan cacësabi oquin ca María Magdalenanën aín 'unánmicë unicama atunu cuañxun:

—'Ën cana Nucën 'Ibu isan —quixun canan Jesús quicë banacama atu ñuixuancëxa.

*Aín 'unánmicë unicaman Jesús baísquicë isa
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)*

¹⁹ Anúan Maríanën Jesús ispuncë domingo nëtë ñantánbucëbë ca aín 'unánmicë unicamax, xubu achúshinu timëax judíos unibumi racuëti 'aímaquin

xëpuax 'iacëxa. Anua 'ain, atu nëbëtsi niracëquin ca Jesusan cacëxa:

—Cana uan, chuámashirua ca 'ican.

²⁰ Ësoquin caquin ca aín mēcën rabé ismianan aín pichánpururibi ismiacëxa. Ismicëx ca aín 'unánmicë unicama Nucën 'Ibu isi shimëniocati cuëëancëxa.

²¹ Cuëënia ca amiribishi Jesusan atu cacëxa:

—Chuámashirua ca 'ican. 'Ën Papan amia sinánun unicama 'aquinun 'ë xuásaribi oquin cana 'ëmia sinánunmi unicama 'aquinun mitsu xutin.

²² Canan ca cuëbitan atumi uínpuquin atu cacëxa:

—Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upíñu ca 'ican.

²³ Mitsúnmi tërëncëx ca axa 'uchacë unin 'ucha tërëncë 'ia. Usa 'aínbi ca mitsúnmi tërëncëxma a unin 'ucha tërëncëma 'ia.

Tomásnëan Jesús baísquicë isa

²⁴ Anua Jesús atubë 'imainun ca aín 'unánmicë uni achúshi Tomás, 'icëbi rabé bacëan 'icë Gemelo caquinribi anëcë, ax atubëma 'iacëxa.

²⁵ Usa 'ain ca Jesús cuancë caxua aia, an Jesús iscëcamán Tomás cacëxa:

—Nucën 'Ibu cananuna isan.

Cacëxun ca Tomásnën cacëxa:

—Aín mēcën rabé anua rabun matáscancë isquin anu 'ën mēcën rëbun ticánan aín pichánpurunu 'ën mēcën atsínmiquin tanxunma cana asérabi ca ax Nucën 'Ibu 'icë quixun sinaniman.

²⁶ Jesús baísquixancëa achúshi semana 'ain ca aín 'unánmicë unicama amiribishi achúshi xubunu timëcë 'iacëxa. A nëtën ca Tomásribi atubë 'iacëxa. Usa 'ain ca xubu xëpucë 'aínbi atu nëbëtsi niracëquin Jesusan aín 'unánmicë unicama —Cana uan. Chuámashirua ca 'ican —cacëxa.

27 Atu catancëxun ca Tomásribi cacëxa:

—Min mëcën rëbun ca ënu ticat, 'ën mëcën rabëribi ca is. 'Ën pichánpurunu min mëcën atsínmiquin ca tan. 'Ëx cana ama 'ai quixun sinánxunma ca 'ëx cana aséribi Jesús 'ai quixun sinan.

28 Cacëxun ca Tomásñën —mix camina aséribi 'ën 'Ibu 'ianan 'ën Diosribi 'ai —quixun cacëxa.

29 Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

—Tomás, bërí camina 'ë baísquicë isquin, aséribi cana 'ën Papa Diosnuax uá 'ai quixun 'unanin. An 'ë isquinmabi, aséribi cana 'ëx a 'ai quixun sináncë uni, a ca Nucën Papa Diosan chuámashirua tani cuëñun 'imia.

Añu cupí carana ënë bana cuëñëo quiáxa Juan quia

30 Usa 'ain ca unin 'acëma ñu 'itsaira Jesusan aín 'unánmicë unicaman isnun 'acëxa, ënë quiricanu ca Jesusan 'á ñucama camaira cuëñëocëma 'icën.

31 Jesús ax ca aséribi Cristo, Nucën Papa Diosan Bëchicë 'icë quixun 'unanimi ami catamëti mitsux xëñibua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'inun cana ënë banacama cuëñëon.

21

Aín 'unánmicë unicama mëcën achúshi 'imainun rabëmia Jesús chiquiracëtécëan

1 Usai 'itancëxa aín 'unánmicë unicama Tiberias cacë parún-papa cuëbí 'ain ca Jesús atumi pëasquitëcëni ësai 'iacëxa:

2 Anu ca Simón Pedro, Tomás 'icëbi rabë bacëan 'icë Gemelo caquinribi anëcë, a 'imainun Natanael, Galileanu 'icë Caná cacë ëmanu 'icë,

a 'imainun Zebedeonën bëchicë rabë acamabë Jesusan 'unánmicë uni rabëribishi timécë 'iacëxa.

³ Anuxun ca Simón Pedronën –cana tsatsa ricani cuani –quixun raíri cacëxa. Cacëxun ca –nuxribi cananuna mibë cuani –quixun ca-cancëxa. Cabiani nuntinu cëñúruquiani coónxun ricánquinbi ca tsatsa achúshirabi biáma 'icën.

⁴ Bitsíma 'inëti ñancáishi pëcaraxun ca Jesús masinua nicë iscancëxa, isquinbi ca, ax ca Jesús 'icë quixun 'unáncanma 'icën.

⁵ 'Unáncëxunmabi ca Jesusan atu cacëxa:

–¿Tsatsa caramina bicancëma 'ain?

Cacëxun ca –cananuna bicëma 'ai –quixun ca-cancëxa.

⁶ Usaquian cacëxun ca Jesusan –nunti rapasu mëqueu ca mitsun rica nanpat, anua camina tsatsa biti 'ai –quixun cacëxa. Cacëxun ax quicësabi oquin nanpátancëxun ca rica niancëxa. Ninquinbi ca 'aisamaira 'ixúan tsatsan 'iëoia bërucasmacëxa.

⁷ Usocëbëtan ca aín 'unánmicë uni achúshi, aira nuibacë, an –ax ca Nucën 'Ibu 'icë –quixun Pedro cacëxa. Cacëxuinshi pëxúan nancë aín chupa bixun pañutancëx ca Pedro nuntinuax bacanu 'ibúquiani Jesúsnu cuancëxa.

⁸ Cuanmainun ca raírinëinshi Jesúsnu bëbati cien metrosa 'ixun aín rica tsatsa buáquicë munuishi buani cuancëxa.

⁹ Usa 'ain ca masinu atun nunti 'arutancëx cëñúbucuatsini uquinbi tsi bëpubucënuua tsatsa xuia isanan pánribi isacëxa.

¹⁰ Isia ca Jesusan atu cacëxa:

–Bërími bicancë tsatsa 'itsamashi ca 'ë bëxun.

¹¹ Cacëxun ca Simón Pedronën nuntinu 'iruxun, ciento cincuenta y tres tsatsa chabu buáquicë 'icë,

atun rica nēriobētsinquin masinu bēcēxa. Bēcēxbi ca tsatsa chabu 'itsaira 'aínbi atun rica narásquiama 'icēn.

¹² Usoia ca Jesusan —ca pi ucan —atu cacēxa. Cacēxunbi ca aín 'unánmicē unicama achúshinēnbi, ēnēx ca Nucēn 'Ibu 'icē quixun camaxunbi 'unánquin, —¿ui caramina 'ain? —quixun ñucáma 'icēn.

¹³ Usa 'ain ca Jesusan atu rapasu niracēquin pán bixun atu 'inántancēxun tsatsaribishi 'ináncēxa.

¹⁴ Usai ca Jesús bamaxbi baísquitancēx rabēti pain 'itancēx aín 'unánmicē unicamami amiribishi chiquiracētēcēancēxa.

Simon Pedronēan —'ēx cana asérabi mimi sinanin —quixun Jesús ca

¹⁵ Pia sēnēncē ca Jesusan Simón Pedro cacēxa:

—¿Jonásnēn bēchicē, Simón, min ñucama sináncēsamaira oi caramina 'ēmi sinánquin 'ē nuibatin? Cacēxun ca cacēxa:

—'Ēn 'Ibu, min camina 'unanin, 'ēn cana mi nuibatin.

Quia ca cacēxa:

—'Ēn carnero bacē ca piminuxun 'at.

¹⁶ Catancēxun ca amiribishi cacēxa:

—Jonásnēn bēchicē, Simón, ¿caramina 'ē nuibatin?

Cacēxun ca catēcēancēxa:

—'Ēn 'Ibu, min camina 'unanin, 'ēn cana mi nuibatin.

Quia ca cacēxa:

—'Ēn carnero ca piminuxun 'at.

¹⁷ Rabē oquin catancēxun ca amiribishi catēcēancēxa:

—Jonásnēn bēchicē, Simón, ¿caramina 'ē nuibatin?

Rabê 'imainun achúshi oquian –caramina 'ë nuibati –quixun cacëxun ca Simón Pedronën – ¿uisoti cara 'ë 'itsoquin ñucatia? –quixun sinani masá nuituquin cacëxa:

–'Ën 'Ibu, min camina camabi ñu 'unanin. Usa 'ixun camina 'ën cana mi nuibati quixun 'unanin.

Quia ca Jesusan cacëxa:

–'Ën carnero ca piminuxun 'at.

¹⁸ Asérabi cana 'ën mi cain, bënë 'aish camina minbi chupa pañuanan uinu caramina cuainsa tani anu cuancën. Usa 'ainbi ca xëniira 'aishmi mëshpatia uni itsin chupa pañumixun uinu caramina cuainsama tani anubi mi buánti 'icën.

¹⁹ An, usai cana bamati 'ai quixun 'unánan bamaibi ami sinánquin ënquinma cana Nucën Papa Dios cuëñmiti 'ai quixun 'unánun ca Jesusan usoquin Pedro cacëxa. Catancëxun ca –'ëx cuëñcësabi oíshi ca 'it –quixun cacëxa.

Aín 'unánmicë uni achúshi, a Jesusan nuibacë, a ñui quicë bana

²⁰ Usoquian cacëx caxu bësui cuainacëquin ca Pedronën a nuibairacë aín 'unánmicë uni, Juan, an Jesús nuibiania isacëxa. Ax ca an abëtan pi a rapasu tsóxun –uin cara uni mi 'inánti 'icë –quixun Jesús ñucáëxancë, a 'iacëxa.

²¹ A uni isquin ca Pedronën Jesús ñucácëxa:

–¿Uisaira cara ënë uni 'iti 'ic?

²² Cacëxun ca Jesusan cacëxa:

–'Imitisa tanquin 'ën 'imicëxa 'ëx utëcëntamainun ënë unix ënë nëtënu tsócëbëbi camina uisa cupí cara usai 'ia quixun sinani bënëtima 'ëx cuëñcësabi oíshi 'iti 'ain.

²³ Usaquian cacëxun cuaxun ca an Jesusan bana cuacë unicaman —a uni sapi ca bamatima 'icë — quixun sinánxun chaniocëxa. Usa 'aínbi ca Jesusan —Juan ca bamatima 'icë —quixun Pedro cáma 'icën. Caquinma ca ësoquinshi cacëxa: “Imitisa tanquin ën 'imicëxa 'ëx utëcëntamainun ënë unix ënë nëtënu tsócëbëbi camina uisa cupí cara usai 'ia quixun sinani bënëtima 'ai” quixun.

²⁴ 'Ëx Jesusan 'unánmicë uni achúshi 'ixun cana ënë ñu camabi ñuiquin cuënëon. 'Ën cuënëocë banacama ënëx ca asérabi 'icë quixun cananuna 'unanin.

²⁵ 'Ën mitsu ñuixuncë bana ënë 'imainun ca bëtsi ñucamaribi Jesusan 'acëxa. A ñucama ñuiquin achúshi achúshi cuënëocëxbi ca a quirica camabi menu sënëntima 'icën. Ashi.

**Nukën 'Ibu Diosan ain unikama 'inan ain
bana
New Testament in Cashibo-Cacataibo
(PE:cbr:Cashibo-Cacataibo)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cashibo-Cacataibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cashibo-Cacataibo

cbr

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cashibo-Cacataibo

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

c8d73d75-386c-5f5e-a601-116dba3dae9b